

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

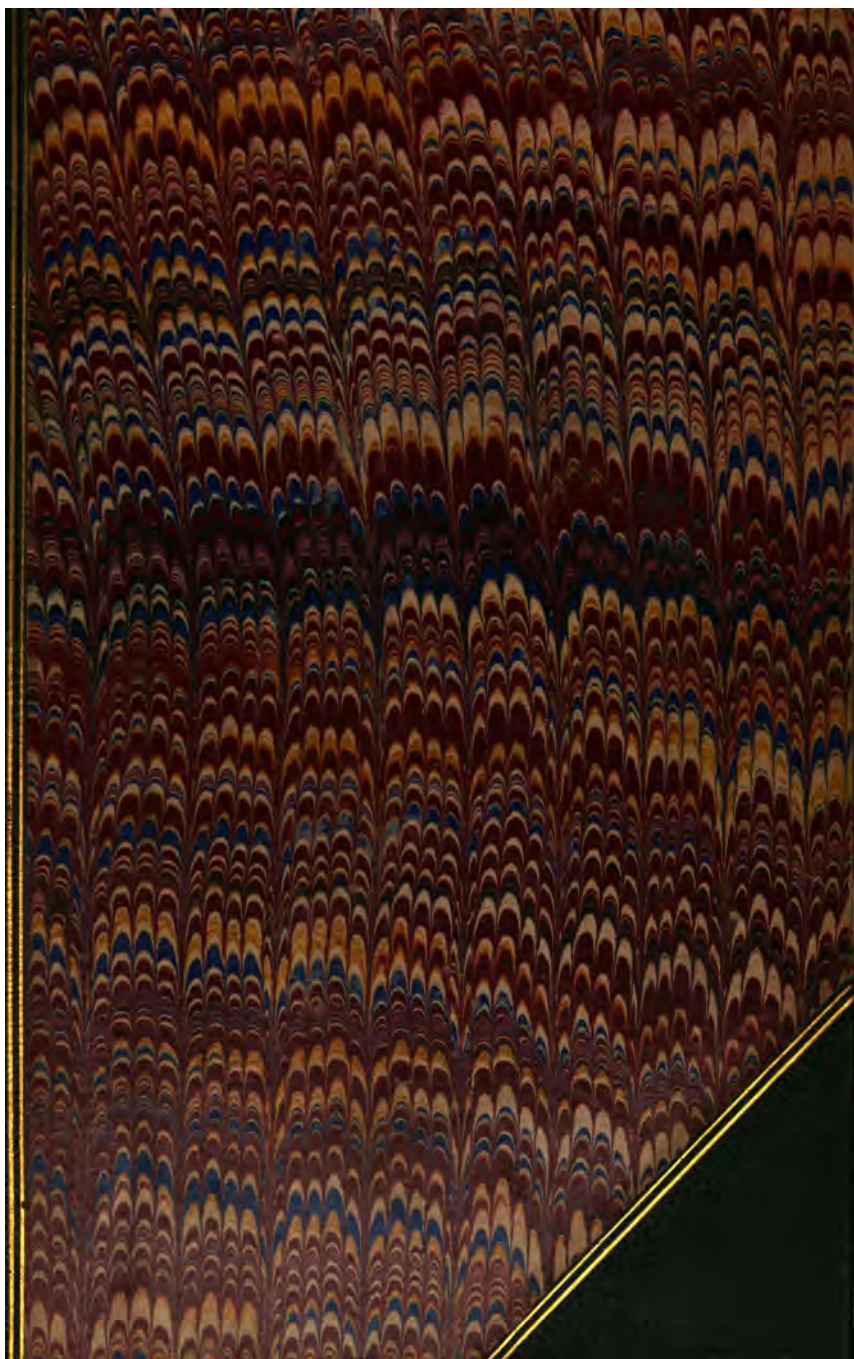
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

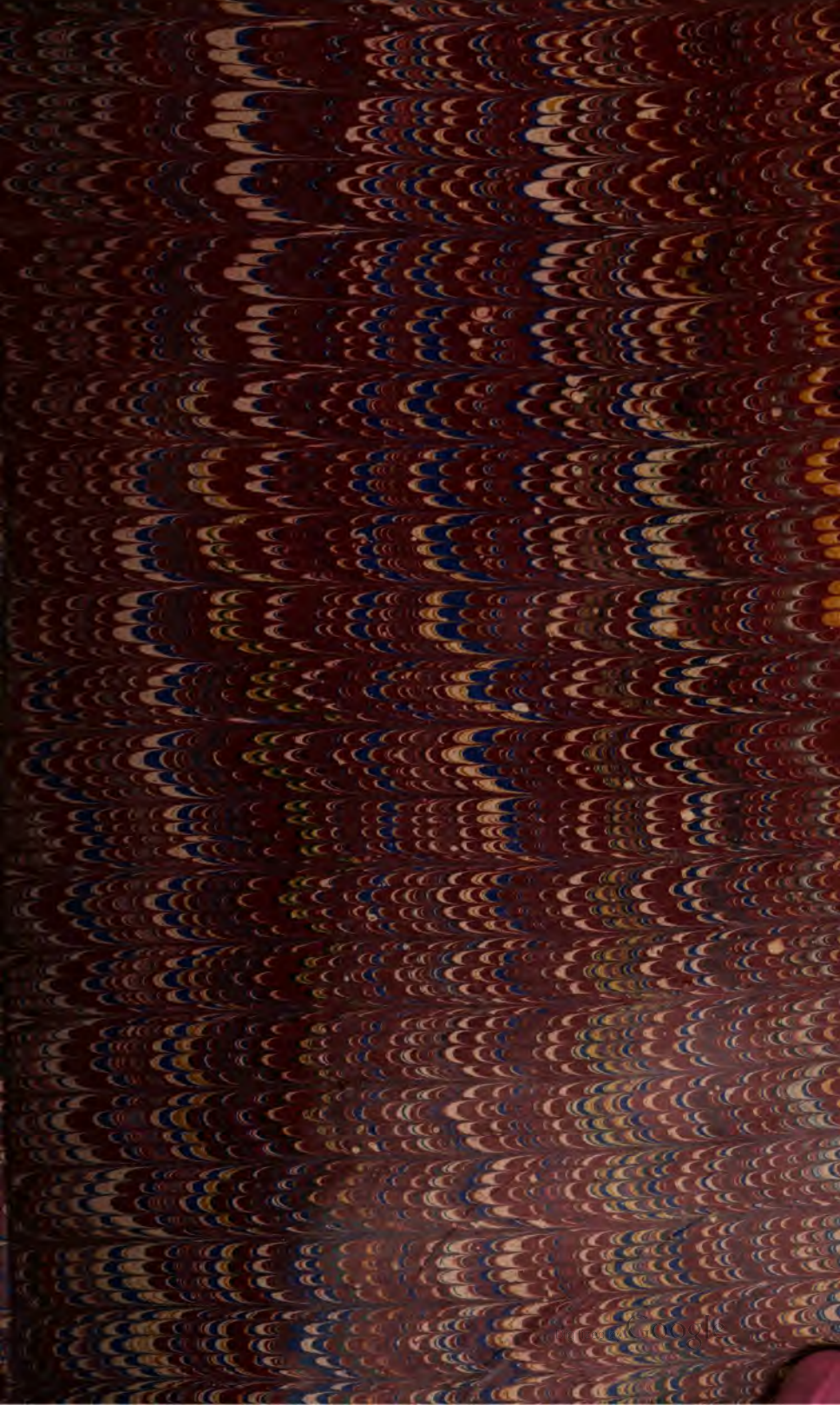

1

56. c. 25.

1896.

JOHAN LUDVIG RUNEBERGS

SAMLADE SKRIFTER.

Första Bandet.

TREDJE UPPLAGAN.

eller

ÖREBRO,

N. M. LINDHS BOKTRYCKERI,
1858.

Innehåll.

Elgskyttarne. Nio Sånger	Sid.	1.
I	..	3.
II	..	21.
III	..	39.
IV	..	54.
V	..	67.
VI	..	87.
VII	..	102.
VIII	..	114.
IX	..	129.
Hanna. Tre Sånger	..	141.
Till den första kärleken	..	143.
I	..	145.
II	..	167.
III	..	184.
Nadeschda. Nio Sånger	..	211.
I	..	213.
II	..	223.
III	..	235.
IV	..	245.
V	..	256.
VI	..	265.
VII	..	275.
VIII	..	286.
IX	..	297.

Julqvällen. Tre Sånger	Sid. 311.
I	„ 313.
II	„ 331.
III	„ 351.
Kung Fjalar. Fem Sånger	„ 373.
I	„ 375.
II	„ 387.
III	„ 402.
IV	„ 418.
V	„ 439.

ELGSKYTTARNE.

1

Första Sången.

Aftonvarden var nyss fulländad i torpet. En lemning
Låg på det rymliga bordet ännu, kring stäfvan med
kalja

Stycken af hålkaksbröd; och i koppar potäter och
mujkor.

Stugan var väl uppeldad och varm; från härden vid
ugnen

Spred en sprakande glöd den behagliga hettan och
fyllde

Taket med skyar af rök, att pertorne knappast och
slädan

Kunde på sparrarne ses, der lagde de voro att torkas.
Röken höll sig i höjden likväl, och under dess mörker

Blossade pertor i mängd och belyste det landtliga
folkets

Aftonbefattningar än, värdinnan den driftiga Anna,
Hvilken för sig och sin ärade man uppbäddade sängen,
Dottren, som sköljde förnöjd vid muren den sotiga
grytan,

Gnolande runor i lugn, och sonen den raske, som
flitigt

Öste åt fålarnes par, der de stampande stodo vid
dörren,

Häckelse blandad med mjöl, i den väl hopfogade hoen.

Värden och herregårds torparen sjelf, den förstån-
dige Petrus,

Stod från bänken opp, der han sutit i slumrande
dvala,

Gäspade länge, strök ur pannan det yfviga håret,
Sträckte mot taket armarne högt och blåste omsider
Makligt ur tröttad kropp den tungt insmygande
sömnen.

Gerna han lagt sig i ro, då han dagen igenom ar-
betat,

Vadat i skogarnas snö och släpat stockar till herr-
gåln;

Hade ej herr Commissarien sjelf bedt alla af gårdens

Underlydande män, den följande morgonen tidigt,
Samlas hos honom för elgarnes skull, som man skå-
dat i nejden.

Nu, i bekymmer att rusta sig ut till den stundande
jagten,

Måste han, trött som han var, fördrifva den älskade
sömnen.

Vägstötsäcken hängde der tom och förbidde att
fyllas,

Och hans förträffliga bössa, som sällan klickade
annars,

Ville för skottet sist ej elda, ty flintan var trubbig.
Först från dess trädknapp tog han försigtigt bössan,
och afdrog

Skälskinnsfodret, som skyddade lås och pipa för väta.
Glad i sitt sinne besåg han den nyss svartmålade
stocken,

Medan ur lådan deri en hvassare flinta han framtog;
Men till sin hustru talte tillika den ärlige Petrus:
Anna, i afton ännu är det bäst att du fyller min
matsäck,

Så att den mättar en man, som en dag vill dröja
i skogen.

Skaffa i ordning i qväll, om du ej vill störas i
morgon;

Sömlös sängkamrat är försummadt arbete ständigt.

Men hon svarade nu, den driftiga Anna förtryt-
sam:

Aldrig ser jag ett slut på din häftiga längtan till
skogen.

Är du en björn till sinne och håg, förståndige Pe-
trus,

Lysten beständigt på rof och önskande jagter och
vildbråd?

Se, förståndige vän, ej mäktar du trifvas i stu-
gan;

Visst som en brännande glöd för din fot är det
fredliga golfvat;

Men att syssla i skogar och kärr, onödigt och
ständigt,

Sådant är ditt. Nu måste du dock slå jagten ur
hågen.

Kommer min bror, som han loft, och besöker oss,
länge förväntad,

Lemnande gård och barn, dem moderlösa han äger,
Passar det då, att jag här, med den galande tuppen
som husvärd,

Sitter allena och söker att roa den älskade gä-
sten?

Väl det egnade dig att hemma förblifva och motta
Honom och vexla förtroliga ord, som svåger med
svåger.

Icke dock så, genmälte den välförståndige Petrus,
 Icke dock så, ordkunniga mor, hvad min herre be-
 fallt mig
 Måste jag lyda, om än det ej glädde mitt sinne,
 som jagten.
 Men om han kommer i morgon din bror, den raske
 Mathias,
 Väl, undfägne du då med vänliga häfvor den käre,
 Så att han sitter i stugan förnöjd tills jag hinner
 tillbaka.

Honöm svarade åter den mångordkunniga Anna:
 Såge jag stundom en vinst af ditt stora besvär och
 din möda,
 Mindre ville jag då på din oförtrutenhet undra;
 Men då du gick välaktade herr Commissarien tillhanda
 Dagen igenom, och sköt de flesta och yppersta elgar,
 Kom du tillbaka om aftonen glad, ifall du en hud
 blott
 Mer än kamraterna fick, då han tog det mesta, din
 herre.

Leende svarade åter den välförståndige Petrus:
 Håh-hå, kunniga Anna, betänk att min herre allena

Vill ansvara för oss, om Befallningsman för oss till
tinget.

Noga besinne du, mor, att elgarne borde besparas
Endast för Kungens gevär, om han nångång reser
i landet.

Tiga förmådde dock icke den mångordkunniga
Anna,

Utan hon jemnade sängen och log och talte och sade:
Litet kostar en plikt, som aldrig fordras och kräfves;
Såg du väl någonsin förr bland oss att en herre
blef tingstämd?

Bringa blott sjelf en knippe med fisk, eller fågel
till fogden,

Se, om han stämmer dig då! Välkommen, granne,
välkommen,

Ropar den ärade frun, re'n innan du stigit på trap-
pan,

Leder dig in och hviskar sin man i örat, och vänligt
Räcker han genäst sin hand och frågar: hvad har
du att säga?

Stor konst vore det ej att sjelf ansvara, ty snaror
Har du i skogarna nog, och skjuter en orre som
oftast.

Men det må vara; den rike befaller, den fattige lyder.

Raggig som björnen trädde han in i den ångan-

Snön från sin fårskinnspeles och från fötternas ludna
beklädning.

Alla med hand och med famn, och de spädare barnen på muren,

Få sig en kringla enhvar och en mjuk ostskifva till
välkomst.

Sedan man helsat, manade Anna sin ärade broder
 Genast att sätta sig ned, och viste den yppersta
 platsen,

Högst vid bordet, der bänk med bänk i vinkel förenas.
 Denne satte sig der, påtände sin messingsbeslagna
 Pipa och rökte tobak, som han sjelf planterat och
 skurit,

Medan med nöje han svarte sin syster, som frågade
 mycket,

Så om hans blomstrande barn, som hans bördiga
 hemman i Kuru.

Petrus, den välförståndige, gick och löste ur redet
 Fålen, som stampande stod fastbunden med tygel
 på gården.

Ränkerna tog han på armen och bjellerkransen och
 lokan,

Och inledde med bång den modige hästen i stugan.

Länge dröjde dock icke den kunniga Anna vid
 ord blott,

Utan hon lemnade männerna fritt att tala i vexling;
 Medan hon gick att bereda sin bror en smakelig
 qvällsvard.

Kistan läste hon opp, den beslagna, som lyste i
stugvrån,

Målad med eldröd grund och med mörkare blom-
mor beskuggad,

Framtog brännvinsflaskan och glaspokalen med trädfot,
Dukade, bröt det mjukaste bröd från spettet och
frambar

Ordnade stycken deraf; men ur boden hemtade
dottren

Smör och dricka och kött till glad välfägnad för
fränden.

Så bestyrdes hans mål i en hast, ty den kloka vär-
dinnan

Hade på förhand re'n anrättningen lagt i beredskap;
Så för att fägna sin bror, som att visa de häfvor
hon ägde.

Denne tömde pokalen och åt med förnöjelse kosten.

Men hon glömde ej heller, den kunniga Anna,
att åter

Taga sitt samtal opp på det ställe, der nyss hon
det lemnat,

Och hon talade snart till den raske Mathias från Kuru:
Visst må jag kalla det svårt för en man att sköta
allena

Ej blott yttre bestyr, men på engång sysslorna inne,
 Mest dock i fall hans hus är, som ditt, förmöget
 och vidsträckt.

Ser man ej mången gång hur äfven den frodige hästen
 Tröttnar i backen, då ensam han drar det betydliga
 lasset?

Men der föraren går vid fimmelstången och hjälper,
 Manande mycket med vänliga ord, der komma de båda
 Lättare fram; och så är bekymret mindre för mannen,
 När af en trogen hustru han följs, som delar hans
 möda.

Henne svarade åter den raske Mathias från Kuru:
 Undra då ej att så sällan jag får kringflacka och
 resa.

Se, så är det med mig, och så är jag stadd på
 mitt hemman,

Likasom gäddan stängs i den rumrikt gilrade katsan,
 Hvert hon förfogar sig, längtande ut, från ett hörn
 till ett annat,

Sätta sig hinder emot, och förgäfves bryter hon böljan.
 Ägor och skog har jag skött i min tid, som det
 egnar en bonde,

Värd har jag varit, och nu skall jag vara värdinna
 tillika.

Knappt ett år har förgått, s'en min hustru, den
goda, förlät mig:

Tyngre det varit mig dock, än alla de andra tillhopa.
Gick jag att plöja, gick jag att sköta min viktiga
kornsådd,

Eller om sedan jag bjöds af årets vexlande tider
Berga mitt frodiga hö och skörda den gulnade rågen,
Rådde der pigor och barn oeftersedda i stugan;
Dröjde jag åter inne en stund, snart flyktade fliten
Då från åker och äng; och den opåmanade drängen
Satt, med armarne lagde i kors, i behagelig hvila.
Men hvad som tryckte mig tyngst var barnen, det äl-
dre, som ständigt
Ropte sin mor, och det yngre, som gret vid det frem-
mande bröstet.

Honom svarade rörd den mångordkunniga Anna:
Ovis kallar jag dig, om du så förnöter i ängslan
Lifvets raskaste år, då du än kan njuta och fröjdas.
Derför välje du snart en förständig hustru, som
trogen

Vårdar ditt hus och förnöjer dig dag och natt med
sitt sällskap;

Såsom jag menar du snart skall finna en flicka be-
nägen.

Men allt medan han åt genmålte den raske Ma-
thias:

Så har jag tyckt, förståndiga Mor, men med tvekan
och oro

Såg jag bland kvinnornas mängd och fann än icke
den rätta.

Ofta tänkte jag så: skall jag välja en ung eller
äldre?

Alfvarsammare kunde dig väl den mogna vara,
Ty hvart hvälfvande år omfjettrar det häftiga lynnet,
Likasom spindeln spinner den kufvande tråden om
flugan;

Men ej gäfve hon mig, hvad den yngre förmådde
att gifva,

Kindernas fägring och kärlekens fröjd, som den
kraftige mannen

Eftersträfvar likväl, som kvinnans yppersta hemgift.
Åter räds jag att, seende blott på mig sjelf och
mitt nöje,

Taga en ung, som flyktig och yr vårdslösade barnen,
Eller ock, sedan hon sjelf födt blomstrande söner
till verlden,

Blefve ett gissel för dem, som ej legat dess hjerta
så nära.

Derför dröjer jag än och med fruktan blickar mot
valet.

Hej dock, sade i hast den kunniga Anna, be-
ständigt

Faller det männerna kärt att eftersinna och rådslå.
Innan de företaga en sak skall det tänkas och tänkas
Med och mot, så skrämmas de lätt af diktade faror,
Ofta dröjande så, tills det nyttiga går dem ur händren.

Icke är allt ostadigt, som ej är stadgadt af åren:
Icke är stadigt allt, som länge af varandet glädt sig.
Mångfald föder i jordiska ting den rika naturen,
Mångfald föder hon ock i menniskolynnen och tankar.
Ser man dock lätt, hur hon står på sin strand vårplan-
tan och knoppas,
Fredlig rotad och lugn, då den hundra-åriga bäcken
Störtar i yra förbi och nejderna fyller med buller.
Tag en flicka, Mathias, och tag den jag bjuder dig
genast!

Ser du på ungdom, nog, hon är adertonårig, min
broder,

Ser du på kroppens runda behag och den fylliga
kindens,

Får du väl länge söka en stoltare flicka än denna.
Men om på lynnet du ser, är hon fromsint, stilla
och böjlig,

Lärd af sin barndoms nöd att tacksamt skatta det
goda.

Nu framlefver hon lyckliga dar på den ståtliga
 herrgåln,
 Piga bland pigornas mängd, men aktad af alla som
 ypperst.
 Henne förtror herrskapet de prunkande väfvarnes
 skötsel,
 Henne bestyret om mat och källarens nycklar och
 bodens,
 Och snart kunde du tro att hon fostrats der som
 en dotter.

Men nu föll han i talet, den välförståndige Petrus,
 Lysten att föra det ut, som hans kunniga hustru
 begynte:
 Hedda menar du visst, Zacharias' dotter, med lätthet
 Känner jag Hedda igen i det välförtjenta berömmet.
 Har hon dock vuxit opp ur sin barndoms mödor
 och sorger
 Liksom den goda kärnan, om än i svagare jordmån,
 Kraftfullt vecklar sig ut och blir en lofvande planta.
 Ingen passar som hon för den raske Mathias, och
 säkert
 Skulle den ärlige snart, om han henne blott finge
 för ögat,
 Börja på vigselring och förlofning tänka och skynda.

Ty så är hon i sanning för männernas flygtiga blickar,
 Som för trastarnas tropp den bärrikt lockande rönnen;
 Ytterst svärma nu dessa och sväfva på luftiga vingar,
 Tills de i farten i hast bli varse det rodnande trädet,
 Genast skratta de högt af glädje och skynda begärligt,
 Alla i täflande flygt, till de yppiga klasarnas skatter,
 Sedan hänga de vid och tåla väl buller och käppkast,
 Innan de fly, då man lysten på bär vill jaga dem
 unnan.

Derför ber jag ock den, som är värd det goda, att
 genast

Ställa hos henne sig in, att ej andra må hinna i
 förväg;

Derför skynde du snart, värderade svåger, till herr-
 gåln.

Honom svarade så den raske Mathias från Kuru:
 Roligt vore att se den mycket beprisade flickan,
 Funne en förevändning jag blott för det käckä be-
 söket,
 Ty att för friare strax misstänkas behagar mig icke.

Men då log han behagligt, den välförståndige
 Petrus,

Glad af sitt goda förslag; och han talade åter och
sade:

Dertill att finna ett råd är lätt, ty i sanning din önskan
Passar till ställningen nu, som osten till krusade
formen.

Tidigt i morgon går jag på elgjagt, såsom min herre
Bedt och befallt, då följer du raskt, med min bössa
beväpnad,

Och så hinna vi snart till den välbemedlade herrgåln.
Men då i stugan du trädt, och de öfriga skyttarne
samlas,

Spanar du tigande opp med din blick den förstån-
diga Hedda.

Lätt på de rodnande kindernas glans och den dråp-
liga växten

Känner du henne igen, om hon sute bland hundrade
pigor.

Om hon behagar dig då, det jag tror du skall finna
besannadt,

Kan du ock vexla ett skämt eller språka förtroligt
med flickan,

Sedan betänke du väl, så länge vi dröje på jagten,
Hur hon till nöjes dig var, och om henne du önskar
till hustru,

Sist, om det faller dig kärt, skall jag åter blifva
din talman.

Men han beprisade nu, Mathias, förslaget och
 uppsteg
 Just i detsamma, mätt af den goda förplägningens
 skänker,
 Och med ett famntag tackade han sin sväger och
 syster.
 Öfvermåttan förnöjdes också den förståndiga Anna,
 När hon förmärkte sitt vänliga råd af männerna gil-
 ladt,
 Och hon dröjde ej mer att för begge bereda en
 vägkost.
 Men då hon packat en närande mat i väskan af näf-
 ver,
 Hängde hon åter den tung på den hålliga knappen
 i väggen,
 Och gick sedan åstad att bädda ett läger åt brodren.
 Halmen skakades opp i den rymliga sängen, be-
 händigt
 Bredde hon lakan derpå och hufvudkudden af fjäder,
 Medan den blomstrande dottren med ståt inbragte
 till täcke
 Ryan, som fordom blef väfd för de fromma föräl-
 drarnes brudsäng.
 Anna, förståndiga Mor, väl hade du mycket förän-
 drats,
 Sedan du bröllopsnattens behag invigde och ryan,

Kinden var rynkig nu och de smidiga formerna
fetmat;

Men densamma i prakt var än din rya med samma
Röda och hvita och svarta och blåa fasoner i ullen;
Denna tjenade nu din bror till ett prunkande täcke.

Men när allt var beredt, och en hvar åstundade
hvila,
Släckte de pertornas flammande bloss och förtrodde
de trötta
Lemmar åt nattens söfvande hand att förfriskas och
styrkas.

Andra Sången.

Re'n aftynade syrsornas sång på den sotiga muren,
Glöden förkolnade re'n, och i vrån på sin vanliga
pinne

Gol nattvakande tuppen, bebådande morgonens an-
komst.

Knappast skulle ändå den förståndige Petrus ur dvalan
Vaknat, trött, som han var, af de förra dagarnes
mödor,

Hade tillika en stormande träta på muren ej uppstått,
Hvilken med buller och brak tillväxte i nattliga
mörkret.

Ty der låg han behagligt, den aktade tiggaren Aron,
Närmare ugnen och njöt den ångande hettan allena,

Medan en annan af männernas tropp, Inhysingen
Pavo,

Låg vid hans sida och kände ej nog af en älskelig
värma.

Grannen ville med våld den ärlige Aron från stället
Tvinga och hvälfde sig opp på hans andra sida be-
händigt,

Trängande på som en kil; men förgrymmad reste
sig Aron,

Famlade, fattade tag och slängde den stretande Pavo
Lätt som en stampsäck, ned från den sotiga muren
i golfvet.

Genast vaknade Petrus, af bullret förvirrad och
uppskrämd.

Men med klagande röst tog Pavo till ordet och sade:
Lyssna dock, Petrus, och se hvad tiggaren gjort med
den bättre,

Kastat från muren mig ned, halsbrytande, stolt i
sin vrede,

Liksom han vore en kung; och ej lefde af menni-
skors nåd blott.

Honom svarade strax den ärlige tiggaren Aron:
Ville du tränga mig bort och ej unna den grånade
gubben

Värma sin sida vid ugnen, som dock har värma för
 alla,
 Måste du skylla dig sjelf, om ock nacken du brutit
 i fallet!

Men när den ärlige Petrus förnam hvad männer-
 nas tvist var,
 Log han af hjertat och nämnde vid namn Inhysin-
 gen Pavo:
 Pavo, min vän, det är bäst, att ej neka en annan
 hvad rätt är;
 Äfven med tiggarn är Gud och beskyddar hans hvila
 på muren.
 Sade, men tigande kröp Inhysingen Pavo i ugnen,
 Der han i blinken, på bädden af sten, kringångad
 af hetta,
 Somnade ljufligt och glömde sitt fall i behagelig hvila.

Men ej tänkte han mer, den förståndige Petrus,
 på sömnen,
 Utan han steg ur bädden och gick att väcka Mathias.
 Sängen nådde han snart och lade sin hand på sin
 svågers

Skuldra och hviskade se'n i hans öra de manande
orden:

Morgon i händerna re'n! upp, sof ej längre, Mathias,
Önskar du följa oss åt på den lofvande jagten och
skåda

Hedda i dag, som du ville i går, må vi skynda till
herrgåln.

Sade; ur hvilan spratt den raske Mathias, och redan
Satt han i sängen rak; men den välförståndige Petrus
Gick att bestyra om eld, och sökte väl länge i härden
Innan der djupt på bottnen han fann det glödande
kolef.

Skickligt tog han det opp med två pertstumpar till
eldtång,

Förde det nära sin mun och blåste med vidgade
kinder.

Häftigt derpå: en qväfvande rök omhvärfde hans
anlet,

Ömsom skådad i ljus, och ömsom höljdt i en mörk
natt.

Snart dock väcktes en låga, och pertan flam-
made genast,

Stugan var upplyst nu, ur dvalan vaknade hönsen,

Katten på hällen sträckte sig styf, tätt skakande
hufvet,

Och sin gömma i språng uppsökte den skrämda
kaninen.

Skyndsamt började se'n den förståndige Petrus att
klä sig,

Drog med förnöjelse på de bepröfvade, hålliga, gråa
Vallmarskläder, som skylde mot köld hans fylliga
lemmar,

Passade fötterna se'n i värmande strumpor af svartull,
Skodde sig snabbt, steg opp, tog fårskinnspeisen af
väggen,

Svepte sig välansenlig i den och spände kring medjan
Läderbältet, prunkande grannt med sitt häkte af
messing.

Sådan stod han beredd att gå till den ståtliga herr-
gåhn.

Äfven Mathias kom ur sin vrå, munderad och färdig,
Klädd från hufvud till fot, som han ärnade tåga på
jagten,

Endast sin ståtliga pels af tolf mjuktgarfvade får-
skinn,

Kostliga, tyngda af ull, som en lofvande fåle i
värde,

Bar han ej tillspänd än, men han hvälfde den mak-
ligt omkring sig.

Nu då de voro i skick och väl utrustade båda,
 Tog den ärlige Petrus på väldiga skuldror sin mat-
 säck,
 Hängde sin bössa på nacken och gaf Mathias ett
 gammalt,
 Svenskt, mångpröfvadt gevär och talade vänligt och
 sade:
 Här är klenoden! en gång må den tagas af knappen
 för din skull.
 Sjelf den begagna nändes jag ej; på den sotiga väggen,
 Dyr och värderad, den hängt, som den lemnades der
 af min fader.
 Sade; men leende tog Mathias och hängde på axeln
 Remförsedda geväret, och tryckte sin mössa på hufvet,
 Villig att vandra åstad till jägarens värf och till äl-
 skarns.

Morgonsupen förglömde dock nu den förståndige
 Petrus
 Hvarken att taga sig sjelf, eller bjuda sin ärade svåger,
 Utan de söpo med lust och togo sig värma på färden.

Men då de kommo på gården och sågo den
 klarnade himlen

Fullt med stjernor beströdd, och hörde den tindran-
de drifvan

Knarra för fötternas steg, och knutarne braka för
kölden,

Medan på hvar sitt par lättlöpande skidor de stego,
Gladdes Petrus i hjerta och själ och talte och sade:
Nu, kamrat, för en dag, som denna, betalar man
pengar.

Kosteligt, trodde dock knappt att den fuktiga vinden
från östern

Skulle sig vända så snart, då den kom med blida
i afse.

Lätt skall det bli att jaga i dag; den glattade skidan
Löper som stålet på is, och elgarne hindras af skaren;
Dröjom ej, följ! längs ängarne går genvägen till
herrgåln.

Sade och skyndade fram och hann den stupande backen,
Som från hans ladgård sluttade brant mot ängen der
nedan,

Honom följde Mathias, och båda begåfvo sig utför,
Snabba som skuggor af moln, dem stormarna jaga
på fästet.

Men då de slätten nått, framlupo de saktare båda,
Utan att hindras af gården, ty snö betäckte dem alla,

Och då ordade snart den raske Mathias betänkligt:
 Glad jag följer dig nu, ty af jagten väntar jag nöje,
 Väntar mig nöje också af att se den beprisade Hedda;
 Fråga måste jag dock, förståndige Petrus, på förhand:
 Räknas ej farligt här att bryta förbudet om elgjagt,
 Blir väl din herre belåten med mig, kanhända han
 hellre

Brukar sitt eget folk, än tager en främmande med sig?

Leende talade åter den ärlige torparen Petrus:
 Hej! ej falla i dag väl de första elgar i socknen,
 Trygge vi jaga dem här, om ock kulorna yrde kring-
 tingsgåln.

Frukta ej heller att bli med förakt mottagen af her-
 ren;

Åtta torpare äro vi väl, jordbrukare alla,
 Hvilka med möda och svett uppodla hans bördiga
 ägor,

Dock berömmas blott tvenne af dem som kunniga
 skyttar:

Petrus på Tjäderkulla, dernäst Zacharias på Hjerpvik.
 Först står Petrus, förty Zacharias, den ärlige gubben,
 Flammar som brinnande eld, hvargång han fattar i
 bössan,

Färdig att rigta en kula mot skyn, om det gäller i
hettan.

Flere behöfvas vi der, som förstå handtera gevären,
Så att från skilda håll vi må kunna med kulor emotta
Elgarne, medan med rop skidlöparne drifva dem framåt.
Derföre lite du på, att du blir välkommen på herr-
gåln,

Både som sväger till mig, och som en bösskunnig
och känd man.

Så han sade, och nöjd tog åter Mathias till ordet:
Se, på en okänd ort är man ögonmärke för alla:
Hvaren, sådan är människors sed, vill spana den svaga
Sidan hos främlingen opp, och i tysthet gäcka hans
felsteg.

Om i mitt hem jag förgår mig engång, så räknar
dock ingen.

Grannt derpå, ty man vet, att jag gör det en annan
gång bättre;

Här blott så, som jag visar mig först, är jag ärad
och ansedd;

Säg derföre också hur säkert det gamla geväret
Kastar en kula i mål? jag är rädd att, af mycken
förtröstan,

Skjuta på håll och bomma och bli åtlöje för andra.

Men då teg han ej mer, den välförståndige Petrus,
 Utan han höjde sin stämman till skryt och talte och
 sade:

Elgen träffar du, broder, så länge med ögat du ser
 den.

Skjuter du, måste han dö, om geväret ej blifvit sig
 olik;

Flere berömdare skott än ett slikt man gjorde med
 detta.

Under kriget det hände en gång att Johannes, min
 farbror,

Hvilken som tapper korpral då bar det för land och
 för konung,

Följde en dyr transport med hundra kända kam-
 rater.

Men der svärmade ofta fiendtliga skaror i nejden,
 Färden var farlig och svår, och den ädelborne kap-
 tenen

Måste med mycket mod och med mycken försigtig-
 het framgå.

Nu då de rastat en stund i en by, uppbröto de
 mangrannt

Åter och tågade af, och bönderna gingo försagde,
 Nära sin forä en hvar, och drefvo med fruktan i
 hjertat,

Endast med skakade tyglar, de tungt framläpande
spannen.

Så uppnådde de sakta den äldriga skogen af furu.
Nu undflydde det ej den stridserfarne kaptenen,
Att der kunde i skygd af de väldiga tallarne döljas
Många fiendtligt försåt, men mest i de qvarnar som
socknen

Tätt till hvarandra byggt vid den forssande bäcken
som flöt der.

Derför befallte han käckt manskapet att hålla sig
redo,

Medan han sjelf gick åter och fram och såg med
ett långsynt

Glas längs vägen, och ville försöka att möta bland
träden

Någon fiendtelig blick, som skytten bland granarne
spejar,

När han i gryningens stund hör tjädern knäppa och
listigt

Än framspringer ett steg, än håller sig stilla och
lyssnar.

Så kringspanade äfven den ädelborne kaptenen,

Medan de nalkades skogen, dess djup till höger och
venster.

Sådan gick han förbi den tappra korpralen Johannes.

Denne höll ej förgäfvat sitt skarpa öga på nejden,

Ty på en qvistrik gran, som höjde sig ofvanom
bäcken,

Viste han snart och talade så till den ädle kaptenen:
Ser jag ej liksom ett skimmer af guld i den barriga
toppen?

Skåda dock dit, jag tror att en spejare sitter för-
dold der!

Orden följde på stund den ädle kaptenen, och vände
Glaset och blickade dit, och talte med manande
stämma:

Rätt! på hans dräkt är fienden röjd, men finns för
en sup här

Ingen, bussar, bland er, som kastar en kula i fågeln?
Sade; men alla de hörde hans ord med förvåning
och undran,

Alla sågo i mark och mumlade sakta i tändren,
Och så hviskade en och en ann sin granne i örat:
Ville väl hellre lofva att månen skjuta i pannan,
Är han ock längre borta, så får man dock sigte på
honom.

Men der trädde han fram och spände sin hane be-
tänkligt,

Rynkade ögonabryn och styfva mustacher, min farbror.
Han af alla var den, som vågade göra försöket,
Viss på sin konst och sitt goda gevär och sitt öf-
vade öga.

Vinkande bad han i hast kaptenen att låta sitt manskap
Tåga i ostörd gång, att ej spejarn såge försåtet,
Medan han sjelf, nedhukande, kröp till ett gärd vid
vägen.

Troppen tågade fram, och man hade ej funnit i
mängden

Någon, som vände sin blick åt ett annat håll än
hans granne;

Ty som stjernorna se på den bördiga jorden, de sågo
Alla, den ena så väl som den andra, på granen al-
lenast.

Väntan, tvifvel och hopp och halftförbitet ett löje,
Bodde på allas anleten då, och en växande hviskning
Spriddes med sorl från mun och till mun, tills det
ädra gevärets

Hane gaf eld, och det knallade af, och den listiga
spejarn

Damp, som en fiskörn, ned i den svalluppkastande
bäcken.

Detta det yppersta skott, som göras kunde, berömdes
Länge i hela armén, och geväret var vida beryktadt.
Så fullföljde och slöt sin trogna berättelse Petrus.

Men af begärelse snärd att vidare höra och
fråga,

Vände Mathias sin blick mot svågern och sade för-
bindligt:

Sluta ej än, jag brinner af lust att veta förloppet,
Huru i skogen det gick, hur det var med försåtet,
på hvad sätt

Männerna redde sig ut, men mest hur det ädla ge-
väret

Kom att stanna hos dig, se'n det tjenat fäderneslandet.
Mycket förnöjde mig nyss din berättelse; gladt är
att höra

Fädernas bragder och lof, hur de lefvat berömligt
och handlat,

Mest dock ifall den kloke, som känner och ärar
dem; talar.

Derför skynda, min vän; re'n mellan de snöiga träden
Skåda vi skenet af tindrande ljus från stugan på
herrgåln.

Villigt begynte igen den förståndige Petrus att
orda:

Nu då man säkert såg att fiender funnos i skogen,
Gjorde den ädle kaptenen sin halt, och höll för sitt
manskap

Kraftigt ett tal, förmanande dem att ej svika i striden.
Modigt bröto de in i den djupa skogen, och hastigt

Blefvo de tagna emot af kulor och blänkande sablar.
 Ingen vek; der bröto med lugn soldaterna först fram,
 Bönderna följde och ropade högt och värjde sig vrede;
 Så de slog sig sist med möda igenom och kommo
 Fram till ställe och ort, men många de lemnade efter,
 Träffade svårt af fiendtliga skott, och många de förde
 Sårade med, bland dem den tappra korpralen Jo-
 hannes,

Som, då han åtta gånger geväret laddat och åtta
 Bussår förgjort, sist träffades sjelf af en kula i benet,
 Och af en redlig vän blef bragt på en kärra och
 räddad.

Der, i sin jemmer, glömde han ej det kära geväret;
 Utan att fälla en tår och utan att klaga sin smärta
 Höll han det än i sin hand, då till högqvarteret de
 hunno.

Men då befallning han fick att lemna munderingen
 från sig,

Räckte han sabeln lugn, och lugn bajonetten och
 taskan,

Endast geväret behöll han en stund och skyldrade
 sakta:

Sedan gaf han det bort och gömde sitt anlet, i tysthet
 Brusten i gråt; det märkte likväl den ädle kaptenen.
 Rörd i sin själ gick denne och bad generalen förutna

Gamla geväret, som lön, åt den tappre korpralen
Johannes.

Bifall fick han på bönen och kom med geväret till-
baka.

Sakta smällde han då den tappre på axeln och
sade:

Kunde jag, käcke kamrat, ock återställa dig benet,
Likaså visst som ditt goda gevär: här, tag det till-
baka,

Äg det till minne af land och af Kung, som du tro-
gen har tjenat.

Men som en gammal far, som sutit vid ugnen och
väntat,

Hjertligt helsar sin son, då han återkommer från
staden,

Länge fördröjd af bestyr och af dåligt före på
vägen,

Så förnöjdes ock du i din själ, min aktade farbror,
När ur kaptenens ärade hand du geväret emottog.

Men som den friske det följt, så följde det äfven
den halte,

Hela hans lefnad igenom, och kom, när han dog i
vår stuga,

Först till min far och från honom till mig, då han
lemnade världen.

Så med förtroliga ord förkortade svågrarne vägen,
Och re'n hunno de fram till den rikt bemedlade
herrgåln.

Men då de trädde der in igenom det öppnade ledet,
Mötte dem hundarne först, den modige Jäger och
Backus,

Öfvade båda att skälla på vildt och vakta vid boden.
Strax med ett vredgadt skall mot den raske Mathias
de sprungo,

Djerfve och färdige snart att bita den främmande
skytten,

Hade ej Petrus i hast tilltalt dem och hotat med
käppen;

Men då de hörde hans röst och sågo hans lyftade
skidkäpp,

Tego de stilla och kröpo, med smidigt viftande svan-
sar,

Ödmjukt nära hans knän och smekte den gamle
bekante.

Bullret nådde likväl välaktade herr Commissarien,
Der han i salen satt omgifven af bössor och skjuttig.
Genast begaf han sig ut, att se hvad vore å färde,
Lockade hundarne först, steg sedan på trappan, bléf
vårse

Skyttarne der, omgifne af natt, och talte och sade:
Hvem? hvadan ären J? sägen det snart, att jag
måtte förnimma,
Om J af gårdens män, eller vandrande främlingar
ären?

Mössan tog i sin hand den förståndige Petrus
och sade:
Jag, välaktade herre, det är, som på eder befall-
ning
Kommer för jagten beredd, min sväger Mathias från
Kuru
Hemtar jag med; bösskunnig är han och med bössa
beväpnad.

Genast svarade glad välaktade herr Commissarien:
 Godt, att du kommit, min vän, och att äfven din svä-
 ger du medfört;
 Flere behöfvas vi här som förstå handtera gevären.
 Vandren till stugan och vänten mig der, om en stund
 är jag färdig.
 Sade och vände sig om och gick tillbaka i salen.

Tredje Sängen.

Men till den välupplysta och välupptimrade stugan
 Gingo de modige skyttarne då, som befalldes de voro.
 Skidorna ställde de först mot väggen och stötte i
 drifvan

Käpparne ned, snön stampade de från föttren i far-
 stun,

Sedan trädde de in igenom den knarrande dörren.
 Glade sågo de der, vid skenet af flammande pert-
 bloss,

Sju välrustade torpare re'n kring bordet i samqväm,
 Medan i hvar sin vrå tystgnolande pigor behändigt
 Trampade surrande rockar och rullorna fyllde med
 blårgarn.

Sedan man helsat hvarann, och båda de tagit
 sig bänkrum,
 Började snart, bland tigande tyst, den raske Mathias
 Sända ett spanande öga omkring, uppsökande Hedda.
 Lätt på de rodnande kindernas glans och den yp-
 piga växten
 Kände han henne igen bland många, som Petrus
 förutsagt,
 Och han förnöjde sitt sinne, betraktande henne med
 undran.

Tystnaden bröt omsider likväl Zacharias på Hjerp-
 vik,
 Der vid bordet han satt välvördig, gammal och grånad:
 Nu, så sade han, gäller det prof, värderade männer,
 Hvem, se'n den raske Mathias är här, den yppersta
 .skytt blir?
 Om välaktade Herrn, om den välförståndige Petrus,
 Eller ock jag må besegra den prisade gästen från Kuru;
 Annat menar dock den, som vet att förträffliga skyttar
 Fostras, ej färre än män, i det fogelrika kapellet.

Honom svarade åter den raske Mathias från Kuru:
 Hej, Zacharias, tala ej slikt och rikta ej allas

Blickar på mig, om jag se'n ej mäktar att döda en
enda;

Väl bo skyttar i Kuru, det fogelrika kapellet,
Kunnige som du det sagt, men om jag bland dessa
må räknas,

Lemnom åt gerningen slikt att bestyrka eller att neka.
Sade och alla längtade ut att försöka sin lycka.

Men der lågo på halm, i en vrå vid den sotiga
muren,

Tyste och obemärkte en hop långskäggige bröder,
Vandrande handelsmän från det varurika Archangel,
Hvilka med möda och svett, att vinna det lockande
guldet,

Tåga från by till by, och på renselbetungade skuldror
Bära ett glitterkram, som är kärt för den treflige
landtbon.

Trötte de hvilade nu i en vrå vid den sotiga muren,
Nära sin rensel en hvar, ty om qvällen de kommit
från Kuru,

Der hos den raske Mathias de nyss, som tillförene,
rastat.

Desse hörde hans röst, då han talte för alla i stugan,
Kände den genast igen i sömnen och sprungo ur
bädden,

Glade att träffa på främmande ort sin redlige gästvän.
Stojande kommo de nu och slöto hans händer i sina,
Hvaren hade ett ord att säga, och hundrade öron
Skulle med möda förmått uppfånga de flyktiga ljuden;
Ty som gnistor spraka från katten beständigt och
tallöst,

När han på gummans knän af vänliga händer be-
strykes,

Så framsprittade orden ur skäggomsväfvade läppar.

Men så talade väl den ena och andra ibland dem:
O, hur fägnar det oss att träffa den raske Mathias!
Ingen bemötte oss bättre än han, ty kommo vi trötta
In i hans stuga när helst, då måste beständigt en
kärffe

Halm inhemtas för oss, och en kraftigt värmande mjölgröt

Bjöds väl ibland, då vi köpte hans ikornsryggar och mårdsinn.

Sådant är kärt för alla, men mest för den tröttrade vandrarn.

Hjertligt är han vår vän, den raske Mathias, ty
ständigt

Handlar han redligt med oss, som i går då vi köpte hans björnhud,

Kostligt, hur väl och hur snart vi fingo den åter
försåld här.

Ty den var ej af mal försåtligt stungen, ej heller
Bar den en färgad svärta, som snart förblekes af
åldern,

Derför förnöjde den ock välaktade herr Commissarien.

Så de sade och mycket, som, öfverröstadt af detta,
Flydde som rök och fann ej ett villigt lyssnande öra;
Tills att, af alla främst, den brunskäggyfviga Ontrus
Gick till sin ränsel, snörde den opp och tog med
förnöjsam

Min, att de glimmande tändren emellan mustacherna
syntes,

Leende fram derur den med omsorg korkade flaskan,
Der en smakelig rum han plägade spara på färder,
Vinkande drack han och bjöd åt Mathias den herr-
liga drycken.

Men när, hvar i sin vrå, de spinnande pigorna
sågo

Silkesdukarnes glimmande sken i den öppnade ren-
seln,

Sprungo de opp nyfikne och lemnade rockar och rullor.

Likasom svalor flyga med skri kring den sväfvande
höken,

Så omhvärfde de nu den brunskäggyfvice Ontrus,
Lystne att mätta sin blick med varornas skimmer
och fägring.

Längtande sågo de, frågade pris och suckade ofta,
När de förnummo hur dyrt de prunkande dukarne
såldes;

Men der talade då den unga förståndiga Hedda:
Se, hvi dröje vi här och önske oss sådant, som aldrig
Kan uppfyllas ändå, hur skulle vi, fattiga pigor,
Siden begära och silke, som blott en gosse med
hemman

Köper ibland åt sin brud, att fägna den lyckliga
flickan?

Ville helst någon känd eller okänd man i vårt sam-
qväm

Köpa och skänka åt mig ett synålsbref eller nålhus,
Toge jag tacksamt emot och vore förnöjd i mitt sinne.
Så hon sade och fäste sitt stora öga på männen.

Leende framsteg då den raske Mathias och upp-
drog

Sedeltaskan af skinn, som han bar förvarad i barmen,
Tog en sedel derur och köpte och delade vänligt

Gult bröstsocker och uddiga nålar åt pigorna alla,
Medan åt Hedda han valde dertill en glänsande hårkam.

Flickorna gladdes dervid och nego och tackade
sakta;
Torparne åter, och äfven den brunskäggyfvice Ontrus,
Logo och glammade högt och brydde den raske
Mathias.

Så utropade en och en ann spetsfundig i hopen:
Se dock hur hastigt det gick för den listiga Hedda
att fänga
Främlingens hjerta, som kom ej anande slikt i sin
frihet.

Ja, så sätter sig lätt bröstrodnande vakan i rönnen,
Säker och trygg, och märker ej der hur den listige
gossen

Räcker sin tagelbepinnade käpp bland löfven försigtigt,

Innan hon känner sin hals omsluten af snaran och
fåfängt

Flaxar med vingarnes par och söker befria sig åter.
Likså fångades nu den raske Mathias från Kuru.

Leende talade äfven den gamle, förståndige Petrus:
 Icke förundre man sig, om äfven min svåger, som
 andra,

Hvilka i ungdom blomstra ännu, besegras af Hedda,
 Ty svårt blefve det säkert en man att henne emotstå.
 Vet jag dock knappt hur jag bäst skall beskrifva den

dägliga flickan,
 När hon bland ynglingar dväljs och ömsom talar
 och tiger;

Som då ett vårmoln hvilar sin glans bland träden
 på kullen,

Buskarne fröjdas och björkarne stå i stilla förundran,
 Skådande morgonens prakt och det rosenfärgade
 molnet,

Tills ur sitt sköte det sänder en fläkt, då svigta de
 späda

Grenarnes skott, och de krusiga löfven skälfva af
 vällust;

Mindre bäfvar också ej gossen, då Hedda han åhör.

Honom med straffande ord genmålte den raske
 Mathias:

Skall jag väl mer dig kalla en man, förståndige Petrus,
 Eller en skägglös pilt, som i flyktig yra, med tanklöst
 Smicker sölar sin mund, och qväljer en sedesam flicka.

Sade och teg; då flög den rodnande blygseln af
flickans

Yppigt blomstrande kind, som en färgrik fjäril af
rosen,

Och hon fällde sin vänliga blick på den raske Mathias,
Medan till rocken hon gick och började spola ånyo.

Men der skulle de stått till ljusnande morgon
och vexlat

Löje och skämt och betraktat de hågförnöjande varor,
Hade ej oförtänt välaktade herr Commissarien
Öppnat den knarrande dörren och stört det muntra
gelaget.

Men han höjde sin röst och sade de manande orden:
Dröjen ej, män, jag är färdig att gå, fort skynden,
ty mörkret

Börjar att skingras re'n, och stjernorna blekna på fästet.
Dagen är kort, det är väl att i tid framhinna till
stället.

Så han talte vid dörrn, och alla de hörde hans
stämma,

Fulle af nit, som det höfves en man, då hans herre
befaller.

Ingen hade dock der, som velat med billighet dömma,
Sagt, att en annan snabbare var att fatta sin bössa.
Eller mer villig att gå, än den välförståndige Petrus.
Honom följde dernäst den raske Mathias från Kuru,
Men den tredje var du, Zacharias, plöjande Hjerpvik.
Dessa följde med bössor sin ärade herré i spåren,
När ur stugan han gick, oväpnade följde de andra.
Men då de kommo på gården, bestego de, utan att
dröja,
Skidornas glattade par, och begåfvo sig muntra på
färden.

Likasom skaror af gäss, då på sväfvande vingar
de lemna
Nordens isade sjö, påkalla hvarandra som oftast,
Lättande flygtens besvär med sånger och vexplade tillrop,
Så framsväfvade skyttarne nu på de snöiga fälten,
Medan än en, än en annan af dem förtäljde i korthet
Någon förnöjande bragd, den han öfvat sjelf eller
hört blott.

Tyst framvandrade dock den raske Mathias från
Kuru;
Mindre tänkte nu denne på egna bedrifter och andras,

Än på det möte han gjort med den aktade Hedda
på herrgåln.

Vacker stod hon ännu för hans blick, som i stugan
hon syntes

Trampa sin surrande rock och varornas skimmer
betrakta,

Och han förnöjde sin själ med att tyst erinra sig
henne.

Honom omsider klappade lätt på den fylliga axeln
Sjelf välaktade Herrn, och frågte och talade vänligt:
Främling, äger ej du en berättelse, rolig för alla?
Vandra ej tigande här, om du än, som den duglige
mannen,

Skyr att berömma din bragd och beskrifva det goda
du sjelf gjort,

Ty att du ej på ugnen förnött din tid, det bevisar
Så ditt kraftiga skick, som den ort der du föddes
och fostrats.

Ständigt hörde jag Kuru, det fogelrika kapellet,
Nämnas med lof för dess modiga män och kunniga
skyttar,

Hvilka förstå att med drift utrota förödande vilddjur,
Bäst dock veta att ringa en björn i hans ide om
vintern.

Hemma från Kuru nämndes också den kostliga björnhud,
 hud,

Ryssarne sålde i går, hvars like i vidd och i storlek
 Aldrig försports; förskräcklig den är ännu att betrakta.
 Säg dock, min vän, om du sett den oförsagde som
 vågat

Höja mot honom sitt spjut, ty med spjut var han
 tagen af daga.

Honom, blickande opp, genmälte den raske Mathias:

Tvenne voro vi der, välaktade herr Commissarie,
 Jag och en trogen kamrat, som öfvermannade björnen;
 Utan fara dock ej, ty, så många jag stuckit tillförne,
 Ingen jag sett att med denna i styrka och vrede
 förliknas.

Åter talade du välaktade herre förbindligt:
 Skåda hur oförmodadt och snart min önskan är uppfylld!

Strax då jag köpte i går den väldiga huden, och
 häpen

Tog en ram i min hand och besåg dess klor och
 dess senor,

Rann i min håg ett begär att skåda den raske som
fällt den.

Men låt höra förloppet; för mig är det kärt att för
vänner

Kunna förtälja det se'n, då vi satt oss i slädan och
huden

Klappar med glimmande tänder mot gafvelbrädet i
farten.

Så han sade och strax framskrunno de andra
att lyssna,

Medan med nöje i männernas rund Mathias begynte:
Allt, hur man ringar en björn, och hans ide om
hösten iakttar,

Veten J väl; vi gjorde som fäderna länge för oss
gjort.

Men när Julen omsider till ända lupit, och drifvan
Vuxit i skogarne hög och hunnit af skare betäckas,
Gingo vi ut mot björnen, en dag, med spjut och
med bössor.

Honom funno vi snart, på det ställe han lemnades
låg han,

Under en skyhög gran i en koja af hopade grenar,
Öfversnögad och gömd och trygg i sin vintriga hvila.

Tveksam tänkte jag då i min håg: om på stunden
 jag borde
 Lossa mitt skott och försöka att genomskjuta hans
 näste,
 Ellär ock först med ett rop uppjaga den starke ur
 gömman.
 Bäst det syntes mig dock, som jag menade först,
 ty med lycka
 Kunde jag träffa den strax och allena berömmas af
 fångsten,
 Derför spände jag hanen och sköt med min säkra
 musköt dit.
 Men med brummande reste sig opp den förtörnade
 björnen,
 Banade rum med sin ram och skakade drifvan af idet,
 Och så stod han med gnistrande blick förfärlig i
 remnan.
 Genast lade min trogne kamrat sin bössa till ögat,
 Måttade hastigt och sköt i sin ungdomshetta förgäfves,
 Ty lätt rispade kulan den väldiges hjessa allenast.
 Men i ett språng, som en dånande storm, framru-
 sade björnen,
 Störtade öfver min vän, som en åskvigg, eller ett
 skyfall,
 Och slog, segrande, snart sin fiende neder till marken.
 Häpen såg jag hans klor och vredgade käftar i täflan

Mättas mot ynglingen då och nära att slita hans
lemmar,

Innan jag hann med mitt riktade spjut framila till
bistånd;

Men då jag nalkades djerf och stötte det djupt i
hans strupe,

Vände han vreden mot mig och det blodutsprutande
gapet.

Rytande högt, på darrande ben mot spjutet han
trängde,

Sökande mig med ramar och tänder och blickar på
engång;

Fåfångt var dock hans våld, ty ju mer han förföljde,
dess mera

Vek jag tillbaka och hvälfde omkring det slipade
jernet,

Tills han tömde sin blod på den rodnande drifvan
och mattad

Föll för min fot och ur rosslande hals utbläste sin
anda.

Glad åhörde enhvar den raske Mathias från Kuru,
När han sin bragd förtäljde, och lätt framskrunno
de alla.

Fjerde Sängen.

Redan i öster rodnade vintersolen, och redan
Nådde de ifrande skyttarne ön, som med granar
bevuxen

Grönskade opp ur snön och åt elgarne skänkte en
fristad.

Sex skidlöpare ordnades strax att bilda en skallgång,
Medan i valda försåt sig skyttarne satte i hållet.

Jagten begyntes med stormande rop. Uppskrämda
bland träden,

Svärmade orrar och hjerpar och stundom med bul-
ler en tjäder;

Skott sig mängde med skri, och af då'n genskallade
nejden.

Men som han sutit, satt i den rymliga stugan
 på herrgåln
 Ontrus den brunskäggyfvige, glad bland förtrogna
 kamrater.
 Spinnande pigor blott och den skröpliga, halta Re-
 becka
 Voro derinne med dem, ty drängarne färdats till skogs
 re'n.
 Nu kring det långa bordet de glädtiga bröderna satt
 sig,
 Tömmande skummigt öl och kryddande ölet med
 bränvin;
 Likasom trån vid roten af rinnande bäckar besköljda,
 När de af våren beklädas med lög och grönska och
 fågring,
 Utan sin möda och strid, så suto de alla vid bordet.
 Endast den yngste i brödernas tropp, den sköne
 Tobias,
 Rörde sig der och besörjde att brist ej drabbade
 kannan.
 Denne, ju oftare nu han till hushållskammarn och
 Hedda
 Gick i sitt värf, och ju mer han, af rusets yra be-
 dārad,
 Sāg på den blomstrande flickan, betogs dess mera
 af kärlek.

Ingen Archangelsk mö och ingen vid stranden af
Dwina

Växande tärna kufvat ännu den flyktige gossen,
Utan hans hjerta var fritt, och spratt som en åder
i källan.

Nu, af ett skummande öl och en blomstrande tärna
på engång

Dårad, sprang han och dansade, gret och skrattade
ömsom,

Tills i en blink, som en storm, han den varubetun-
gade ränseln

Slängde på nacken och skyndade ut. Ölståndkan ur
handen

Fälde af skräck, der han satt, den varuförståndige
Ontrus.

Upp från bänken han sprang och förföljde den fly-
ende gossen,

Kom ur stugan i farstun, och kom ur farstun på
gården;

Gerna med samma fart han i hushållskammaren in-
trängt,

Hade ej hundarnes par, den modige Jäger och Backus,
Stannat vid den, se'n med tjut de den skyndande
gossen förföljt dit.

Men då han såg hur med vrede och skall de be-
lägrade dörren,

Greps han af fruktan, stannade, lockade, hvisslade,
smålog,

Slog sig på knäna och nämnde vid namn dem båda
förgäfves,

Tills ur fickan han tog en glimmande kringla om-
sider.

Denna itudeld bar han med båda händerna framräckt,
Nalkades trappan, smög sig på den ett steg och ett
annat,

Tjuste och kastade bitarne fram. Halfmurrande grepo
Hundarne dem, men han hann oskadad till kamma-
ren Ontrus.

Der låg redan på knä, vid den öppnade ränslan,
Tobias,

Ryckande ifrigt varorna opp, som om alla i brand
stått;

Perlor af glas, nattrockar och sidenshawletter och
mösstyg,

Slängde han brådslande fram på en gång. Förvå-
nad ur väfstoln

Spratt den förståndiga Hedda och fällde sin spole
ur handen.

Men han ropade snart, den sköne Tobias, i tårar:

Allt, tag allt, o flicka, och låt mig kyssa din mund
blott!

Sade och ilade fram att kyssa den älskade genast.

Orden hörde i dörren den brunskäggyfvige Ontrus,
Der han med häpnad störtade in; som den vingade
örnen

Flög han sin broder i nacken och skrek åt Hedda
tillika:

Icke dock, icke dock, flicka, försök det ej, hör på
hans ord ej!

Dåren, han äger ej russakan ens, som springer i
väskan,

Mindre en sidenduk, den fattiga narren. — I dam-
met

Släpas cattuner och tyg, väl femtio rubler i värde. —

Hej dock, Tobias, din hund! så ropande höll han
med ena

Handen sin stretande bror i det yfviga håret i nac-
ken,

Medan han, hukande ned på en gång, med den an-
dra behändigt

Plockade varorna opp och stack dem åter i väskan.

Men då han samlat allt, att en perla ej mera var
borta,

Tog han sin ränsel, öppnade dörrn och, af hundar-
ne ansatt,
Gick han och ledde vid håret sin bror, som en fåle,
till stugan.

Annat hade likväl den förståndige Ontrus i sinnet,
Än att med kärleken låta bero se'n han varorna bergat.
Först dock drack han hvad öfrigt af öl i den tum-
lande stäfvän
Blifvit, och strök ur mustacher och skägg det fast-
nade skummet;
Men se'n gick han åstad för sin älskade broder att
fria.

Hedda! ropte han strax, då i hushållskammarn
han inkom,
Herrlig är gossen, herrlig den stolte Archangelske
gossen;
Topp, att du tager till man den blomstrande, sköne
Tobias.
Såg du hur fet, hur rund och hur röd om kinder
och läppar
Ynglingen var, hur hans hår, som en glänsande
Zobel i värde,

Hängde på pannan jemnt och beskuggade kinden
och nacken.

Men på hans haka såg du det tätt framskjutande
skägget?

Snart som en räfsvans yfvigt och långt skall det
falla mot bröstet.

Herrlig är gossen, herrlig den stolte Archangelske
gossen;

Topp, att du tager till man den blomstrande, sköne
Tobias.

Åter att dansa, min vän, om på klack, om på tå
det beror här,

Har han sin like ej sett, om det gäller att flat som
en kringla

Sjunka mot golfvet, och liki en raket uppspritta
tillbaka.

Allt vid hans dans är fullkomligt, båd' armarnes sväng-
ning och benens,

Sjunger han, sparkar han, knäpper han, stampar han,
hvisslar han, ler han.

Herrlig är gossen, herrlig den stolte Archangelske
gossen;

Topp, att du tager till man den blomstrande, sköne
Tobias.

Hvad om vi dricke ibland, och rusige ligga på golfven?
Icke beständigt dricke vi, sällan, o sällan, ibland blott.

Kulen är vintern, flicka, och tung är för vandraren
ränseln;

Se'n vi hos främmande fastat, af fruktan för tjuftar
och boftar,

Dricka vi öl då vi komma till gamla bekanta och
kunder.

Herrlig är gossen, herrlig den stolte Archangelske
gossen;

Topp, att du tager till man den blomstrande, sköne
Tobias.

Kom till Archangel, skönt är det varurika Archangel:
Siden blifver din dräkt, och silfverrubler din kost der.
Fattigt är Finland, skogar och fjäll blott finnas i
Finland.

Följ oss, kom till Archangel och bo vid stranden
af Dwina!

Rik är den brunskäggyfvige Ontrus, rik är hans brö-
der,

Herrlig är gossen, herrlig den stolte Archangelske
gossen;

Topp, att du tager till man den blomstrande, sköne
Tobias!

Så han sade, och strax ur gömman i barmen
en plånbok,

Sedeldiger och stor, framdrog han och svängde mot
taket.

Sedlarne yrde omkring, som fjärilar luftiga, lätta,
Röda och hvita och blå, femtusende rubler och mera
Sväfvade der mot golfvvet, och mellan dem alla och
på dem

Sprang, med ljungande blickar, i tjust förmätenhet
Ontrus.

Honom lemnade då den förståndiga Hedda, att
ensam

Stoja och fria, och gick till sin fru, der i salen hon
träget

Räknade kläder till tvätt och skref dem i ordning
på nota.

Leende hörde hon se'n hvad i hushållskammaren
Ontrus

Skrikit och gjort, och vid Heddass berättelse kom
hon ur räkning.

Men då den brunskäggyfvige Ontrus såg sig al-
lena,

Glömde han kärleken strax och slöt med de luftiga
sprången.

Sedlarne sökte han åter, med darrande händer af
andakt,

Kysste med tjusning en hvar, väl tusende gånger
förut kysst,

Stack dem i taskan, stack, ljuftgrinande, denna om-
sider

Rund som förut i sin barm, och gick tillbaka i stugan.

Kärlekens qual bortdansade der den sköne Tobias,
Knappast mäktig att svänga sig mer för det svind-
lande hufvet.

Blandande löje med gråt och klagosånger med fröjd-
rop,

Höll han sig ton till de språng, han på svigtande
fötter försökte,

Tills omsider af hufvud och ben besviken han kullföll,
Lemnande hjertats sår i sömnens händer att läkas.

Sådan syntes han nu, då den brunskäggyfvige
Ontrus

Kom från sin friarefärd och gnolande trädde i stu-
gan.

Tvenne bestyr upptogo den kommandes sinne. Till
bordet

Gick han, och såg med bedröfvelse ned i stäfvan,
som tom var.

Denna sände han ut med en skäggig broder att fyllas.
Derpå såg han sig om, hvart han skulle den fallne
kamraten

Bringa i ro, att han ej, der på golfvet han hvilade
utsträckt,

Skulle för fötterna ligga och hindra hans dans och
de andras.

Lämpligast tyckte han då, för den somnade brodern
till läger,

Bädden af halm vid muren, med hufvudkudde af
rörtoffs,

Der att hvila sin tröttade kropp den gamla Rebecka
Lagt sig neder i frid, med den spräckliga katten
vid sidan.

Dit framsläpade Ontrus den ölbetungade brodern,
Leende glad då han såg hur innerligt djupt han i
sömn var,

Föll på sitt knä och skakade sakta den åldrigas
skuldra:

Maka dig litet, maka dig, gamla Rebecka, han sade,
Närmare muren, och drif den kurrande katten ur
famnen,

Att du i stället må få en blomstrande gosse bred-
vid dig!

Tvy! skrek sprittande opp den skröpliga, halta
Rebecka,

Tygle den onde din hädiska mund, långskäggiga odjur;
Fick jag väl njuta en blund för hans ogudaktiga
krumsprång?

Får jag väl någonsin ro, om jag låge från dygn
och till dygn här?

Ve, att den dag jag skådat, då du, ochristliga hed-
ning,

Landet till styggelse tågar omkring! Så talande slängde
Gumman med darrande hand mot Ryssens anlete kat-
ten.

Denne, förskräckt, grep fräsande tag i det yfviga
skägget,

Klöste hans haka och kind och flydde på muren i
blinken,

Der han i mörkrét murrade se'n med glimmande ögon;
Men på sitt läger lade sig lugn den gamla Rebecka.

Ontrus igen stod qvar och strök sin haka med
handen,

Svor och brummade sakta och log med förundran
i vëxling,

Tills han för ölet, som strax inhemtades, glömde sin
motgång,

Släpade brodern bort från den farliga bädden och
redde

Honom ett rum på den bänk, der han sjelf tog säte
vid kannan;

Medan ett gällt, osläckeligt skratt, som pigorna börjat,
Ljöd vid de hvilande rockarne än, och den gamla
Rebecka

Satte sig opp, nedlockade katten och lade sig åter.

Femte Sången.

Så fördrefvo sin dag, på den välbemedlade herrgåln,
 Ryssarnes glädtiga tropp, och drucko och friade ömsom,
 Medan på holmen skyttarne gladdes af skott och af
 jagtrop.

Men då af solen en strimma ej mer var öfrig i vester,
 Fanns på den skogiga ön ej heller en elg som ej
 stupat.

Sex skidlöpare, dröjande qvar vid bytet att vakta,
 Suto på snön i en rund och förnöjdes af mat och
 af bränvin;

Petrus igen och med honom den aktade herr Com-
 missarien

Tågade långsamt fram mot sitt hem, på det glimmande träsket.

Åter ett stycke från dem, så långt, att det vingade lodet

Nått, men ej träffat sitt mål, skrann flämtande värden på Hjerpvik,

Honom följde, fast nära dock ej, den raske Mathias. Snabba som skuggor af moln, af stormarna drifna på fästet,

Flögo på isen de fram med glattade skidor i täflan, Öfvade båda och båda för skidlopp vida berömda.

Nu det gällde ett vad; hvem först till den aktade herrgåln

Hunne, och skaffade hästar att elgarne forsla från skogen,

Skulle med ett stop öl och en sup af den andre förplägas.

Vargen hade ej täflat i lopp med den åldrige Hjerpvik,

Der han för vadet ilade fram; den raske Mathias Skyndade skamfull efter, och stötte med käpparne drifvan.

Men när omsider han kom till den sluttande backen vid herrgåln,

Mötte han re'n Zacharias, som stod stormodig på främsta

Slädan och följdes af två frilöpande fålar i spåret.
 Glad, då de möttes, talte den ärade värden på Hjerp-
 vik:

Nu, nu, laga, Mathias, att ölet mig väntar och supen,
 När jag med elgarne kommer i qväll och behöfver
 mig värma.

Sade, och äggade hästen till färd. Men den raske
 Mathias

Tänkte på Hedda, och fattade strax och släppte ej
 tygeln,

Innan han henne begärt af den åldrige fadren till
 maka.

Väl! så sade han, öl skall du finna i afton och
 bränvin,

Lofva dock ett, Zacharias, åt mig tillbaka i hast här,
 Innan du färdas, lofva mig Hedda din dotter till
 hustru.

Leende svarade då Zacharias, den ärlige gubben:
 Ej är det jag, som skall bädda din säng och syra
 din rocka,

Fråga ej mig, men henne, och lofvar hon, lofvar
 jag äfven;

Väl med en sämre kunde hon vandra och vandra
 till sämre.

Sade, och ropade högt åt hästen och åkte sin väg
bort.

Men till-stugan begaf sig med fröjd den raske Mathias.

Inne fann han väl ej, hvad han sökte, den blom-
strande Hedda,

Ty hon satt deroppe i hushållskammaren ensam,
Full af bestyr att snart få slut på den randiga väfven;
Ryssarne såg han dock der, och med dem rotfattiga
gumman.

Nära till muren satt den skröpliga, halta Rebecka,
Kruppen och tyst, långskäggige brödrén lågo der
spridde,

Icke på valda ställen, men hvar de af händelse fallit.
Vakne voro de ej, de njöto det ljufliga rusets
Döfvande ro och glömde i lugn besvärliga färder;
Endast den brunskäggyfvige Ontrus satt vid sin kanna,
Drucken och säll, och såg på de fallne kamraternas
hvila.

Men då i dörren han märkte den raske Mathias
från Kuru,

Sprang han från bänken strax, och började dansa i
glädjen.

Skriande sjöng han och mätte den rymliga stugan
 med stegen,
 Så att hon skyndade, skrämde af hans språng, den
 gamla Rebecka
 Bort i en vrå, och fördömde med slutna händer
 hans upptåg.

Väl af hans dans förnöjdes den raske Mathias
 från Kuru,
 Hellre han skådat Hedda ändå; men han hejdade
 Ontrus
 Midt i hans fart, och fångade ögonblicket och talte:
 Hej dock! går det så lätt, danskunnige broder, att
 röra
 Fötterna nu, då du lyder den glädtiga takten allena,
 Skulle väl stugan ej mer inrymma de luftiga sprången,
 Om med en vacker flicka du fick kringsvänga i polska.
 Säg hvar äro de nu, de blomstrande pigorna alla?

Honom svarade åter den brunskäggyfvige Ontrus:
 Hvem vill passa derpå, hvar de öfriga springa på
 gården?
 Endast den fagra Hedda, som sitter vid väfven der-
 oppe,

Söker jag glad, ty hon brygger och säljer det herr-
liga ölet.

Snart skall hon visa sig här med en skummande
stäfva ånyo.

Glad nedsatte sig då den raske Mathias att vänta.

Men i detsamma syntes i dörren den saknade
flickans

Rodnande kind, och hon kom att spola sitt färgade
ullgarn.

Stäfvan bar hon i handen också, af det gäsande ölets
Fradga bestänkt, då hon skred som en morgonstjerna
till bordet,

Och med ett leende fäste sin blick på den raske
Mathias.

Nu, så sade hon, måste du strax, värderade främling,
Skilja en tvist, som jag har med en annan flicka i
gården:

Om det är hon eller jag, som skall få af den an-
dra ett nålbref?

Om på er jagt du träffade bäst, får jag, och hon
tappar;

Åter om Petrus träffade bäst, får hon, och jag tappar.
Sade, och knöt kring röret en ända och började
spola.

Närmare henne satte sig då den raske Mathias,
Tände på pertans eld sin stoppade pipa och sade:
Flicka, ej mer må du våga på främlingens lycka ett
nålbref.

Så har det gått med vår jagt, att af fyra elgar,
som fallit,

Två jag skjutit, och en välaktade herr Commissariën,
En blott Petrus också; men det yppersta skottet är
hans dock.

Se, då vi slutade re'n och voro beredda till hemfärd,
Sköt Zacharias ett skott, der han stod vid stranden
-allena,

Sköt och höjde sin röst och skrek som ett dånande
thordön:

Hit! hit! skynden er, skynden med laddade bössor
i tid hit!

Ingen hade väl då, om icke den flyende haren,
Täflat om yppersta priset i lopp med den ärlige Pe-
trus,

Så framskyndade han, då han hörde det skallande
ropet.

Stranden nådde ock jag och såg hur han lossade
skottet,

Såg hur på håll, oskadad och fri, den flyende elgen
Sträckte sin färd i galopp utöfver det snöiga träsket.
Men i ett obetvingeligt skratt utbrast jag och sade:

Hvar är ditt vett, förståndige vän, då du skjuter på
allvar?

Snarare träffar du skyn, än den flyende elgen på
slikt håll.

Tigande ryckte han vred ur min hand det gamla
geväret,

Lade det genast till ögat och sköt. Ett rop af för-
undran

Följde hans dånande skott, ty den fjerran trafvande
elgen

Stannade, reste sig högt och störtade blodig på
drifvan.

Icke i mannaminne ett skott, likt detta, förspordes.
Dock hvi talar jag här om vår jagt? Långt annat
i hågen

Har du väl nu, då du spolar ditt garn, kanhända
till brudskänk,

Kanske till väst åt en man, som fångat och äger
ditt hjerta?

Håh-hå! suckade nu den skröpliga, halta Rebecka,
Der vid ugnen hon satt hopkrumpen och stödde i
stilla

Gungning mot händernas par den rynkiga hakan
betänksam:

Håh-hå! vore jag än, som jag var i min blomstran-
 de ungdom,
 Vore jag än, som jag var, då vid lagmanstinget
 jag tjente,
 Frodig och frisk och förnöjd och röd som en ski-
 nande glödhög;
 Bättre jag visste att skicka mig så, som det egnar
 en flicka.
 Mången förnämare man, som mig kom med förmå-
 tenhet nära,
 Fick sig en trasa i synen och äfven en skopa med
 vatten.
 Icke ville jag då med alla, som komma och fara,
 Sitta och språka förtroliga ord, som den flyktiga Hedda
 Sitter med främlingen nu, och slutar ej spola i qväll
 här.

Så hon sade; och djupt grep tadlet den blom-
 strande flickans
 Sinne, och rodnande tog hon sin korg och begaf
 sig ur stugan.

Men som, då noten en qväll af fiskare kastas i
 lugnet,

Varpet i början är blankt och knappt vid flarnena
krusas,

Tills omsider det tränges ihop, och fiskarna stängda
Sprittra ur sjön, och vågen i rörelse bringas och
häfves,

Så, vid den äldrigas tal, ju närmre sin mening hon
hopdrog,

Skiftade främlingens anletesdrag från lugn och till
vrede.

Vred från sin bänk uppstod han och talade bittert
och sade:

Gamla Rebecka, om tyst på den sotiga muren du
drefve

Syrsor och russakor bort, då de springa i kärlekens
upptåg,

Utan att människor störa och hindra förtroliga samtal,
Hade om dagen du frid och en lugnare hvila om
natten;

Men som en däre och ej som det eignar en klok du
beter dig.

Så han sade. Ett ord gaf icke Rebecka till gensvar,
Utan hon gungade stilla, och tyst håååade endast.

Men i detsamma syntes, igenom den öppnade
gluggen,

Petrus på gården re'n och den aktade herr Commissarien.

Ut begaf sig Mathias och lemnade vreden i stugan.

Strax då de komna han nått, begynte han tala
och sade:

Petrus, förut du varit engång med lycka min talman,
Var det ännu och gå, om den aktade herrn det ej
nekar,

Snart att fria för mig till Hedda, ty henne begär jag;
Allt hvad min förra hustru du lofvat, lofve du henne.

Bifall nickade strax Commissarien och talade vän-
ligt:

Gå blott, gå, fast gården sin yppersta piga förlorar,
Mer än en piga, ty kär som ett barn har hon varit
oss ständigt;

Men om hon villigt och gladt, som jag tror, försla-
get emottar,

Skola i stugan i qväll ej dans och förplägningar saknas.

Hej, hej! ordade åter den välförståndige Petrus,
Icke dock så, ej går jag åstad som en tiggares talman;

Hvilken för bruden en narr, och knappast tobak för
sig sjelf får.

Talar jag, måste en stäfva med öl först lossa min
tunga,

Se'n skall en brudgumsgåfva också jag äga för bruden.

Leende inbjöd strax Commissarien den aktade
Petrus,

Skaffade öl, och hans torpare tömde med glädje en
stäfva;

Men till stugan igen begaf sig den raske Mathias.

Ontrus, ropte han gladt, då han öppnade dörren
och inkom,

Fram med en sidenduk ur din väska, så slute vi
handel!

Liksom en sommarsky, af den glimmande blixten
itudeld,

Lyste af glädje din blick vid hans ord, förståndige
Ontrus.

Ej köpslagades länge och ej afprutades mycket,
Hälften dock prutades strax, och den raske Mathias
från Kuru

Förde den köpta duken i hast till sin sväger i salen.

Denne, så snart han druckit sitt öl och gåfvan
i hand fått,
Gick högtidlig och stolt i sitt värf till den blom-
strande flickan,
Der vid sin randiga väf hon i hushållskammaren
dvaldes.

Kommen tog han sig plats vid den sprakande brasan
på spiseln,
Stoppade pipan, tog med härdade fingrar ett eldkol,
Tände den långsamt, rökte och teg. Den blom-
strande Hedda
Skötte sin väf och slängde den flyende spolen be-
händigt.

Men då den välförståndige Petrus sutit en stund der,
Trädde han fram och lade den glimmande duken på
väfven:

Denna, sade han, ger dig den raske Mathias från
Kuru,

Gåfva som karl, ej ofta bestådd åt den fattiga flickan,
Är hon ock väcker som du, och som du värderad
af alla.

Sade och satte sig ned och rökte och började åter:
Icke blott duken han ger, men sig sjelf han bjuder
dig äfven,

Men att du icke må tveka och tro att en fattig be-
gär dig,

Se, så vill jag förtälja dig allt, hvad han har och
besitter,

Löst och fast, det förnämsta, det ringare nämner
jag icke,

Ty uppräknat det allt förmådde jag ej på en qväll-
stund,

Hade en tunga jag än mer rörlig än löfvet på aspen:
Främst på en kulle, nära den toppade granen med
flaggstång,

Ligger hans välupptimrade gård, en glädje för fiskarn,
När i sin gungande båt från träsket han ser den
på afstånd.

Under den ligga i rund hans noggrant gärdade ägor,
Åkrar som skiftevis gro och skiftevis ligga i träde,
Bördiga, fulla af svartmylls-kokor på botten af ler-
jord.

Ville jag nämna derhos hans gifvande sveder, der
skogen,

Härjad af lågorne, tvingas att ge sin fetma åt sådden,
Eller hans kyttlands-tegar, som, midt i det sumpiga
kärret,

Sträcka sin längd och, mellan beständigt flödande
diken,

Synas som holmar af guld, när grödan mognar om
hösten.

Åkrarna plöjer han lätt med fem hullglänsande hästar.

Ängar äger han ock, kring hela hans socken be-
römda,

Både på högländ mark och på låg, välrödjade alla,
Hvilka om våren gro blomrika, och bergas om
sommarn.

Aldrig betar en tand på hans vålomhägnade ängar,
Medan de stå i sin växt, de betas af lian allenast.
Ty med det första marken om vår'n från drivvor
befriats,

Lösas hans frodiga kor ur spiltan och drivvas till
skogen,

Der de i dalarna finna en frisk och rikelig föda.
Så kringvandra de, dagen igenom, om sommarn och
njuta

Grönskande gräs, och dricka sig mätta ur rinnande
bäckar,

Men hvar afton komma de hem, en glädje för ägar'n.
Lyster dig höra också, hur många hans frodiga hjordar
Lefva om sommarn på holmar och skär, dem han
äger i träsket?

Femtio ulliga får och tjugu behornade getter.

Aldrig störas de der af vargar, ty så är Mathias
Oförtruten och käck att skjuta förödande rofdjur,
Utan de trifvas i ro och föröka sin afvel beständigt.
Mycket bekymra ej heller de lönande fåren om vin-
tern,

Ty då stå de i stall och äta en rikelig löfskörd;
 Getterna åter kunde den sämsta tiggare äga,
 Så behändiga äro de ständigt att söka sig foder.
 Kommer en främling med häst och stannar på går-
 den att hvila,
 Genast springa de fram till hans lass och sköfla
 hans hösäck,
 Tills han förtörnad svänger sin piska och drifver
 dem unnan.
 Se, så har jag beskrifvit hans gård och bördiga ägor,
 Utan ett svekfullt ord och på samma sätt äfven
 hans husedjur,
 Tager jag hönorna bort och den vaksamt galande
 tuppen,
 Hvilka i stugan vistas och bo med menniskor gerna.
 Sådant äger han allt, den raske Mathias i Kuru,
 Rik och förnöjd, och befaller ännu, som om herre
 han vore,
 Tre välmående torparegods på hans bördiga hemman.
 Se, och en sådan man, med sådana håfvor och skat-
 ter,
 Sedda med åtrå äfven af den, som rikare nämnes,
 Bjuder dig lyckan nu att äga och ensam besitta.
 Ty så löfvar han dig, den raske Mathias i Kuru,
 Om som en trogen hustru du vill, tillgifven och
 godsint,

Dela hans möda om dagen och dela hans läger om
natten;

Först skall du rå som värdinna i allt och befalla i
huset

Drängar, pigor och barn; din man skall du råda
allenast.

Nycklarna äge du sjelf, hvad lås, dig lyster att öppna,
Öppne du fritt, hvad skatter som helst, du finner
derinom,

Kan du betrakta som dina med fröjd, och icke med
afund.

Men om du hvälfver ibland ett förslag i ditt sinne,
som strider

Mot hvad din man har tänkt, då måste du vika
med saktmod,

Om jordbruket det rör, eller penningens kloka för-
valtning.

Gäller det åter mat eller dryck och anständiga kläder,
Eftergifver din man och vill detsamma som du vill.

Tänk då ej mer, förståndiga Hedda, hitåt och ditåt,
Likasom mången gör, som, förledd af sitt flyktiga
sinne,

Ständigt föraktar det goda han vann för det bättre
han hoppas;

Icke så rik är på blommor en äng i den varmaste
sommar,

Barn! som på glädje den väg, der vi gå mot graf-
 ven beständigt,
 Endast vi akte oss väl, att ej hoppet det hala be-
 drager;
 Ty hvar vi stanna en stund att njuta en lycka, i
 blinken
 Springer der hoppet förut och visar en bättre på
 afstånd;
 Dären följer det lysten från en till en annan och
 ratar,
 Aldrig förnöjd, tills slutligt han suckande hinnes af
 döden.

Sagdt; och han teg, uppblickade högt och tryckte
 förnöjsamt
 Med pekfingret på askan som pöst i den rykande
 pipan,
 Medan hon, rodnande djupt, den unga förståndiga
 flickan,
 Nedslog ögat, fingrade halsduks-snibben och svarté:
 Icke vill jag förtiga för dig, värderade Petrus,
 Huru med glädje jag hör att den raske Mathias
 begär mig;
 Ty du känner dock väl, hvart den fattiga flickan
 beständigt

Rigtar en längtande blick och sitt hjertas innersta
tanke.

Tungt är tjena en annan, om äfven den gode man
tjenar,

När för den lön han ger, han äger att fordra vår
möda,

Tyngre blir det en gång att kraftlös lefva af nådbröd.

Derför hyser ej flickan en gladare önskan på jorden,

Än att sin egen bli och rå som värdinna, och ständigt

Tjena en godsint man, af kärlek och icke af nödtvång.

Ofta när ensam jag satt här oppe och trampade väfven,

Tänkte jag så: när skall du väl, Hedda, väfva ditt
eget?

Spolen flydde ock då rätt ofta den mötande handen,

Medan en rullande tår föll ned på den randiga väfven.

Nu, om min fader det vill, vill gerna jag följa Ma-
thias.

Sade och gret af glädje och fattade Petrus i handen,

Skakande den; och han gret, den gamle, af glädje
tillika.

Men då sitt värf han slutat, och allt aflupit med
framgång,

Gick han till stugan och träffade der den raske
Mathias.

Saken är afgjord, sade han glad vid ett ljudande
handslag,

Vandra till kammaren du och jollra och lek med
din fästmö!

Sjelf skall på skidor jag skynda mig hem, att hemta
mitt folk hit.

Sade och lemnade svågern och steg på sitt glatta-
de skidpar,

Skyndande fjäten hem till sitt torp med glädje i
hjertat.

Sjette Sången.

Men på det skogombägnade Tjäderkulla i stugan
Satt den förståndiga Anna med son och dotter i
stillhet.

Veckans möda var slut, bortskjuten var rocken, och
väfven

Hvilade tyst, ej sköttes ett arbete mera af någon,
Utan med armarne lagde i kors och med lösta be-
kymmer

Satt en hyar på sin bänk, och den aktade tiggaren
Aron

Fröjdade alla och spelte en surrande polska på
gigan.

Glade hade de hört, om än längre, den kunnige
 spela,
 Ty som en guldsträng klang i hans mund jerngigan
 beständigt,
 Men den förståndige tystnade nu och talte och smålog:
 Färdig vore jag här att spela, så länge jag mund har,
 Visste jag blott att man tvättade undertiden min
 mäcka.
 Sade, och afdrog mäckan, och alla förstodo hans
 mening.
 Upp steg genast den blomstrande dottren och hällde
 i bunken.
 Vatten och tvättade ren hans mäcka och bar den
 att torkas.

Men den förståndiga Anna på Tjäderkulla begynte:
 Aron, min vän, det är väl att du så, fast gammal
 och hjälplös,
 Ansar din kropp och ej älskar att dväljas bestän-
 digt i ugn-sot.
 Derfor vill jag också förunna dig såpa att tvätta
 Änne och hand, och en knif att skrapa ditt grånade
 skägg bort,
 Ty så skjufer det fram, att den svarta kinden och hakan
 Likna en bergad teg, der stubben allena är öfrig.

Henne svarade strax den åktade tiggaren Aron:
 Anna, förståndiga hustru, åt mig, hvar helst jag må
 gästa,
 Bjuds den renande badstun, så snart den eldas för
 andra;
 Derför som drifvan hvit är min kropp, der den skyd-
 das af kläder,
 Anletet ensamt är svart, ty det sölas af sotiga händer,
 Sölas af svett och af damm, och skägget växer be-
 ständigt,
 Derför skadar det ej att emellanåt tvätta sig endast.

Sade och redde sig till att putsa sig. Jackan
af vallman.
Slängde han unnan och gick till en vrå, der han stilla
och bortskymd
Skrapade skägget från hakan och tvättade händer
och anlet.
Derpå tog han i hast linborsten från hyllan och redde
Lockarna ut, och ledige föllo de snart på hans skuldror.
Sådan trädde han fram omsider, med undran af alla
Skådad, ty nu i hans skick ej röjdes en tiggares
skepnad,
Men som en hemmans-bonde, som en rusthållare
sågs han.

Genast tog hon till ordet den kunniga Anna och
talte:

Aron, min vän, som du visar dig nu i pertornas
skimmer,

Ville väl ingen, fast fattig du är, vanlottad dig kalla,
Ty som en ståtlig skatt är en ståtlig gestalt att be-
traktas;

Men det kunde väl mången förundra sig öfver att
sådan

Kraft, bland syrsor och sot, uppvuxit på främmande
murar,

Icke på egen mark bland hjordar och bördiga tegar.

Henne att svara beredde sig nu den förståndige
Aron,

Först dock tog han ur barmens förvar lerpipan med
skinnskaft,

Mödosamt tändande an, hvad i bottenaskan af stjelkar
Sprakade än och lönte med rök den arbetande munnen,
Innan han satte sig ned och började tala och sade:
Mången kunde också, om från Soini, det ödebelägna,
Hit han komme, en frände till mig, eller gammal
bekant blott,

När han mig såg, som jag visar mig nu i pertor-
nas skimmer,

Kunde han säga: se der, förståndiga Anna, är Aron!
 Sådan syntes han ej, af ålder betungad och armod,
 Fordom i gladare dar, då han ägde sitt hemman i
 Soini,

Kraftig till år och förnöjd som en kung och värde-
 rad af alla.

Alltså kunde han säga, och jag kanhända med tårar
 Höra hans ord och minnas de lättare dagarnas glädje.
 Sade, och starkare sög han dervid den sprakande
 pipan,

Blickande opp, men en tår nedrullade rund på hans
 kinder.

Honom svarade rörd värdinnan, den kunniga Anna:
 Tungt det vore i sanning att tigga från början till
 slutet,
 Tyngre likväl att tigga till slut, se'n i början man
 nog haft;
 Tyngst dock af allt att tigga, om sjelf man sin
 tiggarestaf täljt.

Lugnare talade nu den ärlige tiggaren Aron:
 Gud kan säga att sjelf jag min ofärd vållat, en an-
 nan

Säge det ej, den trycker ej heller mitt sinne be-
ständigt.

Endast ibland, då jag fört jackärmen den sträfva
till ögat,

Synes en droppe på den, om på Soini, det öde-
belägna,

Länge jag tänkt och mitt hemman, som nu här
gröda åt andra.

Men om du önskar att höra, förståndiga Anna, mitt
öde,

Väl, så vill jag berätta hur allt afupit i sanning:

Kangas ligger i Soini, ett hemman som fyra att
skattas,

Skogrikt, åkerbegåfvadt, med träsk och gräsiga
stränder.

Detta hade min far med gårdens blomstrande dotter
Ärft, och han grånade der, som en sommarafon att
påse.

Åter från honom kom det till mig. Jag började äfven
Gråna i ro, der jag satt som en kung på det bör-
diga Kangas.

Tjenare ägde jag, hårdige män vid plojen och yxan,
Pigor i stugan också, men söner och döttrar, sin
moders

Tröst och min ålders hopp, uppväxte som plantor
omkring mig.

Sådan satt jag, betalande skatt och tunga med lätthet,
 År från år, afundad af många och prisad af alla,
 Tills olyckan dock kom och förstörde min glädje.

En frostnatt

Härjade åkern, ej skuren ännu; för förödande röfdjur
 Blödde min hjord. Så gick dock den kommande vin-
 tern med möda.

Råg upplånte jag då och ville betala om hösten;
 Hösten skänkte ej råg, men gaf ispiggar på axen.
 Drängar och pigor förläto min gård, ogörlig var
 skatten,

Lifvet fordrade bröd, och i ugnen var torkande bark
 blott.

Dagen förnöttes ändå, så länge de skonade korna
 Skänkte oss mjölk, ned gick barkbrödet med denna
 och närde.

Så skred julen sin kos; fast tynande höllo vi ut dock.
 Men då en dag från skogen jag kom, barkbörden
 på ryggen,

Mötte mig främmande män i min dörr. Vän, sade
 den ena:

Gälda din skuld, att du icke må se utmätning i dag
 här.

Häpen svarade jag: låt vara det, ärade Herre,
 Låt mig betala, då Gud mig unnar förmåga; af
 barkbröd

Lefva vi nu. Ej svarande gingo de åter i stugan,
 Togo från väggarne ned det ringa förrådet af verktyg,
 Togo hvad öfrigt fanns af kläder och buro i slädan.
 Gråtande satt hon i sängen på halm, min värderade
 hustru,

Seende på, men hon tég och sökte att stilla allenast
 Barnet, som qvidande låg vid dess barm, dygnsgam-
 malt och hjälplöst.

Männerna följde jag ut med det sista som kunde
 förpantas,

Stel i min håg som tallen, då yxorna döna vid roten,
 Men då på gården jag kom, uppskattades bytet;
 till hälften

Skyldet det icke min skuld. Vän, sade mig Fogden
 ånyo,

Ringa är detta, men har du ej mjölkande kor i din
 ladgård?

Sade, och redde sig till, med lätthet hittande korna,
 Der de i spiltorna stodo och bölade, saknande foder.
 Klafvarna lossades snart, ut leddes den ena och andra
 Stretande mot, oroliga, lemnande sorgsna sitt ställe.
 Sex utleddes till slädan, den sjunde, som mager
 och kraftlös

Vägrade följa, förunnades mig; så foro de alla.
 Tigande vandrade jag till stugan och öppnade dörren.
 Aron min vän, så talade då min hustru i sängen,

Se dock att något jag får, som stillar min hunger,
en mjölkstår

Vore mig ljuf; jag törstar och barnet finner ej mat
mer.

Så hon sade; men mig slog mörker för ögat. Med
möda

Kom jag till spiltan fram. Der stod med hängande
hufvud

Kon och tuggade halm och sörjde. Det torkade
jufrets

Spenar med darrande hand jag fattade, ömsom den
ena,

Ömsom den andra försökte jag då förgäves, — en
droppe

Skänkte de ej. Förtvillad jag pressade hårdare;
blod blott

Trängde sig ut, och röd bestänkte den botten af stäfvän.

Rasande, björnen lik, när jägarens spjut i hans
barm trängt,

Gick jag till stugan och tog från spettet ett bröd;
med ett yxhugg

Slog jag det sönder, och svart flög barken ur remnör-
na kringsspridd,

Bitarna förde jag fram till min hustru: se der hvad
oss lemnats,

Sade jag, åt och mätta ditt barn. Ett stycke hon
mottog,

Vände det tigande kring i sin hand, såg på det,
och tryckte

Barnet mot barmen och föll vanmäktig tillbaka på
kärften.

Skidor tog jag på föttern i hast och for till min
granne,

Han, som bodde mig närmst, en pipas väg, då man
skyndat,

Och då till honom jag kom och begärde ett lin-
drande bistånd,

Gaf han det, broderligt delande med, hvad besparadt
han hade.

Åter jag skyndade hem med mjölk i en flaska på
ryggen,

Hann till gården och hann stugdörren. En sorgelig
klagan

Mötte mig der, in gick jag och såg af barnen de
tvenne

Äldre, som gråtande högt omgäfvö sin moder, det ena
Skakande henne vid handen, det andra vid lockiga
hufvet;

Men orörlig och stum låg hon, dödsdrifvan var ut-
bredd

Öfver den stelnade kinden, och natt betäckte dess ögon.

Så var det ute med allt, och förödt var det herr-
liga Kangas.

Händerna sträckte jag opp mot himlen och fattade
sedan

Stafven och tågade af; barnhopen på kälke bakom mig.
Drog jag och gick gråhårig från socken till socken
och tiggde.

Tiden läkte dock sorgen, och nu, i främmande gårdar,
Blomstra de älskade barnen på nytt; men sjelf med
förnöjsamt

Sinne begär jag mitt bröd och spelar min giga, som
syrsan

Sitter, fast solen är knapp, på det vissnade bladet
och sjunger.

Sådant berättade der den ärlige Aron, och honom
Hörde med tårar och gråt den goda, förståndiga Anna.
Men då han slutat, strök hon med ärmens kinden
och ögat,

Skakade hufvudet, snyftade, snöt sig och sprang till
sin boda,

Hemtade kött in, hemtade smör och mujkor och kalja,
Rågande bordet med mat; men Aron den gamle i
nacken

Tog hon och nödgade fram att, fast mätt tillförene, äta.

Denne åt som den ärade bjöd; då nalkades Pe-
 trus,
 Trädde i farstun, öppnade snart den knarrande stug-
 dörrn,
 Stampade snön från föttren och tog välvördig sin
 plats in.
 Högst vid bordet, der bänk med bänk i vinkel för-
 enas.
 Men då han tändt sin pipa och lagt skinnmössan
 på bordet,
 Drog han behagligt en starkare rök och talte och
 smålog:
 Anna, han kommer ej lätt, din bror, från den blom-
 strande Hedda;
 Fast är den raske Mathias, min vän, som en gädda
 på kroken,
 Men om dig lyster så kom, och vi färdas i afton
 gemensamt
 Äldre och yngre och fira med fröjd hans förlofning
 på herrgåln.

Sagdt; och alla de hörde hans ord med förun-
 dran och glädje.
 Genast klarnade åter den kunniga Anna i synen,

Gick till sin kista att klä sig, och dottren sig klädde
tillika.

Sonen, den reslige Karl, tog endast sin scharlakans
väst på,

Knäppte sin jacka igen, uppjemkade bōxorna högre,
Spände sitt bälte om medjan och stod re'n färdig
till aftåg.

Men till sin mäcka vid brasan begaf sig den är-
lige Aron,

Tog den rykande än af hetta uppå sig och sade:
Petrus, förståndige vän, det är tid att jag tackar
och vandrar

Nu, se'n du dygnet om, i din gård välplägat och
födt mig;

Många bemedlade män må jag träffa i afton på
herrgåln,

Hvilka mig hylla som du och bjuda på glädje och
gästning,

Ingen träffar jag dock, som den kunniga Anna att
skattas,

Hvilken, fast mätt jag var, mig tvungit att äta än-
mera.

Sade, och fattade stafven, beredd att tåga till herr-
gåln.

Honom hejdade dock den ärlige Petrus och sade:
Aron, det höfves ej dig att sjuttioårig i mörkret
Tåga till fots från min gård, då jag än har hästar
i stugan,

Tungt det vore för dig, men för mig en nesa i socknen.

Derför åker du bäst, då min son med vigare fötter
Skyndar på drifvan sin färd och skidorna tyglar i
farten.

Sagdt; och den åldrige satte sig glad för brasan att vänta.

Men storstättlig och grann, i sin grönrödrandiga
ullkjol,

Halsen beprydd med en duk af cattun, mångrosig
och färgrik,

Trädde hon fram, lik sommarn i prakt, den förstån-
diga Anna.

Färdig att resa var hon, och beredd var den blomstrande dottren.

Skymmeln spände den reslige Karl snart färdig i
redet,

Fällar i slädan man bar, och ut begåfvo sig alla,
Väntande glädje och dans; Inhysingen Pavo allena

Låg på den sotiga muren och sträckte ett ben och
ett annat;

Röra sig iddes han ej till den kalla besvärliga färden,
Utan han älskade mer gårdsvaktare-posten och valde
Hvilan och hettan och röken och barnens och sy-
sornas sällskap.

Sjunde Sången.

Petrus sjelf och hans dotter och Anna och tiggaren
Aron

Började sakta sin färd, med den hädiga skymmeln
i redet.

Skakande tyglarna talade då den förståndige Petrus:
Aron, min vän, fast fålen är god, ej vill jag i traf
dock

Åka, ty lasset är tungt, men biter dig kölden i
mäckan,

Säg, och jag smäller ett slag, och vi dröja ej länge
på vägen.

Honom svarade rörd den ärlige tiggaren Aron:
 Pecka! bekymra dig ej; om ock naken på slädan
 jag sute,
 Färden jag nämnde ej svår, då med dig och din
 hustru jag färdas.
 Godt är ett rågadt bord, då man hungrande kommer
 i stugan,
 God en pels, då man fryser, och god en bädd, då
 man trött är,
 Ringa är detta likväl mot mennisko-godhet att sättas.
 Hyllad jag blifvit af er som en far, min mäcka är
 tvättad,
 Magen är spänd som en trumma, och nu jag åker
 beqvämligt,
 Vårdad ännu då jag lemnat er gård; helt annat jag
 utstått,
 Såsom en gång, då jag gick och ärnade tigga i
 staden.
 Missväxt drabbade landet, i socknarna saknades föda,
 Bonden knappade, tiggaren svalt. I staden, jag tänkte,
 Finns ett rikare folk med fetare åkrar och ägor.
 Så jag tänkte och tiggde mig fram med möda; den
 gamla
 Foten vägrade ofta att gå, och påsen på ryggen
 Tyngde fast blottad och tom. Uthungrad med svi-
 kande krafter

Kom jag till staden omsider och såg ett under af alla,
 Såg, förståndige vänner, hvad ej jag tillförene skådat:
 Gårdar, men ej kring gården ett fält med åkrar
 och ängar,

Icke vid knuten en teg, som burit en pipa tobak ens,
 Gårdar funnos der blott, högtimrade, fönsterförsedda,
 Målade, stolta att se, framsträckte de brokiga rader
 Långt, och emellan dem korsade hundrade vägar
 hvarandra.

Åter på vägarna hördes ett dån, som af åskor och
 stormar:

Kärror rullade fram, fyrhjuliga, silfverbeslagna,
 Präktiga, byggda som hus: af de trafvande fålarnas
 hofvar,

Piskornas smällar, kuskarnes skri och hjulen buller
 Dånade luften, och darrade fönster och väggar om-
 kring dem.

Men långt unnan bekymren, med fröjd förnötande
 dagen,

Suto i hvarje af dem guldsmyckade herrar och fruar,
 Fjerlarne lika, som sitta i skimrande skrudar på
 blomstren,

När solstrålen är varm och sommarens vindar dem
 gunga.

Häpen gick jag på sidan och strök mot väggarna
 mäckan,

Mössan i handen jag bar och stannade ofta att helsa,
 Ingen såg mig dock an, men alla de skyndade fram
 blott.

Sådan kom jag, af ingen bemärkt, till ett öppnare
 ställe,

Jemnt, med stenar belagdt, af lysande gårdar om-
 kringhvärfdt.

Der afbröt jag min färd och stod i behagelig trygg-
 het,

Armarna slagna i kors, och beundrade. Främst
 dock af alla

Lyste ett hus, som en by till sin vidd, till sin höjd
 som en bergås.

Detta beundrade jag och kunde ej mätta mitt öga,
 Seende jättarnes verk, ty af menniskor var det ej
 uppbygdt.

Men der stod vid min sida en man, som sopade
 flitigt

Vägen och sköt med sin qvast den ymniga smutsen
 i högar;

Honom, med önskan att fråga om allt, tilltalte jag
 slutligt:

Säg dock, min vän, om en kyrka det är, eller an-
 nars för kungar

Ärnadt och bygdt; af förvåning är hela mitt sinne
 betaget.

Så jag sade, men han teg stilla och bet sig på läppen,
 Leende slugt, och ett skändeligt spratt han närde i
 hågen;

Ty då jag vände mig om, att åter beundra och skåda,
 Sänkte han qvasten i dyn och slog mig på ryggen:
 en svart fläck

Stannade efter, och styggt nedsmordes den tvättade
 mäckan.

Sorgsen begynte jag gå och ville ej strida i otid,
 Rädd i min håg och försagd, som tuppen på främ-
 mande sophög,

Men af en svårare strid jag möttes; en gosse i trasor
 Höljd, uthungrad och svart, såg slaget: med ljudan-
 de gapskratt

Smällde han händren ihop, högt hoppande hitåt och
 ditåt

Vände han blickarna se'n och kallade vänner. I blinken
 Ljöd till höger och venster ett sorl: barfotade ungar
 Trafvade fram, kringyrdé af smuts, med jublande
 fröjd

Sågo de mig och sprungo på svingade fötter om-
 kring mig.

En lopp djerfvare fram och slet mig i mäckan, en
 annan

Hotade blott och sparkade opp, som en fåle, den
 tredje

Slog sig på knäna och skrek i sin fröjd spetsfun-
diga speord,

Medan den rörliga flocken allt mer förstärktes och
stundligt

Käckare blef att nalkas och fly. Af skam och för-
bittring

Svor jag och rusade fram nu åt ett håll, nu åt ett
annat.

Ändtligt fick jag med list en fången och slängde i
flocken

Honom och slog en annan omkull som en kägla;
på en gång

Grep jag dem båda igen och agade båda med tung
hand.

Skriande sprattlade dessa, med nödrop sprungo de
andra

Vida omkring; folk skockades snart; två männer
med sablar

Togo mig fatt, och snart, af en sorlande skara om-
kringhvärfd,

Fördes jag bort längs vägen och blef i ett fängelse
insatt.

Men då jag såg mig häktad och såg hur dörren
igenslöts,

Greps mitt hjerta af sorg, och jag satte mig neder
att gråta,

Tänkande rörd på den tid, då jag lefde värderad af
alla,

Tänkande rörd, hur jag nu med gråhår skulle, som
fånge

Sitta bland fångar och ej få glädjas af himlen och
ljuset.

Bittert satt jag och gret, men nära min sida på bänken
Hvilade två förståndige män med fjettrade fötter,

Glädtiga, språkande tyst om egna bedrifter och andras.

Dessa fördrogo ej länge min sorg, men svuro i
hast till,

Snäsande båda; och så tilltalte mig bittert den ena:

Kyrktjuf, sjung dig ej hes, att din stämman må lju-
da behagligt,

När sångmästaren snart slår takt på din rygg, och
du åter

Tvingas att hålla till fyrtio par den vanliga tonen.

Så den ena, och strax tog äfven den andra till ordet:

Gråskägg, trifs du ej här, så bjöds du ej heller att
komma!

Är dock fördömdt, att en hvar, som taklös irrar i
landet,

Sist skall tränga sig hit, att störa en man i sin
boning.

Sådant talade dessa och mycket som liknade detta,

Ändlöst gäckande mig och bespottande dagen igenom.

Men när solen försvann från fönsternas galler om
 qvällen,

Kom fångvaktaren in och gjorde på trätan en ända.
 Mat inbragte han äfven och satte på bänken ett sopp-
 fat,

Satte dit bröd, men se'n försökte han fötternas bojor,
 Om oskadde de voro, och slog med en hammare
 på dem.

Åter när allt var bestyrdt, som sig borde, begaf
 han sig dädan,

Bister att se, men han manade mig att äta och sade:
 Ät björnhufvud, och salta dig nu, se'n får du må-
 hända

Sitta vid vatten och bröd en månad och släcka din
 törst här!

Sade och bommade dörren igen. Af rädsla betagen
 Genast till maten jag lopp, att bereda min mage
 till fastan.

Mycket belopp sig dock icke på mig, ty som hungri-
 ga vargar

Kommo de andra i hast, och snart sågs bottnen i
 fatet.

Men då de ätit och jag satt ensam och gnagade
 benen,

Talte de sakta en stund i hvarandras öron betänk-
 samt,

Hvällfvande stora förslag: på en gång uppsprungo
de båda,

Grepo mig, svingade högt blankt slipade knifvar
och sade:

Ropar du, hugga vi till, men svär vid Gud att oss
icke

Röja i natt, då vi ärna att fly, om du älskar att
lefva.

Dessa jag svarade åter med fröjd och hopp i mitt
hjerta:

Vänner, ej vågade jag en pipa tobak på ert vett
mer.

Kostligt, menen J knifvar och ed behöfvas att tvinga
Fången från vatten och bröd till människoföda och
frihet?

Men dock svär jag, vid Gud, att ej röja er utan
er bistå.

Sagdt, och de lemnade mig, framtogo ur gömmorna
filar

Båda, och satte sig ned att nöta på fötternas bojar.
Arbetet gick dock ej fort, af männerna droppade
svetten,

Men jernbojan var stark; fast filad tillförene höll den.
Begge jag hjälpte i vexling och delade mödan med
glädje,

Längtande ut, så kufvades vid midnatten omsider

Jernen, och männerna svängde med löje de lediga
föttren.

Snart uttogo de då en stock lösskuren ur väggen,
Gömd för spejarens öga af halm som pöste i sän-
gen,

Denna togo de ut, och vi kröpo med glädje ur
rummet.

Skyndsamt hunno vi smygande fram till ändan af
staden,

Men der stannade tvärt den ena kamraten och sade:
Vänner, ej höfves det oss att springa som harar
till skogen,

Rädda och tomma, men mig syns bäst att vi bor-
garelåsen

Pröfva förut och taga hvad nyttigast är för vår resa.
Sagdt; och den andra jakade strax. Mig lysste att
skuldlös

Vandra min väg, och jag tog af männerna hjerteligt
afsked.

Tårögd skiljdes jag från dem och gick lättfotad;
men desse

Dröjde och vandrade af att stjäla i närmaste gårdar.
Så, förståndige vänner, förlopp stadsfärden; en dylik
Gör jag ej sjelfmant mer, och fruktar ej heller att
tvingas,

Ty fast jag noga beskrefs från predikstolen, och alla

Mantes att taga mig fatt och föra mig fångslig till
 staden,
 Skyr dock en hvar att plåga den åldrige Aron, och
 lyssnar
 Hellre på gigan, då glad jag knäpper en polska om
 qvällen,
 Än han min gråt vill skåda och höra min jemmer
 och klagan.

Sådant berättade nu den förståndige Aron; och alla
 Hörde med nöje hans ord. Mellertid framlunkade fålen
 Käckt, och man visste ej af, förrn herrgårdsbacken
 man uppnått.
 Der nedhoppade Petrus och gick vid sidan af slädan,
 Skjutande på, och med tömmarna smällde han skym-
 meln på länden;
 Uppför gick det med fart, och i hast stod slädan
 vid stugan.
 Nöjde förnummo de genast att festen var börjad
 derinne,
 Sollikt tindrade ljus ur de öppnade gluggarnas imma,
 Dörrn stod vida på gafvel, och ljud af en stojande
 polska
 Susade fram som en storm och fyllde den rymliga
 farstun.

In förfogade sig den förståndiga Anna och dottren,
In gick tiggaren Aron också, men den ärlige Petrus
Band vid slädan sin häst, se'n han låtit den tumla
sig först der.

Stolt stod skymmeln och gnäggade se'n bland främ-
mande hästar,

Åtande nöjd vid sitt lass och med hofven straffande
grannen,

Hvar gång denne för djerft pånosade höet i slädan;
Petrus hans ägare åter begaf sig till stugan och
ingick.

Åttonde Sången.

Sång, lät höra hvad allt den förståndige Petrus i
stugan

Såg, då han tågade in och stannade häpen vid dörren.
Tolf tättskockade par kringsvängde på golfvet i pol-
ska,

Stolta, med ögonen blängande qvinnorna, männerna
åter

Ödmjukt böjande hufvudet ned med blickarna sänkta.
Dansen skötte nu dessa, och främst af alla Mathias,
Hvilken med glam kringförde den aktade Anna och
Hedda,

Medan på närmaste bänk två tagelbespända fioler

Strökos af kunnige män och ljödo med gigor i sam-
klang.

Närmare bordet satt Zacharias, värden på Hjerpvik,
Ensam, stolt som en kung, och med armarna knutna
på bröstet

Såg han på dansen, så ofta han ej ölstäfvan iakttog.
Gent mot den ärades plats, vid den blossande bra-
san på härden,

Värmdo sig tiggaren Aron, i bredd med den gamla
Rebecka.

Aron ställde som bäst jerngigan i ordning, Rebecka
Gungade stilla och smekte på knät den spräckliga
katten.

Men den förståndige Ryssen, den brunskäggyfve
Ontrus,

Ropte i hvimlet och höll aflägsna de dansande paren.
Tvenne kamrater han re'n bragt under én bänk,
och i trygghet

Hvilade desse, den tredje han höll med möda i
famnen.

Denne, fast oförmögen att stå på de svigtande benen,
Stretade mot och ville ej lemna den glädtiga dansen.
Honom dock, jemnt kringknuffad och stött, framlä-
pade Ontrus,

Mödosamt trängande fram till den rymliga bänken
omsider.

Sådant betraktade der den förståndige Petrus med
undran,
När han till bordet gick och tog välvördig sin plats in.

Tiggaren Aron, så snart han lagat sin giga och
värmt sig,
Gick att sätta sig vid spelmännernas sida på bänken.
Honom, strax då han kom, tilltalte den ärlige Anders,
Hvilken med ledsnad gned på fiolen, begärlig att
dansa:
Skulle såsannt du spela fiol, som du knäpper på giga,
Kunde den yngre en stund få glädjas af dansen i
afton;
Men som ett väggspel sitter du nu, och förmådde
väl knappast
Styra en takt, om ej jag med fiolen regerade polskan.

Till smälöje sin mun drog tiggaren Aron, be-
tänkligt
Skrapande sig vid örat och halfbrydd talande detta:
Männe jag komme ihåg, kanhända, en polska på gamla
Dagar ännu, fast på länge jag ej haft stråke i handen.
Sagdt, och den bjudna fioln med förstållt okunnig-
het tog han.

Sakta spelte han först, försökande; men om en
 kort stund
 Fyllde sig tonen, och takterna rullade snabbare, ha-
 stigt
 Tvang han ur strängarna ljud med en svingande strå-
 ke; på en gång
 Klingade bas, quint, allt och tenor: vid hans sida
 förstummad
 Gapade grannen och sänkte fioln; men till stormän-
 de ifver
 Växte de dansandes lust. Svett lyste på parenas
 pannor,
 Pertorna flögo ur klykorna, stolar och bänkar för-
 ströddes,
 Fallandes rop, taktstampningar, gapskrattssalfvor och
 rökmoln
 Hvirflade om hvartannat, och svigtande brakade
 golfvet.

Gamla Rebecka, fast tätt till den blossande brasan
 hon trängt sig,
 Stöttes af våda också; att så när hon fallit af mu-
 ren:
 Klagande drog hon sig unnan och satte sig när-
 mare dörren.

Af medlidande rördes den ärlige Petrus i hjertat,
När han den äldriga såg, hur af alla förskjuten hon
satt der;
Bordet förlät han och ölet och gick till den gamla
och talte:
Hej dock Rebecka, hvad båtar det här att klaga
och sörja?
Kom och jag leder dig fram till det rymliga bordet
i trygghet!

Honom svarade åter den skröpliga, halta-Rebecka:
 Nej, förståndige Petrus, i vrån må jag gömma mig
 unnan;
 Närmast grafven är vrån mest passlig ändå för den
 arma.
 Som på det skjutande trädet ett löf, fjolgammalt
 och vissnadt,
 Sitter jag här bland unga, som fröjdas af lifvet och
 dansen.
 O, att jag toges bort till de andra, som myllas i
 jorden!

Sade, och snyftade bittert och gret. Vålaktade
herren,

Nyss inkommen att se för en stund det glada gelaget,
Stod åhörande rörd de vexlade orden och talte:

Önska ej slikt, Rebecka, och tänk ej på grafven i
otid!

Hvem, då ej du mer rörs i den rymliga stugan,
skall väcka

Pigorna opp till rock och till väf, hvem pyssla med
katten,

Hvem ge hönorna mat, och akta på äggen beständigt?
Lyft ditt öga och se der borta på bänken den gamle
Aron, hur hjerteligt lugn han gnider fiolen och svetts;
Sådan han syntes mig sist, då han spelade giga på
tingsgåln,

Syns han ännu, okufvad af ålderdom och bekymmer.
Armen han svänger med kraft: lätt löpa de rörliga
fingren,

Ögonen lysa af frid, att med himmelens stjernor
förliknas,

Modig, Rebecka, som han må du möta den svårare
dagen.

Sade, och forslade sakta den gamla till bordet; och
gumman,

Stolt af den heder hon rönt, förglömde sin jemmer
och satt se'n

Gungande stilla, och tyst välsignande gamla och
unga.

Men när polskan var slut, och fiolerna tystnat
och gigan,
Ryckte den kunniga Anna sin man förtroligt i rocken,
Och då hon fört till ett hörn den välförståndige Petrus,
Talte hon hemlighetsfullt och hviskade honom i örat:
Ville du icke förmå Zacharias, värden på Hjerpvik,
Att för sin blifvande måg och sin hjertligt älskade
dotter

Hålla, som far, ett förmanande tal, som de dag
ifrån dag se'n

Skulle i vördsam håg förvara och rätta sig efter.
Så var fädernas sed, då de gåfvo sin dotter åt mannen,
Talte de gyllene ord, uppmuntrande honom och henne;
Aldrig glömde väl se'n de unga den varnande rösten,
Utan den följde dem åt, som förlofningens minne
beständigt.

Så för de ungas skull, som för gästernas måste han
tala,

Så att en hvar högtidligt må se de bådas förlofning.

Henne svarade sakta den välförståndige Petrus:
Icke ännu är det tid att sätta din vilja i verket.
Sådan är Zacharias: han vill, då förplägningen börjar,
Dricka i ro, och han ger ej gerna sin granne ett
svar då;

Men då han sutit en tid vid sitt stop, och det vär-
mande ölet

Lossat hans tungas band, framflöda de sparade orden,
Bubblorna lika i mängd på den forsande bäcken om
våren.

Ingen närmar sig då, som ej genast tvingas att lyssna,
Om han förtäljer en sak, eller varnar och rättar de
yngre,

Och man bytte väl strax och gäfvde med glädje
emellan,

Kunde man skaffa sig så hans talande mun och
hans klokhet.

Derför vänta allenast en stund tålmodigt; din önskan
Fyller han snart af sig sjelf, Zacharias den ärlige
gubben.

Ty lätt ser du dock re'n, hur hans panna förklaras,
hur munnen

Ler mot drycken förnöjd, som en and, der hon dy-
ker i sunden,

Och hur han sitter, som ängen i regn, upplifvad
vid bordet.

Men mellertid är det bäst, att du sköter ett roande
samtal,

Eller också till en artig minett uppmuntrar de unga;
Mitt skall det vara att ge Zacharias stämma och
tunga.

Sade, och lemnade snart den aktade Anna till-
 fredsställd,
 Tog från det rymliga bordet ett stop förnöjsam i
 handen
 Och tilltalte sin vän den ärade värden på Hjerpvik:
 Drickom ännu, Zacharias, i fröjd tillsamman, som
 fordom,
 Äfven i svårare dar, vi drucko med modiga sinnen;
 Ty det höfves dock bäst den förgängliga menskan
 att glädjas,
 Likasom ikorn, lätt i sin håg, på det bräckliga flar-
 net,
 Seglar från våg till våg och väntar att hinna till
 stranden!

Sade och drack; då höjde också Zacharias sin
 kannan,
 Lifvande hjerta och själ med skummande öl, som
 hans lust var;
 Men sin förståndiga vän se'n svarte han gladt och
 förnöjsamt:
 Visst må jag fägna mig nu, ty som ögonstenen och
 ljuset
 Skattar en far hvar lycka, som händt det älskade
 barnet.

Så samtalade dessa och hörde fiolerna åter
 Stämmas och sågo en artig minett tillställas på golfvet.
 Men till bordet och till den förståndige torparen

Petrus

Sällade mången sig då, som försmådde den glädtiga
 dansen,

Sökande hellre ett skummande öl och joller och
 samtal.

Kom bland andra också den varubepreisande Ontrus.

Honom brydde der strax den ärlige Petrus och
 sade:

Se dock, dansar ej du, danskunnige broder, kanhända
 Fruktar du qvinnornas list, om de skulle förblinda
 ditt sinne,

Om din värderade hustru till harm, i det rika Ar-
 changel,

Flickorna skulle, som skänk, framlocka en duk ur
 din väska.

Så han sade och teg: men den brunskäggyfvice
 Ontrus

Satte sig nära intill och tog hans händer och svarte:
 Sådant fruktar jag ej, förståndige Petrus, och gerna

Ville jag dansa bland andra, ty sång och dans är
det bästa;

Men jag finner ej lätt en flicka, som icke försmår mig.
Nalkas jag vänligt och räcker min hand, då sprin-
ger hon unnan,

Skrämd af mitt skägg, och hon ler, och de öfriga skrat-
ta med henne;

Ingen besinnar och tror, att äfven den främmande
mannen

Äger ett hjerta, der glädje och sorg kan väckas af
andra.

Ville helst du, min vän, åhöra och fylla min önskan,
Ber jag dig nämna vid namn och beskrifva, till stånd
och till vilkor,

Några som dansa här nu den raske Mathias till ära.
Först, hvem är hon den vördiga, välansenliga gumman,
Som, framskridande främst, som det gungande skep-
pet i hamnen,

Mäter sin takt och sin randiga kjol utbreder med
fingren?

Ädel synes hon mig och ett mönster för gamla och
unga.

Honom svarade glad den välförståndige Petrus:
Anna och ingen annan det är, min aktade hustru,

Hvilken i många skiftande år, som kommo och flydde,
 Trogen vårdat mitt hus och skänkt mig söner och
 döttrar.

Mig berömmar den man, som henne berömmar och
 ärar.

Och han sade igen den varubepreisande Ontrus:
 Lycklig tyckte jag dig, min vän, tillforene redan,
 Treflig och rask och förnöjd som du var, och aktad
 af alla:

Trefaldt kallar jag nu dig lycklig och säll, då en sådan
 Hustru blifvit din lott; ty från himlen kommer det goda.
 Nu må du säga också hvem är han, den reslige gossen,
 Som kringsvänger som bäst den unga beskedliga
 Hedda?

Yster går han och stolt i sin valmansjacka, som fålen,
 När på en grönskande äng han betar bland andra
 och modigt
 Skakar sin fylliga mahn, och gnäggjar af glädje och
 kärlek.

Honom svarade åter den välförståndige Petrus:
 Denne är Karl, min älskade son; hur han artar sig
 framgent

Vet den honom mig gaf: han styre det allt till det
bästa.

Härpå talade snart den varubeprisande Ontrus:
Likasom odlarn vårdar det träd, han sådde, och
ständigt
Ser på dess växande stam och vattnar och väntar
sig fägnad,
Så gör äfven en far med sitt barn, må den unga
beständigt
Tänka på fadrens bekymmer och bli hans glädje i
stället.
Ännu finnas här två, som jag önskade känna —
den raske
Ynglingen der och den blomstrande flickan, han le-
der behagligt?
Vacker är han, och hon kan bäst jämföras med
Hedda.

Honom svarade åter den ärlige Petrus och sade:
Drängen skådar du der, den snabbe, driftige Anders,
Son till en ädel man, Zacharias, värden på Hjerpvik.
Prisar du ynglingen nu, som rask i den flygtiga
dansen,

Dubbelt skulle du höja hans lof och beundra hans
ifver,
Såge du honom en gång, der i svett han rödjar
sin faders
Kärr, och stark som en björn uppbryster den rotade
granen.
Flickan, förståndige vän, är min dotter, den äldsta
vi äge
Anna och jag; hon sköter vårt hus och spädare
syskon,
Lindrands modrens möda med flit, som döttrarnas
pligt är.

Honom svarade rörd den varubepresande Ontrus:
Lycklige, trefaldt lycklige du, som sitter i vänners
Krets, värderad och känd, och trampar ej främ-
mande trakter.

Lugn betraktar du här en trogen maka och skådar
Väl uppfostrade barn, som blomstrande plantor vid
bäcken,

Medan en annan, från fädernebygd och bekanta och
fränder

Skild, kringtågar försmådd, som den oupplösliga gå-
tan.

Sade och snyftade sakta och gret; klartindrande tårar

Rullade ned på hans kind och vätte det yfviga
skägget,
Men som en honing ljuf flöt saknaden genom hans
ådror;
Ty han mindes sitt hem, han mindes det isiga haf-
vets
Stränder och Dwinas flod och det varurika Archangel,
Och han tänkte dervid på sin hustru, som suckade
ensam,
Ofta i dagens bestyr och ofta i nattliga hvilan,
Samt på sin älskade son, den späda som lemnades
fjerran,
Jollrande än och stammande fadersnamnet med glädje.

Nionde Sången.

Sådan sörjde han nu, den varubepriande Ontrus,
Och uppväckte hos mången de svalkande tårarnas
vällust.

Äfven fuktades du, förståndige Petrus, i ögat,
När på din hustru du såg, den goda förståndiga Anna,
Och på din reslige son och din väl uppfostrade dotter,
Gladt erinrande dig, hur på Tjäderkulla de samfäldt
Bodde i ostörd ro, som fågelungar i nästet.

Begge greto de der af sorg och glädje i vexling,
Medan de drucko sitt öl och sågo den långa minetten
Slutas, och hörde fiolernas sorl nedstämmas och gigans.

Men då reste sig hög Zacharias, värden på Hjerpvik,
 Lemnande säte och rum vid öfversta ändan af bordet,
 Och framträdde med manliga steg allvarlig på golfvet.
 Alla betraktade strax med förvånade blickar den gamle;
 Ty så var han att se, som ett åskmoln, när det på
 fästet

Tågar i rodnande prakt och kyler den qvalmiga dagen.
 Hotfullt stannar det då omsider: den fjettrade viggen
 Bryter sig lös med dån och bestrålar det yppiga
 regnets

Genomskimrade skur; men odlaren häpnar och fröjdas,
 Skådande himlen i hot och den tvinande tegen för-
 friskad.

Sådan syntes han nu, Zacharias, der han betänksam
 Gick till sin aktade måg och sin dotter, som nära
 hvarandra

Suto och vaxlade kärliga ord på den rymliga bänken.
 Skyndsamt stodo de upp då de sågo den äldre nalkas,
 Båda, och lyssnade till, om han hade en sak att
 befalla.

Men det klappade re'n på hans läpp det besin-
 nade talet,
 Längtande ut, och han tog den raske Mathias vid
 handen,

Tog sin dotter också och fordrade tystnad och sade:
 Äfven att dansa är väl på sin tid; jag tadlar ej
 dansen,

Tadlar ej heller joller och skämt, då det öfvas an-
 ständigt;

Men man hör dock ej alltid, så länge det skiftande
 lifvet

Varar, fiolers ljud och gigor som mana till polska;
 Glädjen sändes ej heller så rik till den bördiga jorden,
 Att den beständigt förmår, med vederqveckande hâf-
 vor,

Hugna en människas själ och böja dess sinne till
 skämtet;

Derför gagnar det väl att i tid påminnas om allvar.
 Äfven det vacklande barnet förstår, hvar lära förutan,
 Njuta sin lycka och vet att trifvas och leka i glädjen;
 Men att, vid hårdare dar och vid mödosammare
 pligter,

Handla med mod och hvad rätt, hvad orätt skilja
 med klokhet,

Dertill måste du öfvas af många betänkliga skiftens
 Vexlande lopp, eller ledas af den, som mera be-
 pröfvat.

Derför är det ock väl att höra den åldriges varning.
 Först må du gömma, Mathias, de ord jag dig läg-
 ger på hjertat,

Trettio-årig sjelf den sextio-årige gubbens:

*Låt din förtröstan ej gro på ditt hemmans tegar
allenast,*

*Sörj ej mer då du mister en sak, än du gladdes
att få den,*

*Sist gå så med din hustru till doms, som du går
med ditt öga!*

Enkla synas de väl, de herrliga språken, af fädrén
Ärfda från barn och till barn, men huslig lycka och
välgång

Växa ur dem, som blommor ur ängens bördiga sköte.
Se, hvad du äger, och allt hvad af menniskohänder
ihopbragts

Har sin fiende ock, olyckan: din lofvande åker
Härjas af hagel och frost, och din hjord förstöres
af vilddjur.

Så omskiftar din lycka, som snö försvinner om vå-
ren,

Är den ej tryggad på fastare grund, än på jordiska
håfvor.

Men då du lider en skada, betänk hvad glädje dig
skänktes

Af det förlorade först, och väg derefter din saknad,
Och jag tror du ej då skall sörja din hjessa till
gråhår;

Ty, som sparfven år från år förstorar sitt näste,

Öker ock menniskan gerna sitt bo och värderar ej
mycket

Hvad hon förvärfvat re'n, ty det icke förvärfda är
mera.

Men mot din hustru vare du mild, som det egnar
den starke,

Jemnt erinrande dig, hur mycket den svaga dock
gagnar,

När hon med foglighet vänjes att se i mödan sitt nöje.
Ty så säger jag dig, och så är en hustru för huset,
Likasom bandet, som sluter omkring det rymliga
stopet;

Kraftlöst synes det visst, och spädt och ringa till nytta,
Men försök dock en gång att förstöra det: remna
vid remna,

Lagg afsöndrad från lagg skall du se och ölet om-
kringspildt.

Derför gå med din hustru till doms som du går
med ditt öga.

Men, förståndiga Hedda, till dig vill jag tala ånyo,
Såsom jag plantat förut i ditt bröst allvarliga läror,
Från den dag, då din mors mildtvarnande stämma
var tystnad,

Och på mig ensam föll det tunga bekymret om barnen.
Ofta har jag dig sagt, hur den bräckliga qvinnan
beständigt

Måste vid tålmod och vid eftergifvenhet vänjas,
 Ty att af andra bero är dess lott, men hon märker
 ej tvånget,

När hon viker, hon märker det blott när hon vred-
 gas och trotsar.

Se, det säger jag nu, och tror du skall se det be-
 sannadt,

När du som maka en gång åtföljer Mathias i lifvet:
 Friden knytes af ingen, om ej af hustrun i huset.
 Äfven en godsint man kan ledsna ibland och på henne
 Hämnas en grannes bitande ord, en tjenares tröghet;
 Men då egnar det henne att blidka hans hetta med
 saktmod.

Tyst må hon tåla hans knot, tills ifvern lemnat
 hans sinne,

Likasom björken böjer sin topp för ilen och tåligt
 Väntar på aftonens stund, när stormarna längta till
 hvila.

Snart nog ångrar han allt det hårda, han sagt i
 sin vrede,

Om ett förtörnande svar ej ligger och retar hans sinne,
 Och han önskar ej mer, än att godhet gälda med
 godhet.

Så blir lugnet befast, och sämjan växer, och qvinnan
 Tryggar sig glad vid den starkares arm och beskyd-
 das af honom;

Sjelf han äger sin fröjd i henne och ger för den kära
Lif, om det gäller, och gods; som den tandbeväp-
nade hunden

Stannar mot vargen med mod, för hjorden, och tram-
par och trampar,
Färdig att kämpa för den, och föraktande hotet af
döden.

Men hvad förnämligast gör en människas lycka i
verlden,

Binder makar i frid och förliker och tröstar och glä-
der,

Är gudsfruktan, som aldrig är mätt af det goda
och rätta.

Denna förvaren båda och lefven och rörens i den blott.
Den gudfruktiges ro är som furan vuxen på heden,
Tryggad och fast, ej böjer en storm den väldiga
stammen:

Samlas ock många att hugga den ned med förenade
krafter,

Går det ej lätt, manhaftiga slag, väl öfvade armar,
Långt dagsverke behöfs dertill och yxor af godt stål.
Så förmanande slöt Zacharias, värden på Hjerpvik.

Genast var det att se, hur de öfrigas tigande
läppar

Öppnades hastigt till lof och beröm för det ljudande
talet.

Men så hviskade mången sin granne förtroligt i örat:
O, att han drucke som nu, Zacharias, från morgon
till afton;

Gerna trakterade den, som klok förnöjes af klokhet.
Medan det hviskades så, och en hvar förnöjdes af
talet,

Gick Zacharias tillbaka och tog välvördig sin plats in
Högst vid bordet, der bänk med bänk i vinkel förenas.
Ej förglömde han der att tömma sitt stop för de sinas
Stadiga lycka och väl, ej heller att röra sin tunga
Ömsom i egna förståndiga värf och ömsom i andras,
Såsom han mycket sett och mycket bepröfvat i ver-
den.

Men på den ärlige Aron, som lagt fiolen på
bänken,

Medan han sorglös satt och torkade svetten ur pannan,
Höll välaktade herr Commissarien sitt öga beständigt.
Honom värderade så den förståndige herrn, att han
hellre

Låtit omsider sin yppersta dräng borttåga till andra,
Än han den äldre släppt ur sin gård. En frad-
gande stäfv

Tog han i handen till slut och bjöd den gamle och
sade:

Aron, min vän, drick öl och förfriska dig, som du
förtjent har

Genom din polska, som ljöd som ett nordanväder i
furan,

Se'n må du kasta din tiggarestaf på den blossande
brasan.

Här må du lefva, min vän, på din ålderdom lugn
och betryggad,

Beten meta åt mig, då jag fiskar med krokas om
sommarn,

Jaga från åkern svinen och höns och tuppar ur
trädgåln.

Slikt må om sommaren bli din befattning; den hår-
daré vintern

Må du förnöta i stugan, och sitta, med pipan i
munnen,

Bindande ryssjor och nät och lappande hålen på
noten.

Stäfvän emottog rörd den förståndige Aron: sitt
anlet

Lyfte han högt, att den svällande tårn knappt kunde
ur ögat

Rulla, men glad i sin själ genmålte han: prisa och
tacka

Vill jag min Gud, som mig förde till er, välaktade
herrel

Mycket jag pröfvat, det värsta af allt för den grå-
nade gubben

Var dock att vandra omkring, som det irrande mol-
net i luften,

Utan att känna ett rum för den efterlängttade hvilan.

Ofta med ängslan såg jag, på färder från socken
till socken,

Från landsvägen emot kyrkgårdarne. Aron, jag tänkte,

Äfven den uslaste här i den by, du tågar igenom,

Har dock sin tröst och sin borg der inom den häg-
nande muren;

Du, hvar dig unnas en gång att hvila ditt tröttade
hufvud,

Vet ej, och främling blir du i dödens gård, som i
lifvets.

Så jag tänkte, värderade herre, och skyndade framåt.

Nu må jag prisa mig säll, ty jag äger ett hem då
jag lefver,

Äger ett hem då jag dör, der en vän, och en an-
nan, kanhända,

Stannar och säger: se här göms Aron den gamle
från herrgåln.

Träsket ljuder ej mer af hans morgonsånger, hans
giga

Klingar i stugan ej mer; men den åldrige sofve i
frid här.

Sade, och gret af glädje och tömde det fradgande ölet.

Så samtalade dessa och lyssnande bidde de andra.
Sedan skötte man åter med glädje den stojande
dansens

Muntra bestyr, och den fattige var, som den rike,
vid godt mod;

Ty man saknade ej fioler och skrällande gigor,
Polskor, minetter, förplägning och ord i den rymliga
stugan,

Medan man firade der, till gryende morgon i sam-
drägt,

Männernas lyckade jagt och de älskandes raska för-
lofning.

II A N N A.

Till den första kärleken.

Engång min första kärlek frågte jag:

Min lefnads stjärna, säg, hur tändes du,

Och hvadan äger du ditt milda ljus?

Då sade stjernan: har du sett nångång

Hur lätt en flyktig sky kan skymma mig?

Jag sade: än med mörker, än med ljus

Ett moln gått opp och dolt dig för min syn,

Dock brann du lika klar, se'n det försvann.

Och stjernan sade åter: har du sett

Hur lätt en jordisk dag fördunklar mig?

Jag sade: mången jordisk sol jag såg

Gå opp i glans och öfverstråla dig,

Dock gick den ständigt ned, men aldrig du.

Då sade stjernan: tror du på mitt ljus,

Och vill du tända lifvets hopp dervid?

Jag sade: bortom molnet log din blick,

Och bortom dagens bländsken brann du klar,

Och bortom grafven skall du lysa än.

Då sade stjernan: vet du hvad jag är?
En suck jag är, ifrån din egen barm,
Som sökt med fridens hopp en högre verld,
En blixst jag är, utaf ditt eget lif,
Som flög i strålar till sitt hemland opp,
Ett solljus är jag af din egen själ,
Och i min milda låga lefver du.

Första Sången.

Liksom den bäck, der rann,
För den, som rinner här,
Vi voro för hvarann,
Så länge du var der.

Glad midsommarens qväll re'n nalkades. Solen i
vester
Strålade klar och kastade ljus på den landtliga
prestgåln,
Der uråldrig den låg vid den speglande viken af
insjön.
Men i sin kammare satt vid fönstret den vördige
pastorn,
Rökte sin pipa och blickade ut mot vägen i längtan,
Stundom med handen fläktande bort den skockade
röken.

Glad han i afton väntade hem från Åbo sin enda
Älskade son, ett år, om ej mer, re'n saknad i hem-
met.

„Går din examen väl, och du kommer med hedran-
de vitsord,

Bjud då gerna en fattig kamrat till sällskap för
sommarn,

Ty här vandrar du ung bland gamla och ledsnar
väl annars.”

Så han skrifvit, och nu han satt vid sin pipa för-
nöjsam

Väntande båda, förnämligast dock den älskade sonen.

Men mellertid vid väfven, i hushållskammaren
uppställd,

Satt hans dotter ännu, den sjuttonåriga Hanna.

Frisk satt flickan och röd, som ett smultron vuxet
i skuggan,

Fri i sin lediga dräkt att sköta det ljufva bestyret.

Barmen i snören ej spänd, med ett maskfritt hjerta
inunder,

Vidgades fullt och lyftes af andedräkten i vågor,

När med sin blottade arm hon slängde den rörliga
spolen.

Men som en spegel klart var ögat och lyste af glädje.

Länge hon väfvit ännu, om helgens timme ej ingått,
 Glad att skåda en rand allt efter en annan sig fylla;
 Men då hon ljudet förnam af det klingande uret i
 kammarn,

Hörde hon opp att trampa sin väf, nedlade i korgen
 Rullar och garn och strök ur pannan den svettiga
 locken.

Sedan besåg hon sitt verk, af belåtenhet lockad att
 småle,

Fattade saxen ibland och jemnade trådar som brustit,
 Tigande, men i sitt sinne likväl hon talade detta:
 »Visst en sötare väf ej funnits än denna; hur vackert
 Randar ej blått och rött, och en tråd af det gula
 i kanten!

Hade jag re'n en klädning deraf att bära i morgon!
 Visst, då jag bär en sådan och kommer ur kyrkan
 en söndag,

Litet ifrån bondflickorna skild, och stannar på trappan,
 Röd af värman och grann och nättare mycket än alla,
 Sneglar en hvar på mig och afundsjukas i tysthet.
 Men då den aktade herrn, den rike Befallningsman
 kommer,

Spotsk och förnäm, och alla med vördnad vika för
 honom,

Måste han stanna och kyssa min hand, så gammal
 han än är.»

Så hon tänkte och log och gladdes i hjertat och
 uppsteg,
 Öppnade än ett fönster och njöt, lätt flämtande,
 svalkan,
 Medan syrenernas doft, med trädgårdshäggarnes blandad,
 Strömmade in och fyllde det genomfläktade rummet.

Men i detsamma syntes i dörrn den gamla Susanna,
 Hvilken i många vexlande år, sorgfällig och trogen,
 Släpat för gården och trätt med försumliga pigor
 beständigt.
 Denna nu kom andtruten och talade genast och sade:
 »Skynda, mamsell, fäst kamm i ert hår, knyt kläd-
 ningen bättre,
 Tag guldringar på fingren och sidenshawlett på er
 hals snart,
 Ty nu gäller det mycket, och nu är lyckan i gården.
 Se, då i köket jag står och tittar som hastigast utåt,
 Kommer Befallningsman hit helt ny; ny blänkte hans
 kärra,
 Ny var hästen, ej skådad förut, och flög som en
 stormvind,
 Ny var äfven hans dräkt och undransvärdig i fägring.

Men då jag skyndade ut och kom nyfiken på trappan,
Såg jag den aktade herrn, hur han helsade alla på

gården,

Gammal och ung, och hans öga var mildt att skåda
som solsken.

Häpnad fyllde min själ, och jag neg, då han nal-
kades trappan,

Djupt, att det bräckliga knä't knappt maktade resa
sig åter,

Så af vördnad jag neg och ärnade digna på stället.
Men nu gick han ej tyst som förut och förmäten
förbi mig,

Utan han såg helt vänligt, och talade: gamla Susanna,
Sade han, nu är det tid att du spänner ditt öga och
vakar,

Ty snart kommer jag hit och förpantar det bästa i
gården.

Så han sade och log, och en mening låg i hans löje.
Hvad kan detta betyda? Ett ord, fast tala jag velat,
Fann jag ej då. Ett band låg öfver min tunga, och
tårar

Trängde i ögonen fram, då jag hörde den mäktige
herren

Skämta som andra och ej förakta den ringare mera.
Lätt dock gissar jag nu hvad han mente: att allt
han förnyat,

Kärra och drägt, betyder helt visst, att han ärnar
förändra

Lefnad också, och ej mer föråldras allena och ogift;
Men att han kom nedlåten och helsade alla på gården,
Dermed sade han: så skall jag komma som känd i
en framtid;

Åter att mildt han log och lofte förpanta det bästa,
Tydde på er, som den ärade vill bortföra som maka.»

Hjertligt skrattade åter den sjuttonåriga flickan,
När hon betänkte den åldrigas ord, hur förunderligt
vore,

Om hon den runda, vördiga herrns värderade maka
Blef, och som fru fick gå allvarlig och sitta i soffor.
Men då hon skrattat en stund och fäst sin fläta
med kammen,

Tog hon spegeln i handen och vände sitt lockiga
hufvud,

Full af behag, och såg sig med fröjd och talte
tillika:

„Gamla Susanna, tycker ni! skulle han välja en sådan,
Ser ni ej lätt hur ung och hur oförståndig jag synes?
Fy, jag är sjelf snart rädd för mitt öfverdådiga öga.
Skulle han välja en sådan, då re'n i närmaste socknar
Mången han funne äldre än jag, långt klokare flickor,

Sediga, icke som jag förgjorda att skratta beständigt.
Skall han ej minnas ännu, hur jag förr, då han kom
i min barndom,
Rymde försagd och skrek, då man ville förmå mig
att helsa,
Tills han omsider förstod att med guldustryckeln och
klockan
Snärja mitt öga och locka mig, tokiga fjolla, i famnen.
Dock, hvad tänka vi på, hur skulle han, femtioårig,
Söka sig brud, då som ung han älskat att lefva
allena.»

Leende talte hon så och prydde sig, glad i sin
fägring,
Tog guldringar på fingren och tillknöt klädningen
bättre,
Men i detsamma öppnades dörrn, och den vördige
Pastorn
Blickade in och nämnde vid namn sin dotter och
sade:
»Hanna, min dotter, kom, se'n du lagat din klädsel
i ordning,
In i min kammar snart, att höra ett ord om din
framtid.»

Sagdt, och han tillslöt dörren och gick. Men förvå-
ning hans dotters
Hjerta betog, och af aningar fylldes det lekande
sinnet.

Spegeln glömde hon straxt och nöjet att tänka på
kindens

Rosiga hy och sitt mörknade hår och sin blick och
sin ungdom,

Allt förglömde hon genast och sprang till den ål-
drigas sida,

Färdig att söka sig skygd; men hon talade häpen
och sade:

„Råd mig, gamla Susanna, och säg, hvad måste
jag göra?

Måste jag stå för den ärade herrn och begäras af
honom,

Spricker min kind af blod, och mitt hjerta hoppar
ur barmen;

Så förskräckeligt trodde jag ej det vara att giftas.”

„Håh hå”, svarade leende slugt den gamla Su-
sanna,

„Nu är det annat, mamsell, än att frukta och vara
förlägen.

Se, snart ändras dock allt. När vigseln varit, befaller

Mannen, och hustrun lyder och räds att ej vara till
nöjes;

Åter förut är det hon, som har att säga det mesta.
Minns jag dock sjelf hur jag förr, då han kom densam-
me, som sedan

Blef mig en trogen man, tills döden skilde oss åter —
Hur jag befallte och viste mig spotsk och värd att
begäras,

Tills han förde mig hem, då jag åter lydde med
glädje;

Derför, gå som en drottning, och när ni kommer i
kammarn

Akta knappt värdt att kasta en blick på den ärade
herren,

Innan han bugat sig djupt och ödmjukt bedt om er
ynnest.

Men då han talat och sagt, hvad hans hjerta bju-
der att säga,

Blickar ni opp med tvekan och syns likgiltig och
fordrar

Tid att besinna er först och går högmodig tillbaka.
Så skall han lemnas qvar, att betänka sin ålder och
väga

Mellan fruktan och hopp och lära sig akta er mera,
Lära med spaknadt mod, att ni ej är färdig att
genast

Springa en gammal i famnen, så rik och mäktig
han än är.

Men allt medan den ärade herrn, nedslagen och
modfälld,

Väntar och tänker, att ni kanhända föraktar hans
anbud,

Sitter ni här och har allsicke i sinnet ett afslag;
Skådar fastmer med glädje emot er kommande lycka,
Hur i ett hus, der allt som ett himmelrike är ordnad,
Ni som värdinna skall rå och, fast ung, bli lika i
värde

Hållen och lika förnäm, som er ädle bedagade herre.

Så hon sade. Men rädd gick flickan och öpp-
nade dörren,

Kom i den svala farstun och stannade, dragande andan
Länge och sökande tyst att kufva det klappande hjertat.
Men då hon druckit sig mätt af aftonkyllan, och kinden
Mildare brann, och barmen sin våg re'n saktare häfde,
Rörde hon nyckeln lätt och i fadrens kammare trädde.

Rodnande syntes hon der, i sin blyghet ljuf till
förundran:

Lik en strimma af sjön, som af morgonstrålar be-
gjuten

Smyger sig in och rodnar emellan skuggiga lundar,
Sågs i sin fägring hon nu emellan de gamla i kam-
marn.

Men af förtjusning greps den rike Befallningsmans
hjerta,

Sinnet af värma mjuknade opp, och kärlekens sötma
Blandades mild som honing i bloden och smekte
hans ådror.

Pipan ställde han strax med belefvenhet unnan och
framsteg,

Prydlig i later och gång, och helsade flickan med
handkyss.

Ordrik var han dock icke, den aktade herrn, till en
början,

Utan han plirade ömt och myste med munnen alle-
nast.

Men i sin länstol talade så den vördige Pastorn:

»Hanna, min dotter, mycket du än ej skådat i verlden,
Väl du dock vet, att en menniska föds att försvin-
na på jorden,

Likasom röken skockar sig här och stiger ur pipan,
Synlig en stund, och lätt af en fläkt förskingras en
annan.

Men för den vise, mitt barn, är sådant en varning
att akta

Tiden och se till sitt hus och vara beredd, då man
kallas.

Derför har jag också, rätt ofta i stojet af dagen,
Ofta i nattens lugn på din framtid tänkt, och med
oro

Fruktat att nödgas lemna dig här allena och värnlös.
Nu är bekymret förbi, om du fyller min önskan och
räcker

Honom din hand, den aktade herrn, som står vid
din sida.

Väl är lidelsens tid förbi för den ädle, men helsan
Dröjer ännu, och kraften är qvar att råda och handla,
Så syns ingen, som tyngs af ålderdom och af krämpor.
Tänker du åter hur rikt och hur öfverflödigt han äger
Allt i sitt hus, hur aktad han är af alla och ärad,
Finner du lätt, att ej mången, som han, kan skän-
ka en flicka

Lyckliga dar, och du lär att skatta det goda, han
bjuder.

Pröfva dig då och beslut, om du vill som maka
den ädle

Följa och gläda hans lif och dela hans häfvor til-
lika.»

Rosorna blomma ännu och krusbärsbuskarne gulna;
Kanske mognar ett äpple också, om sommarn är
vacker.»

Så han talade glad och gnuggade händren och fortfor:
»Frukta mig ej, fast äldre jag är och tar mig en
bister

Min, då det fordras ibland, som kanhända ni sett
mig vid kyrkan
Lyfta förtörnad min käpp och skrika åt bönderna
stundom;

Annat akta ej dessa och lyda ej, utan att klappas.
Sådan är jag dock ej mot alla, så farlig på långt när
Icke, och er, er ville, min själ, jag bära på händren.
Fira er skulle jag, bygga för er, plantera och laga
Allt, som ni funne det bäst, och penningen skulle
ej sparas.

Ve, att ej sommartiden också köpmänner besöka
Landet och hemta oss kram! Jag säger, en kläd-
ning af siden
Såge ni re'n i er hand, om den kunnat vägas med
guld opp.»

Mera talade ej till sitt pris den aktade herren,
Utan han teg och gladdes af hopp, frikostigt i tanken

Hvälfvande mycket ändå, som han ville förära sin
fästmo,
Löst och fast; njugg var han ej nu den gamle i
glädjen.

Men på sin dotter blickade mildt den vördige
Pastorn,
Rökte och log och talade snart halft bryende detta:
»Gå, min dotter, för dig må det skicka sig bäst att
ej genast
Svara, som hade du tänkt på en friare redan på
förhand;
Men för den aktade herrn går snart en dag och en
annan,
Medan han väntar på svar, och du öfverlägger och
lugnas.»
Så han sade och log. Men lättare klappade dottrens
Hjerta, och glad i sin håg begaf hon sig åter ur
kammarn,
Svalan den glädtiga lik, som kommen af våda i
rummen
Bäfvat en stund och finner den öppnade dörren och
flyktar.

Sådan lemnade nu den befriade flickan de båda
Gamle, att hvar på sin plats, med en lättrokt pipa
i munnen,
Orda om jordens ans och göra till byggnader utkast;
Sjelf hon i farstun trädde och gick ur farstun på
trappan,
Spanande efter en vän, att yppa sitt hjerta och rådslå.
Just den hon sökte och önskade se, den förtrogn
Johanna,
Fostrad som dotter mer än som tjenarinna i huset,
Såg hon och bjöd med en vink af den lyftade han-
den att nalkas.
Denna förstod det och slöt att pryda den lutande
stugans
Trappa med blommor och löf och kom rödbrusig
och svettig.

Ingen märkte de båda, och tysta de smögo sig
unnan,
Först i salen och därefter i den ensliga kammaren der-
inom;
Men der talte bekymrad den sjuttonåriga flickan:
»Lyssna, Johanna, om någon du hör, om någon i salen
Smugit sig re'n, gå tyst och titta i fönstret, att
ingen

Står bland syrenerna gömd derute och spetsar sitt
öra!

Vet du en underlig sak, en förunderlig — skratta
blott icke —

Vet du, så barnslig jag är, begärs jag dock re'n af
en fästman.»

„Fästman!», ropte förskräckt den vackra Johanna
och fällde

Händerna ned, »helt visst har den stolte Befallnings-
man friat?

Väl anstod det den åldrige herrn att söka en sämre
Flicka än ni, en mera bekväm att dagar och nätter
Värma hans svalnade famn och smittas af ålderns
förvissning.

Akta er, låt hans skatter och guld ej fångsla ert
hjerta,

Akta er, saknad och harm är den femtioåriges hem-
gift.

Hvad om den gamles teg är större än andras, hans
boning

Högre sitt tak, på våningar höjdt, mot himmelen
sträcker,

Borta är lyckan ändå: för trefnaden gulnar ej axet,
Kärleken sitter ej mild i den målade salen och glädes,

Sorgen sitter der blott, och förtreter i kamrarna
dväljas.

Se, der blomstrar i prakt den åldriga hæggen vid
fönstret,

Rik, att ett träd ej finnes med den jemförligt i träd-
gåln;

Såg jag dock nyss, då jag kom, att under de yfvi-
ga bladen

Krälade mask; knappt hade jag mod att bryta en
blomma.

Så i den gamles gård, om ock stor den lyser och
praktfull,

Gömmer sig ledsnaden skygg för dagen, och kräm-
por och olust

Fästa sig under häfvornas glans och smitta det goda;

Derför vänta ännu, tills en yngre med varmare hjerta

Bjuder er ringare skatter kanske, men gladare dagar.»

Henne med undran svarade då den vänliga Hanna:

„Har du väl mer ditt förstånd, och tänker du på
hvad du talar,

Toka, som tror, att man ej kan följa en gammal
med kärlek,

Vårda hans hus och njuta med fröjd det goda han
äger!

Dock, ej gammal en gång du skulle den ärade kalla,
Hade du sett hur lätt han emot mig trädde, hur

munpen

Log, då han nalkades, ömt, och ögat strålade vän-
ligt;

Så syns ingen, som tyngs af ålderdom och af kräm-
por.

Tänker du åter hur rikt och hur öfverflödigt han äger
Allt i sitt hus, hur aktad han är af alla och ärad,
Finner du snart, att ej mången, som han, kan skän-
ka en flicka

Lyckliga dar, och du lär att skatta det goda, han
bjuder.

Re'n då jag föreställer mig nu den ädle allena,
Ser hur fattig han är i sin rikedom, utan en vänlig
Hand, som det tunga lättar och ger det lätta sin
ljufhet,

Veknar jag nästan och blir allvarlig och ville för
mindre

Håfvor än hans gå glad att hugna den åldriges dagar.
Sådant är kärlek, toka, och sådant kallas att älska.
Nämn mig då mer ej unga! En ung, hur kunde
han väcka

Mera än kärlek också, om han kom, som den ål-
drige kommit,

Rik och förnäm, och lockade mig att dela sin lycka.»

»Håh hå», suckade nu den vackra Johanna, »för-
 gäfvess
 Skattas ej guldets högt, då det allt kan jemna i
 världen,
 Göra den åldrige ung och en ung förlika med åldern.
 Låt då gerna de ord, jag talte, försvinna med vinden,
 Såsom de kommo med den, och blif för den gamle
 en trogen
 Maka och gör hans glädje och gläds af hans skat-
 ter tillbaka;
 Akta blott, skåda ej se'n, hvad ni än ej skådat, en
 yngling,
 Er jemnlige till år och med er jemnlottad i vilkor,
 Se ej ens i en dröm en sådan, att icke hans öga
 Fallar i ert, och en blick, som ej mer förjagas och
 glömmes,
 Blir som en törntagg qvar i ert sakta plågade hjerta.»
 Så hon sade och teg, i sitt älskande sinne bedröfvad.

Men då gick hon till fönstret den sjuttonåriga
 flickan,
 Højde sitt hufvud och såg vidt öfver den strålande
 nejden,
 Såg dess lundar och berg, dess speglande sjöar i
 solens

Mildrade glans, långt långt blott ställen bekanta och
ljufva,

Såg och rördes till tårar af fröjd och talte och sade:
„Finnes på jorden en nejd att förliknas med den,
der man föddes,

Der man sin barndoms dar har plockat som blom-
mor af tiden,

Räknade ej, blott ljufva och snart förvissnade åter.
Ser jag mot träsket, ser jag blott sund och fjärdar,
som ofta

Vaggat vår båt, då vi rott, som änder, från holme
till holme,

Ser jag mot lundarne, der har jag tusende gånger
i skuggan

Sutit med sömnen i famnen och tänkt. — Nu säg hvad
jag tänkt då!

Allt är förtroligt och kärt, hvar planta, bekant som
en syster,

Skjuter om våren opp, der hon väntas, och flyt-
tande fåglar

Komma, de samma som förr, tillbaka och bygga
och sjunga.

Skulle jag byta detta mot guld och akta en lycka
Högre än lyckan att här få lefva med egna beständigt!
Se, nu känner jag kärlekens makt, hur en friare
älskas:

Mera jag älskar min fader ändå och blomstren på
hemmets

Ängar och skogar der och den solbestrålade fjärden.
Derför måste väl nu den ädle begära en annan,
Söka en flicka, som ej qvarlemnar så mycket i hem-
met

Älskadt och ljuft, och bättre förstår värdera hans
håfvor;

Sådana flickor, som jag, som nödgades offra så mycket,
Menar jag, gifta sig ej med vilja, om icke de tvingas.”

Så hon sade och hann ej mera än fatta beslutet,
Hann ej ängslas ännu och besinna sig, huru hon
skulle

Yppa det se'n och våga bedröfva den ärade herren;
Ty i detsamma rullade fram på den banade vägen
Skymd i en hvirfvel af damm en kärrå, och vän-
ligt i farten

Lyfte de resande hatten och helsade flickan i fönstret.
Denna i blinken kände igen sin väntade broder,
Klappade händren gladt tillsammans och, glömmande
oron,

Skyndade ut att se och möta de komna på gården.

Andra Sången.

O, andra nejders son,
Hvi flög du dädan, säg!
O, fågel långt ifrån,
Hvem styrde hit din väg!

Re'n man helsat hvarann och med återseendets glädje
Vexlat förtroliga ord, och re'n hos den gamle i
kammarn

Satt hans älskade son med en vän, ditbjuden för
sommarn.

Långt var åter på väg den rike Befallningsman
kommen,

Hvilken, för många bestyr och förargliga rester i
Socknen,

Knappt hann bygga med ord en prunkande våning
och hvälfva

Taket och sätta fönsterna in, då han nödgades resa.

Men på den främmande ynglingen höll den gam-
 le sitt öga
 Ständigt och hörde ej opp att betrakta den strålan-
 de blickens
 Glans och hans lockiga hår och hans oförmörkade
 panna,
 Innan han såg hans kind af förlägenhet rodna och
 ögat
 Sänka sig blygt. Då log den vördige vänligt och sade:
 „Akta det icke, min vän, och förlåt att mitt öga
 beständigt
 Hvilar på er, ej plägar jag så bespeja en främling;
 Men i ert anlet ser jag en bild, som är dyr för
 mitt hjerta,
 Ser af en ädel man, af den äldste jag ägde bland
 vänner,
 Liksom den varmaste äfven, de oförgätliga dragen.
 Se, då som gosse jag kom till skolan, kom han
 till skolan
 Barnslig likasom jag, och vi sattes i bredd med
 hvarandra.
 Knä vid knä der suto vi se'n och delte gemensamt
 Lexornas börda och lekarnes fröjd och berömmet
 och agan.
 Men då med sommarns sprickande löf, och med
 drifvan om julen;

Friheten kom, och vi foro enhvar till det saknade
hemmet,

Var det i glädjen en sorg att lemna hvarandra och
skiljas;

Åter när skolan kallade oss, och ömma föräldrars
Armar och syskonens krets vi lemnat med tårade
ögon,

Var det i sorgen en glädje att vänta hvarandra och
mötas.

Så i de lyckliga år, när lynne förenas med lynne
Lätt som en telning viras omkring en annan och växer,
Växte vi opp tillsamman, och en var viljan i båda.
En var viljan ännu, då vi vettenskapernas förgård
Bytte mot helgedomen engång, och sökte af ljusets
Heliga skatter en lott att äga och sprida i världen.
Täflande följdes vi åt, och detsamma, som glädde
den ena,

Glädde den andra också att veta och känna och lära.
Men då med lagerns krans på vår panna vi stodo
omsider,

Lika i mognad ännu, och från ynglingens slutande
bana

Sågo mot kommande år och mot värf, som väntade
mannen,

Ägde ej jag ett minne, som han ej ägde tillika,

Ägde ej han ett hopp, som för mig ej varit det-
samma. —

O, då vi skildes se'n — som han sjunger den älsk-
lige skalden —

For han för evigt dit, jag hit. Bekymren i lifvet
Kommo med pligter och år och fäste på kärleken bojer.
Långt på en enslig ö, der vår kust nedskjuter i
söder,

Lefde den ädle och dog, som lärare älskad och
vördad;

Jag vid en bortglömd vik af en insjö fjerran i norden
Grånat, och länder skiljt och tider förvandlat oss båda.
Icke dessmindre ännu, då jag ser hans blick i ert
öga,

Ser hans färg på er kind, hans bild och hans själ
i ert anlet,

Glömmer jag år, som förgått, och skiften, som va-
rit emellan,

Glömmer jag ålderdomen, som nu mig tynger, och
lifvets

Sorger och döden, som lagt sin hand på den sak-
nade redan,

Allt jag glömmer och tycker mig än till hans sida
förflyttad,

Ung och med spelande håg och med svällande hjerta
som fordom.»

Så han sade och såg på den främmande ynglingen
ständigt.

Denne med undran tvekade så i sitt sinne och
tänkte:

„Männe den åldrige nyss ej hörde mitt namn, då
det nämndes,
Döf i sin glädje för mig, som främmande, eller
kanhända.

Var det en annan vän, som han skattade mer än
min fader.”

Så han tänkte och vände sitt ord till den gamle
och sade:

„Hade jag nyss fått stå vid ert knä, högvärdige Pastor,
Smekt af er vänliga hand och lutande lätt, på er
skuldra,

Hade jag trott mig höra min far den saknade tala.
Sådan satt han också och talte om flyktade dagar,
Talte med tårar ännu om en vän, som delat hans
barndoms,

Delat hans ungdoms glädje och sorg, omistlig i båda.
Än, då med brutna krafter han låg, och min mor vid
hans dödsbädd

Gret, och jag fattat hans hand, den äldste i sysko-
nens skara,

Talte med svikande stämma han så: en finns för
mitt hjerta

Dyr, som din moder och du och de små jag lemnar
omkring er.

Kommer du engång, barn, som en fågelunge ur nästet,
Ensam och värnlös ut i den ogästvänliga världen,
Länka din bana hän till den ädle och bringa min
helsning.

Varmare skall i hans tjäll du än annorstädes emottas,
Höra ett välkomstord, som menas, och säges ej en-
dast,

Finna ett öga, som gläds att betrakta dig, gläds
att ditt anlet

Visar ett drag ej sedt och ej glömdt se'n gladare tider.
Så han sade och nämnde ert namn, högvärdige Pa-
stor!..

Knappast hade till slut den främmande ynglin-
gen talat,

När med en strålande tår i sitt öga den gamle från
stolen

Reste sig opp: »o, son af den älskade», sade han
stilla,

»Bild af en bild, som ständigt jag bar i mitt sak-
nande hjerta,

Kom, att i dig jag må famna ännu den ädle, som
bortgått.

Ej som en främling här hos främmande, ej som en
gästvän,

Bjuden för sommaren blott, må du lefva och röras
ibland oss;

Kär som en skänk af himlen, en son är du kommen,
och tacksam

Tar jag dig nu och i dig min ålders glädje emotser.»

Så han sade; och opp gick dörren, och glad i
sin omsorg

Trädde hans dotter in, med en glänsande bricka på
armen.

Koppar bar hon och fat och en kanna. Det ån-
gande theet

Spridde sin doft, då hon skred med sin lindriga bör-
da till bordet,

Der i sin faders famn hon ännu såg främlingen sluten.

Varsam, full af förundran och rädd att störa
den gamle,

Började flickan ställa en kopp vid den andra i ord-
ning;

Sagdt; och en ljuf, lätt flammande sky, half-
mulen af oro,
Spreds vid den åldriges ord på den sjuttonårigas anlet.
Tvekande stod hon, dröjde och teg, men mildt i
sin bäfvan
Föll, med en stjernas skyggande blick, på den främ-
mande ögat.
Denne ur fadrens famn sig skilde och nalkades flickan,
Fattade sakta dess hand och rörde dess glödande
läppar,
Lätt som en sommarvind, med en kyss, ej mött och
ej undflydd.

Digitized by Google

Drog hon sin hand ur ynglingens hand, den blom-
 strande flickan,
 Ordnade kopparne snart och den doftande drycken
 omkringbar.
 Men då sitt lätta bestyr som värdinna hon slutat
 och uppfyllt,
 Tog hon sin bricka på armen igen och lemnade
 rummet.

Ingen i farstun hon fann, och i hushållskamma-
 ren ingen,
 Ensam kom hon och satte sig tyst på sitt bräde
 vid väfven,
 Lutande armen på den, och mot armen sin lockiga
 panna.
 Känslor ej kända förut, som vaknade andar, i hjertat.
 Närde hon stilla och log och tårades, sjelf som en
 gäta,
 Sjelf som en gycklande dröm för sin ljuft förvirra-
 de tanke.
 Hvarför, tänkte hon, dröjer jag här, som jag vore
 förtrollad,
 Har jag ej mycket ännu att bestyra! Syrener och
 häggar

Bjuda mig blommor och löf, och likväl oprydd för
de komna

Står vindschammarn ännu. Visst måste den främ-
mande tjasas

Af mossväggarne der, med mörknade taflor behängda;
Ser han då ut som vore han van att mötas af sådant!
Kunde jag komma mig opp och företaga mig något,
Skulle jag lättare bli, och den oförklarliga oron
Lemna min själ. Hvad tåras jag för, hvad suckar
jag öfver? —

Dock om jag dröjer en stund vid allvarsammare tankar,
Är det förmycket kanske; och har jag ej nog att
besinna?

Sommarn kommer och flyr, snart nalkas oss hösten,
och ensam

Sitter vid väfven jag då och kastar min spole och
ryser,

När stormilarne slå med stelnade skurar mot rutan.
Töm är gården och tyst. Min bror är borta, och
borta

Äfven den andra, min far vid en bok i sin kam-
mare slumrar,

Allt är ödsligt och hemskt, som i grafvar går man
i rummen.

Nångång hör jag kanske, då det qvällas, en bjellra
vid trappan,

Skyndar med ljusen, väntar och ser, och Befallnings-
man kommer
Mulen och pratar en stund och berömmar sin bo-
ning och reser.
Är då så ljuft allt detta, och borde jag annat än
gråta,
Borde jag annat än gråta också för sommarn! En
okänd
Väntas och visar sig knappt, förrn redan han är
som en broder,
Kysser mig, fattar min hand och ser med sitt strå-
lande öga
Djupt i mitt hjerta, som finge jag ej förborga det
minsta.
Hvad blir sådant till slut, om det räcker en månad
och mera.
Så hon tänkte, i ord ej mycket, det mesta, en blom-
doft
Liknande, flög med suckarna bort och kunde ej fångas.

Men med en korg på sin arm till bräddarna fylld
med konvaljer,
Friska och plockade nyss vid den sorlande bäcken
i hagen,
Kom i detsamma ur stugan igen den vackra Johanna.

Farstun ville hon än långt grannare pryda med löf-
 verk,
 Sätta buketter i glas för rummen, och kammarn på
 vinden
 Fylla med blomster-ångor, att ljuft för de komna
 den första
 Natten skulle förgå, och drömmarna gladare nalkas.
 Först dock på hushållskammarn en blick af vana
 hon fäste,
 Öppnade dörren och tittade in och sin unga värdinna
 Såg, då med kinderna flammande än och ögat i tårar
 Opp från väfven hon steg och försökte att härma
 ett löje.

Genast glömde sitt värf den tjenande tärnan och
 ställde
 Korgen med blommorna ned bland svalkande fläk-
 tar i skuggan;
 Sjelf med förundran nalkades hon den skyggande
 flickan.
 »Hvarför», sade hon, »ser jag en tår i ert mulnade
 öga,
 Hvilka bekymmer plåga er nu, när glädjen hos alla
 Vaknar, och ingen finns, som ej skämtar och sjunger
 och fröjdas?»

Så hon sade och såg på den sjuttonåriga flickan,
 Leende gladt, som om re'n hon visste det väntade
 svaret.

Denna dock älskade nu alls icke att frågas och
 röjas,

Utan hon vände sig bort förtretad och talte och sade:
 „Ständigt låtsar du se långt mera än andra, Johanna,
 Tycker dig öppna och sluta igen mitt fattiga hjerta,
 Liksom din sockergryns- eller synålsdosa det vore;
 Akta att ej omsider en udd dig pickar i fingret!
 Hvilka bekymmer plåga mig? måste det vara be-
 kymmer,

Kan då ej annat plåga än de? Försök att en timme
 Sitta, som jag, härinne i qualmen af häggarnas dofter,
 Se, om ditt hufvud ej tynges till slut, och ögonen
 rodna!”

Sade och svängde sig spotsk mot fönstret, att an-
 das i frihet

Aftonens luft och skingra sin lätta förtrytelse åter.

Men till dess sida trädde likväl den vackra Jo-
 hanna,

Tigande, icke med ord hon ville försöka en ursäkt;

Ville blott vänta en gladare blick, att gladare sedan
 Lemna sin unga värdiana och gå till de glömda
 bestyren.

Länge förmådde ej heller den sjuttonåriga flickan
 Blicka på nejdena blott kallsinnigt och visa sig
 mulen,

Utan hon ångrade snart i sitt sinne det hårda hon
 talat.

Harmen i ömhet löste sig opp, en tår, som i ögat
 Fyllde sig långsamt, doldes ej mer, och sakta mot
 tärnans

Skuldra hon lutade ned sitt lockiga hufvud och talte:
 „Visst långt mindre, än sjelf du förmodar det, goda
 Johanna,

Känner du mig och förstår hvad mitt innersta tänker
 och drömmer.

Nyss då den gamle begärde min hand, och mitt hjer-
 ta af ömhet

Fylldes, och gerna hans ensliga lif jag förljufvat
 och tröstat,

Mente du, stolt i din tro, att man ej kan älska en
 gammal.

Nu då en gäst har kommit från vidt aflägsnade
 länder,

Okänd, mer än en sky, hit drifven af vindarne,
okänd,

Talar du strax om bekymmer och tror att jag tå-
ras af kärlek.

Se, jag vill säga dig allt och ej dölja mig, spana
blott icke

Sjelf i mitt innersta du, att jag ej blir sluten af
skygghet.

Märkte du nyss, då han kom den främmande, var
han förlägen,

Syntes han mulen och tvär, som man blir då man växer
vid boken?

Nej, med sin spensliga rock kring lifvet och hatten
i handen

Sprang han från kärran och lyste af fröjd, då han gjor-
de sin helsning.

Se'n — och jag finner det sjelf, hur tokig jag blir,
då han nalkas —

Ser han så innerligt vänligt och käckt och förtro-
ligt uppå mig,

Liksom vore vi re'n se'n länge bekanta och syskon.

Undra då ej att jag gråter, och gråter jag, goda
Johanna,

Är det af kärlek ej, men af hat, åtminstone vrede,
Att så hjertlig han är, långt mer än det passade
honom,

När han ändå är så ringa och ung, en fattig Student blott.»

Sade och bäfvade skygg och tryckte sig närmare
tärnans

Vänliga famn och gömde i den af blygsel sitt anlet.

Oron hann dock ej mer än minskas, och kinderna knappast

Svalnat ännu, då hon hörde sin bror inträda i kam-
marn.

Sjungande kom han och glad, som han plägade förr,
då han läran

Sluppit och ilade ut mot skogarne, fri som en vind-
fläkt.

Så han kom, men han kallade strax sin syster och
sade:

»Hanna, den främmande väntar oss re'n, tag hatten
och skynda,

Innan till qvällsward dukas ännu, och den gamla
Susanna

Löper kring backar och berg, som hon brukar, och
ropar och söker,

Hinna vi föra vår gäst kring nejden och spana, om
folket

Samlats till lekar re'n och beredt lusteldar för natten.»

Sade och hann blott kasta en blick kring rummet
och höra

Ljudet af klockan, som slog i detsamma, och glä-
das att träffa

Allt som förut, så förtroligt och kärt, i det älskade
hemmet,

Hann ej märka, hur brydd den vänliga systemen hans
anblick

Flydde och sprang att dölja sin blick i den skym-
mande hatten.

Men då hon klädt sig, tog hon sin bror vid armen,
och båda

Skyndade ut och mötte den främmande redan på
trappan.

Tredje Sängen.

Till hjertat, som var kallt,
Säg hur du lågor bar?
Hur kunde du bli allt
För den, du intet var?

Solen sänkte sig ned och skymdes af bergen i vester;
ster;

Mild som en brud var aftonen dock. Guldskyar i
luften

Summo och strålade ljus mot jorden, och ljumma-
de vindar

Kommo från ängarne än och lekte med ångor af
blomstren.

Lätta, med sväfvande steg, som hade af vingar
de lyftats,

Styrde de unga sin färd mot den speglande stranden af träsket.

Men för den främmande viste hans vän det älskade hemmets

Ljufva behag och hörde ej opp att minnas och tala:

„Ser du den rodnande sjön“, så sade han, „ser du hur olik

Hafvet, som suckande slår mot din hembygds klippiga stränder!

Här är grönska och färger och lif. Otaliga holmar
Skjuta ur vågorna opp, och svajande vinka från alla
Lummiga trän, som bjuda den tröttade roddaren
skugga.

Nalkas du udden, som nu tycks träffa det mötande landet,

Öppnas en vidare rymd af vatten, och trefliga byar
Skymta på stränderna fram, och kyrkan lyser i fjerran.

Åter på andra sidan hvad fält af odlade tegar,

Bördiga, höljda af brodd, omgifna af skogiga höjder,

Innan vi resa, skjuta de ax och mogna och gulna

Skönare blott, mest sköna likväl, då vi sakna dem sedan:

Här der skymningen nu oss möter i skuggan af barrträn,

Här är siskornas lund, hit komma de första om våren,

Smekas på granarnas skott, eller yfvas och sjunga
i toppen,

Liksom vore för dem blott solen och morgonen skapad.
Men då nalkas jag sakta och får mitt giller på hällen,
Skyndar och hukar mig ned vid snöret. Och få-
geln i buren

Börjar att flaxa och slå och beveka och tjusa och
locka.

Snart är kärleken väckt, den modige sångaren lyssnar
Spakare re'n och spritter ibland och qvitrar i gensvar;
Innan han anar det sjelf är han nere på buren, och
nätet

Faller omkring, och sången är slut, och friheten borta.»

„August», sade med bannande röst den vänliga
system,

„O, att du än är grym som förut och fägnas af sådant!
Är det ett nöje kanske att hålla en fånge i buren
Året igenom och se, hur hon sitter allena och ledsnas?
Se'n, då hon länge saknat en ton, som ljuder som
hennes,

Förs hon till skogen och hör en like och svarar af
menlös

Glädje och narras att locka en vän, som hon äl-
skar, i bojan.»

Henne i ögat såg den främmande vänligt och sade:
 „Tänk dock att sådan är kärlekens sed; så gillar
 den snaror,
 Stundom ett nät och stundom en famn. Ack, gerna
 i båda
 Lär man dock skynda, om blott af ett älskande hjer-
 ta man lockas.”

Så han sade. Hans vän åhörde de vexlade orden
Föga, ty nejden fäste hans blick, och ställen, besökt
Tusende gånger förut, uppfyllde hans tanke med minnen.
Leende talade då den främmande ynglingen åter:
»Grymma vi kallas, vore vi så! men grymmare mycket
Är hvar flicka, så mild och så fredlig hon tycker
sig vara.

Se bland många blott en! Vid mitt hem, helt nära
till gården,
Växte af åldriga björkar en lund, värderad och hägnad.
Nu då med höstens kallare dar de gulnade löfven
Började falla, och blott fröhängen på qvistarna höllos,
Samlades orrar ibland helt tama och äto i träden.
Men då med bössan jag smög mot planket och är-
nade skjuta,
Smög min syster, hur ledsen jag än knöt handen
och hytte,

Ständigt i spåren och bad: låt vara dem, rubba
dem icke,

Skona de arma fåglarne, broder, skona för min skull!
Så hon bad, och då snart hon märkte att böner ej
hulpo,

Ropte hon, klappade händerna hop och skrämde
dem ständigt.

Märk dock, hur ömsint var hon ändå? En dag,
då jag hemkom,

Mötte jag strax en bekant på vår trappa och hel-
sade vänligt.

Denne dock helsade ej, men tryckte blott hatten i
pannan

Djupare ned och dolde en tår och skyndade dädan.
Väl förstod jag hans sorg, och jag brydde min sy-
ster i tysthet:

Syster, din fästman mötte mig nyss i förtviflan och
bortgick;

Hvarför krossade du den arme? Men hör hvad
hon svarte:

Är jag för gammal kanske att välja, och måste jag
tacksamt

Taga den första, om än jag ej älskade honom det
minsta?

Leende talte hon detta, den milda, som skonade
fåglar.

Nu säg sjelf hvad grymmare är: att skjuta en fågel,
 Eller att skjuta en pil i ett hjerta och lemna det
 hjälplöst?„

Så han sade. Men än på det lutande torpet
 vid stranden

Höll sitt öga hans vän och mindes den åldrige fiskarn,
 Hvilken från barndomsåren han der sett vistas och lefva;
 Honom han mindes och frågade nu sin syster och sade:
 „Lefver han än den gamle, och ser man hans julle
 på träsket

Likasom förr, när morgonen gryr, eller aftonen nalkas?
 Ofta på stränderna här jag följt hans vägar med ögat,
 Mött, då han landat, hans båt och betraktat hans fän-
 ge och bortglömt
 Lekar och bok vid hans tal om vindarna, fjärden
 och metet.„

Honom svarade rörd den vänliga systemen och sade:
 „Bort han flyttat för alltid, och tom, se'n dagar
 och veckor,
 Står hans koja vid sjön och gläder ej ägaren mera.
 Kunde jag dock med ett ord eller några beskrifva
 hans bortgång!

Ofta, som hade han känt en gäckande aning, i vintras,
 Kom han och satt i vår stuga och rökte sin pipa
 vid ugnen,

Talande mycket om fisket i fjol och den stundande
 våren.

Hittills, mente han glad och tryckte sin tumme i
 pipan,

Hade han hållit sig mest till sitt metspö sommarn
 igenom;

Nu dock ville han binda sig nät, anskaffa från staden
 Refvar och krokar och se'n begynna att fiska på allvar.
 Sådant hörde jag ofta den äldre säga i stugan.

Våren kom, snön sjönk, skogsbäckarne började sorla,
 Isen på träsket bytte sin färg, och i glittrande strimmor
 Öppnade sunden sig re'n, och vattenfågeln hördes.
 Genast såg man den gamle också. Allt längre och
 längre

Kunde han styra sin färd, hvar gång han syntes ånyo;
 Tills att af hinder ej mer han stängdes och lätt i
 sin julle

Rodde, som förr, kring uddar och skär, som grön-
 skade åter.

Då — en afton det var, och jag gick allena på
 stranden,

Lockad af blommornas lukt och björkarnas längre
 än vanligt —

Fann jag mig, innan jag visste deraf, helt nära
hans koja.

Men då jag såg hans båt vid landningsstället, och
näten

Hängda på pinnarne än, och slöt att han vistades
hemma,

Ville ett vänligt ord jag säga den gamle till helsning,
Innan jag vandrade bort. — Så trädde jag in i
hans stuga.

Ensam syntes han der, på sin halmbädd hvilande
stilla;

Mattare var hans öga än förr, och hvitare kinden,
Döden, tyckte jag, låg re'n kall i hans bleknade anlet.
Sakta från bädden ändå, när jag nalkades, lyfte
han hufvut,

Helsade sorgligt och satte sig opp och begärde en
droppe

Vatten, att släcka sin törst. Och jag sprang med en
stäfva till källan,

Hemtade vatten och gaf den döende gubben att dricka.
Men då han druckit, och tyst från hans läpp jag
kärilet borttog,

Tog han min hand i sin darrande hand och talade
detta:

'Lemna också, då ni går, dörrn öppen, att aftonens
svalka

Känna jag får, och se i min dödsstund grönskan
och vågen.'

Bortgå kunde jag ej och lemna den, åldrige hjälplös
Qvar i sin nöd, så litet jag än förmådde att hjälpa,
Utan jag öppnade dörr'n och ställde mig se'n vid
hans sida.

Luften strömmade in, gladt hördes den jagande måsen
Ropa vid stranden, och blank låg viken, i skimran-
de ringar.

Bruten allenast af fiskarnes slag, som lekte vid
grunden.

Var det ett leende då, som jag såg i hans slock-
nande anlet,

Var det en stråle af fröjd, eller syntes det vara det
endast,

Efter i nästa minut hans blick re'n brustit, hans
hufvud

Sjunkit mot skuldran, och lifvet med sorger och
glädje försvunnit?

Hyddan lemnade jag med bäfvande hjerta och tillslöt
Dörren och vågade ej, förr'n redan jag nalkades
hemmet,

Stanna och bedja en bön om frid för hans frälsade
ande.

Skrämmande står dock ej mer för min blick den
döende gubben,

Nej, långt mer som det minne jag får, se'n jag
länge betraktat

Fjärden en sommarqväll, mot natten, då vindarne tyna,
Solen släcker sitt ljus, och vågorna, trötta att svalla,
Sänka sig mer och mer och bli som en spegel om-
sider.»

Så omtalte hon nu hur den åldrige fiskaren bortgick.

Men re'n hade de nått lusteldarnas kulle, af ålder
Älskad i neiden och sökt, som ett samlingsställe,
vid sommarns

Skönaste fest, dit skyndade glad den stojande gossen,
Dit gick ynglingen stolt, och med kärlek gömd i sitt
hjerta

Flickan, och dit från sitt ensliga tjäll, långt borta i
dalen,

Blickade gubben och såg hur lågorna tändes i natten,
Glada som minnen dervid i hans eget nattliga sinne.
Tom var kullen ännu, blott högt på den sandiga
kammen

Höjde sig furar mot skyn, halfbrända, med glesna-
de kronor;

Icke dess mindre skyndade dit de unga på brantens
Buktiga stigar, och snart uppnådde de toppen af åsen.

Rikare röjde sig der den skiftande nejden. En
ändlös

Tafla af skogar och vatten och fält utbreddes för ögat,
Klädda i skimmer ännu af aftonens mattade purpur.
Skaror af vandrare skymtade fram. Bland lundar-
nes stammar

Glimmade stundom en duk och försvann med den skyn-
dande tärnan;

Medan en annan fyllde dess rum med vexlade färger.
Tyst var vinden, en fläkt ej rörde sig. Hjordarnes
klockor,

Kärlekens smältande sång, från ensliga stigar besvarad,
Hördes ur dalarna blott, och ibland till de döende
ljuden

Fogade ljuft vallhjonet en ton, mångdubblad af echo.

Men till sin vän han talte, den främmande, full
af förundran:

„August, mera bekant, långt mer än du varit mig
nånsin,

Är du mig nu, och jag fattar och känner ditt in-
nersta väsen.

Här visst ser jag den bok, på hvars strålände si-
dor du läsit

Allt hvad du talade förr, då vi suto i skymningen ofta

Jag och min syster och du och fördrefvo med anin-
gar qvällen.

Lyckan af människans lott och kärleken, friden och
glädjen

Lärde du här, här väcktes din dröm om förklarade
andar,

Vänliga, skapta för oss, att bilda oss himlar på jorden.

Lyssna, i sångernas ljud, i den domnande sucken
af echo,

Fåglarnas röster ur skyn och ur lundarne, hör du
ej englar,

Leende englar i allt, från din barndomsålder bekanta?

O, hur ser jag ej nu dem klara! På aftonens
guldmoln

Segla de kring, framtindra ibland i en stråle af solen,

Blicka ur blommorna, glittra på sjön och andas i
luften;

Var det ej dem, som du mente, och dem, som du
lärde oss älska?

Så han sade. En tår sågs fylla sig sakta i flickans
Öga och rullade ned, som en daggklar perla, på
kinden,

Men med en halfdold suck hon frågade: »talar han
sådant,

Talar för andra han sådant, för mig upptäcker han intet!
 Slutet går han och tyst här hemma, och säger han
 något,

Är det om bössan blott, eller fågelfänget han talar,
 Mest dock svärmar han kring som en storm i sko-
 garna ensam.

Kanske tänkte han förr på min barnslighet, tyckte
 en sådan

Endast för lekar skapad och skratt; men skrattar jag
 ofta,

Gråter jag ofta också, åtminstone saknar jag någon,
 Någon att sluta mig till i en allyarsammare timme.
 Ofta i lundarne här jag vandrat allena och ofta
 Sett detsamma som nu, men hur annorlunda förklaradt!
 Skön var världen och rik, dock, tyckte jag, låg det
 en saknad

Öfver naturen i allt, och den skrämde mig genom
 sin stumhet.

Nu då ni talar, är det mig så, som skulle den tala,
 Säg mig: flicka, så klar och så herrlig var jag ju
 ständigt,

Se, och du tordes ej tro det ändå, fast du drömde det
 stundom.

O, att er syster kom! om hon kom och en endaste
 sommar

Dröjde hos oss, hur vore det ljuft att kunna med henne

Vexla en tanke ibland, då det anande hjertat är rikast!

Låt mig höra ett ord, hvad heter hon? Namnet allena

Vore mig redan så kärt; se'n söker jag tänka mig henne.

Säg dock, liknar hon er? med ett syskontycke kanhända?»

„Fråga ej”, svarade gladt den främmande, „ingen i verlden

Liknar hon, knappast sig sjelf. Den af smek bortskämda Maria

Hette hon hemma förut, men för smek nu säger man smicker.

Hyllad af egna och främmande, snart enväldig och nyckfull

Växte hon opp, men kär för oss alla förblef hon beständigt.

Ville hon något och tog, då hon bad, den vänliga minen,

Kunde man lätt ej neka, och, kunde man, ville man icke;

Fordrade åter hon spotskt hvad hon önskade, lydde man nästan,

Lydde, om än förtretad ibland, och visste ej hvarför.
Sådan kom hon en höst till staden, och klubbar och
kaffen

Började nu. På en qväll var re'n landtflickan en
mod-dam.

Syntes hon, såg hon ständigt en svärm halfjerlar
omkring sig,

Tog hon i dansen ett steg, lorgnerades, hviskades,
mystes;

Allt var lyckadt och lätt, och hon såg det och lyckades dubbelt.

Då först blef hon i hast odräglig. Den skönaste
dansarn,

Eller en ung löjtnant, med sin glimmande krage,
på dessa

Kunde en solskensblick hon kasta ibland, då de kommo;
Kom en annan, som ej, kantänka, behagade henne,
Fick han ej tala ett ord, hur han än försökte sitt
bästa,

Innan den finaste skymt af en rynka han såg på
prinsessans

Näsa och modfälld nödgades gå att harmas i tysthet.
Då kom äfven er bror, en vild björnunge från norden,
Teg en dag och svarte ett ja och ett nej på den
andra;

Inom en vecka satt han hos oss, ej främmande mera,

Satt och talte om er, om sin barndomsålder och
hemmets

Saknade bygder, om allt, som för hjertat att minnas
är ljufvast.

Stundom lyste en vår ur berättelsen, stundom en
höstqväll

Såg man i den, med glesnade löf, tungt sväfvande
dimmor,

Bleknade stjernor i skyn och en blodröd måne på
kullen.

Allt var sådant det syns i sin verklighet, klarare
endast,

Mera af under rikt och af drömmar, vakande dröm-
mar.

Hur han talte, begynte till slut den spotska Maria
Lyssna också, och man såg, att hon häpnade först
af förundran,

Liksom hade hon sett i en värld, helt annan än denna.
Dock, än log hon förnämt och försökte att kasta
med nacken

Lätt som förut, en qväll och en annan, då länge
hon sutit

Drömmande qvar i vår krets. Förgäfves! följande
afton.

Kom hon tillbaka och satt tankfullare, längre alle-
nast.

Ändtligt var det förbi med kapiserna. Tjustes hon
nångång,

Dolde hon tjustningen ej, och det öfvermodiga ögat
Svällde af tårar ibland, då godnatt hon sade och
bortgick.

Hvilken förändring åter i hast, som genom ett troll-
slag!

Hemma förtrolig hon blef, på en dans saktmodig
och enkel

Trädde hon in, besvarande mildt hvar mötande hels-
ning.

Ingen såg sig försmädd, och ingen märkte sig gynnad,
Lika mot alla hon var, och äfven den ringastes
hyllning

Fick i en vänlig blick sin belöning och ångrades icke.
Gladare nalkades snart hvar menniska henne, och
mindre

Slösades smicker och ord, och hon älskades mer,
än berömdes.

Sådan var hon, försök att föreställa er henne,
Full af vexlingar blott, nyss en, nu åter en annan!
Kanske blir hon dock nu, som hon är, se'n - - -
Leende afbröt

Vännen hans ord: »kom», sade han, »följen mig; käl-
lan vid stranden

Måste jag helsa uppå och dricka ur åter, som fordom.»

Sagdt; och han vandrade ned från kullen och visa-
de vägen.

Snart till källan man kom. Af himlens skimmer
bestrålad,

Outtömlig och klar der låg den i bädden af blommor,
Lik ett menniskoöga, hvars frid, ej rubbad af stormar,
Dallrar af ljus blott än och af lifvets åder i djupet.

Tysta vid brädden af den nedsatte sig alla och
drucko,

Hvilande der och betraktande sommaraftonens slock-
ning.

Ord ej funno de mer och sökte dem icke; i tankar
Närmade hjerta sig blott till hjerta och fylldes af
sällhet;

Men på den främmandes bild föll flickans öga i källan.
Osedd tyckte hon nu sig kunna betrakta hans dyra,
Älskade drag, och hon såg och dröjde och fruk-
tade icke;

Innan hon visste det log dock hans blick mot hen-
nes och möttes.

Blygsel flickan betog, och det nyss lätt klappande
hjärtat

Drog sig tillsammans förskräckt, och hon kände hur
kinderna redan

Tändes af glöd, och hon såg med bäfvan sitt rod-
nande anlet

Blottadt i källan för ynglingens blick. — Då segla-
de vänligt,

Färgadt i purpur, ett moln utöfver den speglande
böljan.

Ljus förmäldes med ljus, och rodnad smälte i rodnad,
Se, och man skiljde ej mer, om flickans kinder, om
molnet

Glödde, och flyktig en skymt af en tacksam glädje
allenast

Röjdes som egen ännu i den sjuttonårigas anlet.

Upp från blommorna steg i detsamma den äl-
skande brodren,

Nämnde sin syster vid namn och talte med leende
allvar:

„Hanna, i nästa minut kanhända jag sade det icke,
Nu dock säger jag allt, och du hör det och delar
min sällhet:

Min är redan Maria, ej mer den spotska Maria,
Nej, den sköna, den goda, den hjertliga, tusende
gångar

Skönare, än han beskref, och mildare, ljufvare, bättre.
Upp, låt stunden ej fly, räck utan sorger åt hennes

Broder din hand, så önskar hon; syster mot syster
i byte,
Så han önskar, som önskat det re'n långt innan
han såg dig!"

Sade, och hann knappt sluta sitt tal. Vid stran-
den i gräset
Ropte en and, och han smög, med en fattad kisel
i handen,
Sakta bland löfven och stod omsider vid brädden
af vattnet.
Men då han lyfte sin arm, med ett rop uppjagande
fågeln,
Flydde en guldgul tropp ofjädrade ungar mot vassen,
Skingrade, pipande gällt, i sin nöd värnlösa på vägen.
Skonande fällde han stenen och såg, hur den baf-
vande modren
Samm vid hans fötter ännu och trotsade döden af
kärlek;
Tills långt ute på sjön den irrande svärmen en fri-
stad
Hunnit, och tryggad igen hon lyfte sin vinge och
flydde.
Sådant såg han och kom för en stund med vilja
till stranden,

Lockad af fågeln och rädd att störa de båda vid
källan.

Snart dock vände han om och spanade redan på
afstånd,

Spanade, gladdes och hann de älskade vännerna åter.

Famnad af ynglingens arm stod skön i den
bleknade qvällen

Flickan och lutade tyst på hans skuldra sitt lockiga
hufvud;

Men då hon märkte sin bror, och han nalkades, räck-
te hon honom

Leende handen och strök en tår ur sitt lyckliga öga.

Så förklarades allt för den komne, och lätt i sin
glädje

Tryckte han systemns hand och sin väns, men han
talade skämtsamt:

„Nu, hvad säger vår far, då vi så förlofva oss alla,
Hastigt, utan att nämna ett ord åt honom på förhand?
Akta dig, Hanna, i hast kanhända förlofningen upp-
håfs.”

Skämtande talte han så: men med oro hörde
dock flickan

Orden, och tänkte hur lätt sitt förrädiska hjerta hon
ätlydt,

Så att sin egen älskade far hon förgätit alldeles,
Glömt hans önskan och sin att lefva beständigt i
hemmet,

Glömt allt annat och tänkt på den främmande yng-
lingen endast.

Hemåt ville hon skynda och kunde ej lugnas ånyo,
Innan hon yppat allt för sin fader och lättat sitt hjerta.
Så, af de älskade följd, hon vände tillbaka bekymrad.

Knappt af vägen en hälft man hunnit då redan
i nejden

Hördes en kallande röst, och man märkte den gam-
la Susanna.

Spanande kom hon och syntes ej litet förtretad och
viktig,

När med sin förklädsfäll i handen hon skyndade framåt,
Färdig i ifvern att torka beständigt sin svettiga panna.
Men då de sökte hon funnit och såg dem närma
sig redan,

Steg hon på sidan af vägen och väntade. Vänligt
till henne

Talte ett blickande ord, vid förbigåendet, flickan:
„Hvarför kommer ni hit och tröttar er, gamla Susanna,

Släpar om dagen och hvilar ej ens när aftonen nalkas?
Se, vi hinna ju hem, om ni än ej ropar och söker.»

Så hon sade; ett svar gaf icke den gamla tillbaka,
Vinkade blott med handen och kallade flickan i
tysthet,

Men afsides hon hviskade se'n den komna i örat:
»Gud välsigne, mamsell, hvad ni dröjer, att vofflor-
na kallna,

Steken i grytan torkar och bränns, och den vördige
Pastorn

Sitter och hungrar och mäktar ej få sin fattiga
qvällsvard.

Säg dock innan ni går, och berätta mig, blir det
till hösten,

Blir det i sommar kanske ert bröllopp, säg om ni
redan

Svarat den aktade herrn, eller dväljs han i fruktan
och qual än?»

Sakta talade åter till henne den vänliga flickan:
»Vänta ej, gamla Susanna, att få tillreda mitt bröl-
lopp,

Somrar hinna förgå och höstar, innan det firas,

Kanske kommer till slut en vinter för evigt emellan.
Sagdt; och hon lemnade kvar den gamla i häpen
förundran.

Sjelf hon skyndade nu till de andra och följde
dem hemåt,
Drömmande, tankfull, tyst, i sitt ljufva bekymmer
fördjupad.
Men när trappan man hunnit, och lätt från sitt huf-
vud hon hatten
Lyftat, och ordnat i hast de yppiga lockarna åter,
Tog hon den älskade ynglingens hand, helt tyst i
sin bäfvan,
Öppnande dörren och trädande in till sin fader i
kammarn.

Tung af mödor och år, i sin ensamhet hade
den gamle
Tröttnat att vaka, och nyss mot den stoppade kar-
men af länstoln
Lutat sitt hufvud och somnat. — Ännu vid hans föt-
ter på golfvet
Steg en strimma af rök ur den knäppt halfslockna-
de pipan.

Skön i sin slummer han låg, ohunnen af sorgen
 och oron,
 Skön som den åldrige är, då de glesnade lockarna
 hvitnat,
 Läpparnas purpur är slut, och kinderna vissnat och
 sjunkit,
 Medan en lång, lång lefnad af ljus och förtröstan
 och kärlek
 Röjs som en afton ännu kring den fårade pannan i
 klarhet.

Tårar strömmade ned på den sjuttonårigas kinder,
 När sin fader hon såg, hur han hvilade trygg i sin
 fromhet,
 Såg det och tänkte om nu, för sin egen jordiska
 lycka,
 Störa hon skulle hans sömn, kanhända förjaga hans
 lefnads
 Frid och samla bedröfvelse öfver hans grånade hjessa.
 Knäböjd nära hans fot, vid den älskade ynglingens
 sida,
 Stod hon och fäste en stund på den gamle sitt
 tårade öga;
 Slutligt sänkte hon tyst sitt hufvud och tryckte med
 varma

Läppar en kyss på hans hvilande hand. Förvånad
ur slummern

Väcktes den gamle och såg på sin dotter med frå-
gande blickar,

Såg och mulnade snart allvarlig och vände sitt öga,
Skarpt, med en ljungelds hot, mot den främmande. Se,
vid hans anblick

Veknade blixten och smalt i en tår. Glad öppnade famnen,

Tog han de unga och slöt dem båda i älskande
armar.

N A D E S C U D A.

Första Sången.

Om han kom den sköna ynglingen,
Om jag såg hans svarta ögas blyxt,
Som jag honom nysa i drömmen såg,
Hölja ville jag i blommor mig. —

Wolga mottar i sin famn Oka,
Af Oka emottas gul Moskwa,
Till Moskwa sig skyndar glad en bäck
Med sin perlbestänkta böljas skatt.
Vid den lilla bäckens blomsterstrand
Gick en flicka, femtonårig nu,
Sjelf en blomma sökte blommor hon
Och med blomma blomma sammanknöt.

Långt hon hunnit i sitt ljufva värf,
På sitt hufvud bar hon re'n en krans

Af stellarier och dianther små,
 På sin barm en nyss utslagen ros
 Sammanvuxen med en rosenknopp,
 Och kring medjans smärta, veka bugt
 Hon en gördel af violer bar.

Än likväl hon knöt en rik guirland
 För sin klädningsfäll och talte så:
 „Om han kom den sköne ynglingen,
 Om jag såg hans svarta ögas blixtn,
 Som jag honom nyss i drömmen såg,
 Hölja ville jag i blommör mig,
 Skyla ljuft slafvinnans mörka dräkt,
 Och i färg en rosenbuske lik
 Möta honom blott med ljus och doft.
 Men, o Sanct Georg, han kommer ej,
 Blott en drömbild är Nadeschdas vän.”

Sucken togs af strandens fläkt i famn,
 Sänktes sakta på en bubbla ned,
 Och med bubblan flöt den bort sin kos;
 Och Nadeschda bröt en ros igen,
 Leende, förklarad, glad som nyss.

Så omsider kom hon till en bugt,
 Der från yra lekar hvilande

I en bädd af blommor böljan låg;
 I dess spegel, blank och silfverklar,
 Ville nu slafvinnan se sin bild.

När hon, öfver bäckens hvila då
 Stilla lutande sitt hufvud ned,
 Såg sitt milda anlets unga vår,
 Steg en tår i hennes öga opp,
 Väcktes sorg på nytt i hennes barm:
 »O Nadeschda-blomman», sade hon,
 »Arma flicka, hvarför pryda dig,
 Äfven utan prydnad osäligt skön!
 Ej för egen sällhet fostras du,
 För ditt eget hjertas glada val,
 För en yngling, som din kärlek är;
 För en herres nyck du växer opp,
 Till hans druckna blickars mål kanske,
 För att tjusa, mätta och försmås.»

Så hon sade, och från hufvudet
 Tog hon kransen, tog ifrån sin barm
 Rosenstjelken, tog sin gördel sist,
 Kastade dem vidt i bäcken ut,
 Talande i stilla klagan så:
 »Tag, o bäck, Nadeschdas smycken du,
 Låt dem följa till Moskwa din väg;

Med Moskwa de skynda till Oka,
 Och Oka dem för i Wolgas famn;
 När med Wolga se'n de hafvet nå,
 Finna de min drömnda ynglings bild,
 Gränslös, blodlös, famnlös är ock han,
 O i drömmar blott omfamnelig.»

Knappt den sköna flickan talat så,
 När Miljutin, hennes fosterfar,
 Silfverhårig, lutad mot sin staf,
 Flämtande af trötthet stället hann.
 Glad sin dotter fann den gamle nu,
 Hof sin röst och talte snabba ord:
 »O Nadeschda, hvarför irrar du
 Lik en vild kanin kring nejderna,
 Söker lunders gröna gömslen, dväljs
 Tyst bland väpplingen vid bäckars strand?
 Se från gård till gård i byn jag gått,
 Gått från höjd till höjd, från däld till däld,
 Fåfängt letande ditt lätta spår;
 Nu i solens hetta är jag här.»

Så han sade. Till den gamle då
 Blygsamt steg den sköna flickan fram.
 Förde ödmjukt böjd hans grofva hand
 Till sin rosenläpp och frågade:

„O Miljutin, gode fosterfar,
Hvarför sökte du Nadeschdas spår?”

Talte då den äldre till svar:
„Dotter, i den stora byn är fröjd,
Full af jubel hvarje hydda är,
Gälla sånger, balalaikors klang
Ljuda gladt och fylla rymderna.
Gamla, unga, rika, fattiga,
Alla bära högtidsdräkter re'n,
Gossar vexla sina hattars band,
Flickor kransa svarta lockars natt.
Derför sökte jag Nadeschdas steg,
Att i blomsterhöljda tärnors ring
Ej Miljutins glädje saknas får.”

„O min dyre fosterfader, säg
Hvarför smyckar folket sig i byn?”

„Derför smyckar folket sig i byn,
Att på slottets vida gård i dag
Bygdens skaror skola samla sig,
Fäder, mödrar, flickor, ynglingar.”

„O Miljutin, dyre fosterfar,
Tomt är slottet sedan många år,

Andar blott bebo dess öde rum,
 På dess stängda gårdar gräset gror.
 Hvem skall öppna slottets portar nu,
 Hvem har bjudit folket samlas der?"

Och den gamle gaf ett öppet svar:
 „Flicka, du din fosterfaders hopp,
 Vet att tvenne falkar fostrats opp
 I vår furstes slott vid Wolgas flod,
 Tvenne furstesöners ädla par.
 Till sin dödsbädd deras fader nyss
 Båda kallat, talt i frid och sagt:
 Mulne Dmitri, du min yngre son,
 Du skall lefva med din moder här
 I mitt glada slott vid Wolgas flod;
 Glade Woldmar, stolte yngling, du
 Skall bebo vårt stamgods, sprida ljus
 I mitt mulna slott invid Moskwa.
 Så han talat, arfvet skiftadt är. —
 Derför jublar fröjden nu i byn,
 Att den glade fursten blifvit vår,
 Derför festligt smyckar folket sig,
 Att den ädle kommer hit i dag,
 Derför samlas vi på slottets gård,
 Att vår unge fader så befallt.
 Upp Nadeschda, kom då, följ mig åt!

Under vägen bryter rosor du
 För din lock, din barm, ditt smärta lif.
 Smycka skall min dotter sig i dag,
 Hon, den skönsta utan prydnad, skall
 Nu till prydnad skönast bli också,
 Att då furstefalkens öga se'n
 Våra tärnor spanar ungdomsgladt,
 Det må dröja vid Nadeschda snart
 Med en blick, som blir vår hyddas ljus,
 Blir ett solsken för vår framtids dar.

Så han sade. Stum en vingad stund
 Stod hans dotter, mot den gamle spotskt
 Hennes bruna ögas vrede flög.
 Snart dock, mildrad af hans milda lugn,
 Kysste hon hans pannas silfverlock
 Och till honom talte dessa ord:
 „Gå Miljutin, gode fosterfar,
 Gå förut i sakta vandring hem!
 Bada måste jag i bäcken här,
 Om kanske ett dammkorn eller två
 Under värmen fäst sig på min hy,
 På min röda kind, min hvita hals;
 Se'n för fursten vill jag pryda mig,
 Träda smyckad fram på slottets gård.

Sakta vandrade den gamle h n,
 Långsamt stappl nde på stigen fram;
 I hans inre lekte tankar dock
 Med en anad framtids gyllne dar.
 Så den dunkla lunden n dd  han.

När Nadeschda honom vandra s g,
 Följde hennes blick hans tysta färd,
 Tills emellan gr na bj rkars l f,
 Sista skymten af hans drägt försvann.
 När i lunden han försvunnen var,
 Följde hon med örat  n hans gång,
 Tills i sommardagens vida frid
 Stegens sista lätta ljud dog bort.

När hon ingen såg och hörde mer,
 Gick hon än en gång till bäckens rand,
 Böjde lätt sitt hufvud öfver den
 Och i vattnets spegel s g sin bild.
 Men i sorg hon talte milda ord:
 „Sörj Nadeschdas v n, du ljufva bäck,
 Att din klara v g ej skölja kan
 Dessa rosenlemmars f gtring bort.
 Skall jag bada i din lugna famn,
 Skall jag, arma, blomstersmycka mig?”

Då jag ville två i dig min kind,
 Om dess rödnad kunde tvättas af,
 Då jag ville två min barm i dig,
 Om dess mjella hvithet flöt sin kos,
 Då jag ville blomstersmycka mig,
 Om med blomstrén jag fick vissna själf!

Sagdt; och af sin egen fägring qvald
 Sänkte hon sin hand i bäckens djup,
 Grumlande i hast dess spegelvåg.
 Rubbad var den glada bilden nu,
 Störd, förvirrad, mulen, dyster, vild;
 Men den ädla flickans öga log:
 „Sådan, unge furster, sade hon,
 „Skall slafvinnan på sin faders bud,
 Om han vill det, träda för din syn,
 Ej en låga väcka i ditt bröst,
 Men en flyktig fasas kyla blott.“

Och hon gick från bäckens blomsterstrand,
 Följde tyst en stig mot slottet hän,
 Under vägen ordnande sin dräkt.
 Ej af blommaor, men af starrgräs knöt
 För sitt hufvud hon en sorglig krans,
 Bröt en tistelkrona, fäste den

Till ett smycke på sin höjda barm;
Och af halm en gördel sammanvred,
Yppigt fjettrande sitt smärta lif.
Så till furstesönens höga slott
Styrde nu slafvinnan tyst sin färd.

Andra Sången.

Och strax han kallar sin kärke elaf:
 «Fort, hemta min hingst, Iwan!
 Gör falken färdig, min hvita falk
 Skall blänka i skyn i dag.»

Moskwa, du gula, du lugna flod,
 Hvad dån vid din blomsterstrand!
 Ett dammoln rullar i hvirflar fram
 Och brusar förbi din våg. —
 Är det af hjordar en mättad här,
 Som stormar till stallen hem?
 Är det orkanen som hvälfver vild
 Den glödande vägens sand?

Hur lemna hjordarna lundars skjul,
 Då solen är högt ännu,
 Hur dånar stormen bland asp och lind
 Och stör ej en gren, ett löf?

Det moln som följde din strand, Moskwa,
 Nu störtar det ned till dig,
 Nu når det bryggan, som speglad hvälfs
 Högt öfver din böljas djup,
 Hvad sken! ur dunklet en guldsmidd vagn
 Framljungar i ljus på bron,
 Som viggas blixtra jockejer fram
 Och eldiga hingstars glans.
 En furstlig skara den skimrar nu
 I ländliga bygders lugn;
 Det är furst Woldmar, den glade, sjelf,
 Med honom hans mulne bror.

Den tropp, som hann som en stormvind bron
 Har stannat på motsatt strand.
 Furst Woldmar korsar sin pannas hvalf,
 Han korsar sitt unga bröst:
 „Hel“, så han talar, „du vackra jord,
 Du leende himmel hel!
 Och hel dig, broder, välkommen var,
 Här ser du mitt sköna arf!“

Då höjer Dmitri sitt öga mörk,
 På nejden blickar han,
 En stund han tiger och skådar blott,
 Omsider han talar så:

„Ett fält oss möter af skördar tyngdt,
 Ett annat af blommor höljs,
 Vid randen vinkar en ändlös skog,
 För jägarens fröjd ett hem,
 Och fjerran tindrar i solens färg
 Ett torn af ditt ärfda slott;
 Skall jag det noga betrakta allt,
 Att finna hur säll du är?“

„Min broder“, svarar furst Woldmar mildt,
 „Hvad kyler ditt hjertas vår?
 Ej för att väga min lott mot din
 Jag viste mitt glada land;
 Välkommen, ville jag säga blott,
 Din broder är nu din värd,
 Kom, dela vänligt hans salt och bröd,
 Snart delar han vänligt ditt!“

Så sagdt, han räcker sin hand till frid,
 Furst Dmitri den fattat har:
 „Här bränner solen oss“, säger han,
 „Af damm vi förqväfvast här.
 En gångstig ser jag vid flodens strand,
 Den tyckes ju nå ditt slott;
 Jag väljer stigen, ur qualmet snart
 Min fåle mig bära skall.“

Och strax han kallar sin käcke slaf:
 „Fort, hemta min hingst, Iwan!
 Gör falken färdig, min hvita falk
 Skall blänka i skyn i dag!»

Furst Woldmar springer ur vagnen lätt,
 Sin skara befaller han:
 „Till slottet skynda på förhand, folk,
 Förkunna min ankomst der.
 Min bror vill jaga, min ädle gäst
 Vill pröfva min park en stund,
 Må folket samlas, vi komma snart,
 Nu följer oss ingen här!»

Så sagdt, på frustande gångarns rygg
 Han kastar sig vindsnabb opp.
 Furst Dmitri tyglar sin stolta hingst
 Med fradgiga betsel re'n,
 Sin falk han bär på sin höjda hand,
 Hans broder emottar sin,
 Och vagnen rullar i damm sin kos,
 Och skarorna fly med den.

* * *

Öfver jorden blånar himlen,
 Under himlen grönskar jorden,
 Leende mot jord och himmet
 Strålar mellan båda dagen.

På den dagbelysta jorden
 Skimra blommor, glänsa vatten,
 Skjuter ock en skog i höjden,
 Skiftande af ljus och skuggor.

Men på ängen framom skogen
 Står en björk af sekler ammad,
 I dess topp en dufva sitter;
 Hvarifrån är dufvan hemma?

Icke i den vilda skogen
 Har sin moders bo hon lemnat,
 Fostrad är hon under skygdet
 Af en fridfull menskoboning.

Från en ringa hyddas torftak
 Mången morgons ljus hon skådat,
 Sänkt sig stundom ned att plocka
 Korn ur vänligt sträckta händer.

När den blåa vingen vuxit,
 Har hon flugit ut till lunden,
 Gungat på dess grenar, badat
 I dess svala bäckars vatten.

Och hon sitter nu i toppen
 Af en enslig björk på ängen,
 Pickar sina fjädrars skimmer,
 När två furstesöner nalkas.

Och den ena fursten stannar,
 Och han talar till den andra:
 „Sakta, Dmitri, ser du dufvan,
 Lös din ädla falk, min broder!“

Och den mulne Dmitri svarar:
 „Parkens ägare är dufvans;
 Din var ständigt första lotten,
 Woldmar, jag är van att följa.“

Men furst Woldmar talar glädtigt:
 „Bort med mörka ord, min broder!
 Lös din falk och låt den stiga,
 Jag vill lösa min tillika.“

Och mot himlens blåa rymder
 Sväfva snart två hvita falkar,
 Kretsas högre opp och högre,
 Spanande ett byte båda.

Och på engång se de dufvan
 I den ljusa björkens krona,
 Och på engång skjuta båda,
 Lika viggas, ned på rofvet.

Men vid trädets topp i fallet
 Möta falkarne hvarandra,
 Öga blixtrar vildt mot öga
 Och mot vinge klappar vinge.

Och en blodig strid är börjad
 Mellan falkarne i flykten;
 Ingendera unnar bytet
 Åt den hotande rivalen. —

Men från qvisten, der hon sutit,
 Skyndar skrämd af dånet dufvan;
 Nära, nära är förföljarn,
 Och den kända hyddan fjerran.

Och hon blickar kring med bäfvan,
 Ser två menniskor i nejden,
 Nästa ögonblick i trygghet
 Sitter hon på Woldmars skuldra.

Mellan falkarne i höjden
 Slutas striden i detsamma.
 Och med slappad vinge fladdrar
 Woldmars ädla falk och faller.

Segrarn nu allena vorden,
 Lyfter sig mot skyn ånyo,
 Jaga vill han, dufvan söker
 Med en eldblick än hans öga.

Och han märker henne, sjunker
 Stjernlik i sitt fall mot rofvet,
 Och han vidgar djerf sin guldklo-
 Öfver Woldmars dufva redan:

När furst Dmitri, mörk af vrede,
 Vill hans vilda ifver hejda
 Och med knoppen af sitt ridspö
 Fäller honom död till jorden.

Tystnad rådde några stunder,
 Tills furst Dmitri börjar tala:
 „Woldmar, om min falk jag skonat,
 Vore ej din dufva mera.”

„Det är sannt, min ädle broder”,
 Svarar Woldmar i förundran,
 „Hårdt dock varit, om hon röfvats
 Från den drömmande beskyddarn.”

På sin hvita falk i stöftet,
 Pekar Dmitri och han talar:
 „Detta offer för din glädje,
 Vet du, Woldmar, hvad det kostat?”

Woldmars klara panna mulnar,
 Och förtrytsam tar han ordet:
 „Var din falk dig dyr, min broder,
 Upp, välan då, nämn mig priset!

Hvad som köpts kan åter köpas,
 Hvad som kostat kan betalas,
 Men ett värnlöst hjertas tillit
 Skänks blott, fås blott, köpes icke.”

Ödsligt drar sin mun till löje
 Dmitri och han talar åter:
 „Det är godt, min ädle broder,
 Att min falk du vill betala.

Och du önskar höra priset:
 Alltför mycket den ej kostat,
 Tvenne läppars purpur bara,
 Tvenne rosenröda kinder,

Tvenne armar, i hvars bojor
 Denna hals var stundom sluten,
 Tvenne dunkelbruna ögon,
 Som då köpet gjordes greto.”

Så med ödsligt lugn han talat,
 Och furst Woldmar svarar dyster:
 „Mer än hundrade slafvinnor
 På mitt ärfda gods jag äger;

Välj bland dessa en, o broder!
 Om du aktar en för ringa,
 Välj dig tvenne, välj dig trenne,
 Tills min skuld du finner gäldad.

Tvåfaldt hundra läppars purpur,
 Tvåfaldt hundra rosenkinder,
 Lika många blomsterarmar,
 Broder, är jag herre öfver;

Och jag bjuder hvad jag äger,
 Ett blott kan ej Woldmar bjuda,
 Tvenne dunkelbruna ögon,
 Som då du försmår dem gråta.»

Knappt han sagt det, när en flicka
 Syns bland stammarne i skogen,
 Fram mot slottet tycks hon skynda,
 Syns och skymtar och försvinner.

Och furst Dmitri ler och talar:
 »Såg du tärnan, ädle broder,
 Säkert en ibland de många,
 Mellan hvilka jag får välja.

Starrgräs bar hon på sitt hufvud,
 Kring sitt lif af halm en gördel; —
 Min slafvinna log i blommor
 Då hon väntade sin furste.»

Sagdt. Furst Woldmar tiger harmfull,
Vill ej tala, vill ej svara.
Dagen skrider, och till slottet
Skynda under tystnad båda.

Tredje Sången.

Så har hon andats börens varma sommarfläkt
Emot den älskade, och nu
Hon dröjer knäböjd, ber med läppens ljud ej mer,
Men med sitt ögas kärlek blott.

Från dal och höjder menskoskaror strömmat re'n.
Den ljusa nejdens glada folk
I högtidsdrägter hvimlade på slottets gård
Och väntade sin furste re'n.
I tyst förundran kring hans rika vagnars prakt,
Hans guldbesmidda tjenare,
Sig smögo qvinnor, gubbar, män och ynglingar,
Betraktande med häpnad allt.
Miljutin blott, den gamle, silfverhårige,
Tog i de andras fröjd ej del,
Sitt ögas ljus han saknade, sin ålders hopp,
Nadeschda än ej kommen var.

Men nu på skimmerhvita hingstar spränger fram
 Ur skogens djup ett ryttarpar,
 Och folket stormar jublande till slottets port,
 Från hundra läppar ljuda ord:
 »Hel, hel vår Furste! dag han bringar, dagen lik,
 Af ljus en fåle tyglar han,
 En dufva bär han på sin arm, så bäre han
 Sin mildhet med till trogna barn.»

Så yttras högt af hoppfullt glada hjertan ord,
 Och ödmjukt mot de kommande,
 På slottets gård, i portens hvalf och utanför,
 Sig folket sänkt på böjda knän.

Och fursten kommer, men med mörker kommer han,
 Hans mund ej ler, hans öga ej,
 Hans mulna helsning skrämmer blott hans trogna folk,
 Och häpna tiga skarorna.

Åt deras tystnad fröjdär sig furst Dmitris själ:
 »Min broder», säger han och ler,
 »Finns lif i dessa menskor, eller ser jag här
 Det gamla slottets andar blott?
 I sanning, så till stumhet vill jag öfva in
 Mitt eget goda folk engång,

Att då jag nalkas ej mitt öra störas må
Af någon glädjes jubelsorl.»

Han talat, och hans bröder har hans ord förstått,
Sin häst på stället hejdar han,
Ser nära sig Miljutin, vinkar honom fram
Och frågar med förborgad harm:
„Hvad gör att mina bönder sakna mod och ljud,
Då deras furste helsar dem,
Är han ett himlens straff, ett fruktadt gissel här,
Som möts af mörka blickar blott?»

Så sagdt. Sitt hvita hufvud böjer ödmjuk ner
Den åldrige och ger till svar:
„När solen strålar, höge furste, mild och klar,
Är jorden strålande också;
Men ve, när solens ljusa anlet skymms af moln,
Då mulnar jorden ock i sorg.»

Han slutat knappt då han sin fosterdotter ser. —
Den ädla flickan kommit nyss
Och ställt sig obemärkt i andra tärnors krets;
Den gamle varsnar henne nu.
Sitt svar, sig sjelf, sin furste, allt förgäter han,
I häpen harm vid hennes syn,

Och skyndar fram och vill från hennes lockars prakt
Den vilda kransen rycka bort.

Då klappar käckt furst Dmitri sina händer hop
Och brister öfverljuddt i skratt:

„Se, se, o broder, hvilken förespråkarska
Den gamle går att söka nu!”

Så talar han. Furst Woldmar ser sig om och ser
Den halmomgördlade på nytt,
Och dubbelt harmfullt väcks hos honom minnet opp
Af hennes bild i skogen nyss:

„Hit!”, ropar han, „du halmnymf, gräsbekransade,
Kom hit! en brud jag loft engång.
Min slaf, min gäck, min gamle portvakt, min Andrej,
Och du skall bli hans sköna val.”

Den sköna flickan hör sin furstes bittra ord
Och blickar stel af fasa opp.

O himmel, detta vreda ögas dunkla glans

Och denna mulna pannas hvalf

Och detta ädla anlets vår hon sett förut,

Sin drömda yngling känner hon.

Densamme är han, blott ej ljus, ej mild, som när

I drömmen hon hos honom satt

Vid bäckens strand och glömde bäckens spegelvåg

Och speglade sin själ i hans.
 Dock flydd är fasans kyla, fasa kan hon ej
 För honom, för sin himmel ej;
 Blott gråta kan hon, smälta ljuft i tårars dagg
 Och älska, tillbe och förgås.

Och utan fruktan, som om fromt till stilla bön
 Hon för sin hyddas helgon träd,
 Hon nalkas Fursten, böjer knä på vägens sand
 Och sluter händerna och ber:
 »Nadeschdas herre, skåda din slafvinnas tår
 Och vredgas på den arma ej!
 I bättre smycken hon en bättre lycka klädt,
 Om lifvet unnat henne den.
 Min krans är dystert och min gördel gör din harm;
 O, när jag knöt dem, tänkte jag:
 Som jag så fattig denna halm ej vuxit har,
 Ej detta gräs så glädjelöst.
 Dock gerna, furste, för din vilja ville jag
 I blommor byta sorgens dräkt
 Och taga denna skarpa tistel från min barm
 Och gömma i mitt hjerta den.»

Hon talat så, och från sin hjesa lyfter hon
 Den yppigt vilda kransen bort

Och löser halmens gördel från sitt smärta lif
 Och blickar opp på nytt och ber:
 »O furste, furste, glöm af nåd din vrede nu,
 Ett flyktigt ögonblick, ej mer,
 Låt mig ditt anlet se, hur det i mildhet syns,
 Och låt mig tacka dig och dö!»

Så har hon andats bönen varma sommarfläkt
 Emot den älskade, och nu
 Hon dröjer knäböjd, ber med läppens ljud ej mer,
 Men med sitt ögas kärlek blott.

Och se, på detta höjda öga länge re'n
 Orörlig hvilar Woldmars blick,
 Han tala vill, en suck af tjust beundran är
 Hans fulla hjertas enda språk.
 En sådan skönhet ej vid Wolgas strand han sett
 I dina salar ej, Moskwa;
 I omotståndlig blid förtrollning snärjs hans själ,
 Och vaken tycks han drömma blott.

Då närmar sig furst Dmitri, segerleende:
 Och hviskar till sin broder tyst:
 »För falken, Woldmar, du mig en slafvinna loft,
 Välan då, denna är mitt val.»

Sitt löfte nyss i skogen mins furst Woldmar nu,
 Och ur sin dröm han spritter opp,
 Hans blickar irra länge utan gräns och mål,
 Och från hans kinder bloden flyr.
 Omsider dock med kraft han fattar brodrens hand:
 »Ditt val du äger», talar han,
 »Men en slafvinna, broder, blott du välja får,
 Och denna flicka — hon är fri.
 Fri är hon buren; den, som till en engel föds,
 Är fri, ifrån sin födslostund,
 Och frihet ger jag henne nu, som gåfva ej,
 Men endast som bekräftelse.»

Och åter till slafvinnan mild han vänder sig:
 »Stå upp Nadeschda», säger han,
 »Din rymd är fläktens rymd, din verld är fågelns verld,
 Du äger ingen herre mer.
 Men, arma dufva, tvenne furstefalkar se
 I mäktig täflan ned på dig;
 Hvart vill du styra nu din späda vinges flygt,
 Hvar vill du söka skygd för dem?»

Då står den sköna flickan opp och kysser gladt
 Furst Woldmars hand och talar så:
 »Der nyss i skogen den förföljda fann försvar,
 Der skall jag äfven finna mitt.

Till dig jag flyr, o furste, undan farans hot,
 Hos dig jag finna skall beskydd,
 Ditt eget ädla hjertas nåd skall rädda mig
 Ifrån din broders falk och din."

En blixst af purpur flammar opp på Woldmars kind.
 Dock utan svar en vink han ger
 Sin mulne broder, och i slottets salar snart
 För skaran fursteparet döljs.

Det sjungs, att under qvällen i fadersborgen se'n
 Från rum till rum furst Dmitri gått,
 Ibland en blick åt flydda åldrars minnen gett
 Och stridt sitt hjertas strider stum.
 Först då, när sist till aftonbordet furstarne
 I dyster sänja satt sig ned,
 Har Dmitri trenne gånger höjt sitt glas och tömt
 Champagnedrufvans eld och talt.

Och vid sitt första glas han nämnt furst Woldmar säll,
 Som fri i egen boning satt,
 Då sjelf i hemmet han en moders myndling var,
 Fast tvilling med sin broder född, —
 Och tömt en skål för den, som utan lyckans gunst,
 Förstår att trotsa hennes nyck

Och med en obemantlad viljas spotska mod
Kan skapa sina öden sjelf.

Och vid sitt andra glas sig sjelf han lycklig nämat,
Att sveklös han besviken var,
Och tömt en skål för den, som, då sitt ord han gett,
Kan krossas, men ej rygga kan.

Och vid sitt tredje glas han stått från bordet opp
Och stött sin broders glas och sagt:
„En skål för dig, furst Woldmar, ur hvars röfvarhand
Jag min slafvinna rövva skall!“

Men samma natt, så sjungs det, vid Miljutins tjäll
En ryttare i vapen höll,
Den trognaste ibland furst Woldmars tjenare
Den vapenklädde ryttarn var.
Och vid den låga hyddans dörr sin häst han band
Och såg sig om och trädde in
Och kom, om några korta stunder, ut igen
Och följdes af Nadeschda då
Och lyfte flickan lätt på sadelknappen opp
Och svängde sig i sadeln sjelf
Och lät den ystra fålen pröfva sporrens udd
Och flög sin kos som natten tyst.

Förborgad länge var för alla flickans lott,
Försvunnen från sin bygd hon var,
Och folket teg i häpnad, eller sjöng en sång
Om furste-tjenarns dunkla flykt.
Och spordes någongång Miljutin, skakade
Den gamle stum sitt silfverhår.
Och såg mot vägen, der hans glädje skyndat bort,
Tills blicken skymdes af en tår.

Fjerde Sängen.

Otaligt har jag fräгат,
En fråga för hvar timme,
Som vinter ägt och sommar,
Se'n jag ditt öga skådat.

Till Kamas tysta nejder,
Från hofvets glans och flården,
En fursteenka flyttat,
Af lyckans gunst förlåten.
Vid flodens brädd en boning
Hon valt i lindars skugga,
Tre unga döttrars skönhet
Var hennes modersglädje.

Mot denna lugna boning
Log månen klar, en afton,
Och i dess parker lekte
Med skuggor vårens vindar,
Förföljde och förföljdes.

Då satt bland dessa skuggor,
 I dessa vindars värma,
 I dessa gömda parker,
 En yngling och en flicka,
 De språkat tyst i qvällen.

De talte, mellan kyssar,
 Ännu ett ord och många.
 Som lätta skyar födas
 På blåa sommarhimlen,
 Än purpuröfvergjutna,
 Än skära, silfverhvita,
 Än dunkelbleka, mulna,
 Så föddes i en himmel
 Af deras kärlek orden.

Och ynglingen han talte:
 „Otaligt har jag frågat,
 En fråga för hvar timme,
 Som vinter ägt och sommar,
 Se'n jag ditt öga skådat;
 Och re'n högt öfver kullen
 På fästet månen stigit,
 Och qvällens stunder ila,
 Och än jag ville fråga.“

Och flickan log och sade:

„Otaligt har jag svarat,
Ett svar för hvarje glädje,
Min furstes nåd beredt mig.
Hur säll i denna boning
Jag lefvat, gömd och skyddad,
En syster ibland systrar,
En dotter hos en moder,
Allt, allt jag sagt och svarat,
Och än jag ville svara.“

Den unge fursten talte:

„I denna lugna boning,
En dyr väninnas fristad,
Af veka händer vårdad,
Sin blomstersjäl min blomma
Har vecklat ut i fägring,
Hon lärt att känna mycket,
Att lösa mången fråga,
Ett vet likväl hon icke,
Hvaraf min sällhet kommer,
Då hennes kyss jag möter.“

Den sköna flickan talte:

„En seglare på hafvet
Är nu min unge furste,

Han varsnar icke stranden,
 Men möts dock af dess dofter,
 Då undrar han och söker
 Och tror, att sjelf han gömmer
 Hos sig en skatt af blommor.
 O furste, denna sällhet,
 Som vid min kyss du känner,
 Den är min sällhet endast,
 Som doftar dig till mötes.»

Men fursten log: »O flicka,
 Säll dubbelt du som äger
 Din sällhet som din egen.
 När jag, den arme seglarn,
 Är från min blomstrand borta,
 Då skimrar för mitt öga
 Ej någon glädje mera;
 Ett ödsligt haf är världen,
 I höjd och djup är tomhet,
 I hjertat sorg och saknad.
 Sannt har Nadeschda talat,
 Ett lån är blott min glädje,
 Den finns hos henne ensam.»

Sin flickas hand han fattat,
 Han log ett vårligt löje:

„Min glädje nu jag känner,
Hvad gör Nadeschdas glädje?“

„Min kärlek gör min glädje,
Så är den oförgänglig
Och flyktar ej som furstens.“

„Din kärlek gör din glädje;
Så svara, hvad är kärlek?“

Hon log ett vårligt löje:
„Min furste“, så hon sade,
„Han vet det ej, han frågar:
O att jag sjelf det visste!
Ett vet jag, att mitt sinne,
I fordna barndomsdagar,
Var som en snö på bergen
Emellan jord och himmel,
Så lugnt det var, så fredadt,
Så hvitt, men ock så kyligt.
När solen kom deröfver,
Ett ögas varma strålar,
Då smälte det i floder
Af känslor och af tankar,
Blef fritt och mätte rymder
Tillförne obekanta,

Blef varmt och blef en spegel
 Att fatta blåa himlen
 Och jordens blomster-fägring
 Och i sitt djup förvara
 Det blida ögat ständigt.»

„Och hvems, o flicka, säg mig,
 Var detta blida öga?»

Hon svarte ej, hon sänkte
 Sitt strålomgjutna hufvud
 Mot furstens skuldra sakta.
 Då kom en fläkt och flydde
 I lek emellan löfven,
 De skälfde, skuggan skälfde,
 Och månens skimmer, gjutet
 På flickans svarta lockar,
 Bröts ljuft i stilla darrning.

En stund förflöt i tystnad,
 Då höjde lätt sitt hufvud
 Den sköna flickan åter:
 „Otaligt», så hon sade,
 „Har nu min furste frågat,
 En enda fråga ville
 Nadeschda få besvarad:

Två gånger re'n mitt öga
 Sett dessa lunder löfvas
 Och löfven åter falla,
 Och endast tvenne gånger
 Min furste här besökt oss.
 Han sagt dock, att hans glädje
 Finns här, ja här allenast,
 Hvi kommer han så sällan?

En skugga, löfvens skugga,
 Kanhända hjertats äfven,
 Föll nu på furstens anlet,
 Men så till svar han talte:
 „Nadeschda, kejsarstaden
 Och krigarärans tjusning
 Och hofvets prakt och nöjen
 De hålla Woldmar fången.

Den sköna flickan sade:
 „Två gånger blott mitt öga
 Sett dessa lunder löfvas
 Och löfven åter falla,
 Och redan tvenne gånger
 Har fursten här besökt oss.
 När så af kejsarstaden

Och hofvets prakt han fängslas,
Hvi kommer han så ofta?»

Han log den unge fursten,
En suck dock var hans löje:
»O flicka», så han sade,
»Hur säll jag ville dröja
Hos dig i dessa lunder,
Med dig en boning söka
Långt bort från kejsarstaden,
Som fågelparet söker
Ett bo blott för sin kärlek.
Men, ack, hos dig en timme
Får ägas ej, blott stjålas.
Två mörka makter hota
Min sällhet oupphörligt,
Den ene är min broder,
Min moder är den andra.»

»Sin broder fursten nämnde,
Stör han en broders lycka?»

»Du mins en stund, o flicka,
Du mins den första gången,
Då våra blickar möttes,
Ditt hjerta och mitt hjerta.

Då var min broder nära,
 Han såg dig, och din anblick
 Spred i hans barm en låga,
 Vild, dunkel, outsläcklig.
 Se'n denna stund en vålnad
 Från nejd till nejd han irrar,
 Ett mål blott har hans irring,
 Han söker dig allena.
 Nadeschda, från din furste,
 Från alla jordens makter,
 Från himmel och från afgrund
 Hans våld dig rycka skulle,
 Om han din fristad visste.»

»Min furste nämnt sin moder,
 Har hon ej modershjerta?»

»Nadeschda», så han sade,
 »Kall, dunkel, obeveklig
 Och stolt är denna moder,
 Natalia Feodorowna.
 Ej lifvets späda fröjder,
 Ej hjertats rätt hon aktar,
 Monarkers nåd allenast
 Och höga anors skimmer
 Och slafvars mängd och stjernor,

På bragdens bana vunna.
 O flicka, ej din skönhet
 Hos dig hon skåda skulle,
 Ej dina ögons himlar,
 Ej denna själ, som spelar
 Med dagrar och med skuggor
 I dragen af ditt anlet;
 Slafvinnan, blott slafvinnan
 I dig hon skulle skåda,
 Och visste hon min kärlek,
 Hon slet dig från min sida,
 Om stycken än dig följde
 Af mitt förblödda hjerta.»

Sin arm liksom i bäfvan
 Kring flickans lif han slutit,
 Men mot hans skuldra lutad
 Hon hördes sucka sakta:
 »O mina barndomsminnen,
 O ljufva fröjder alla,
 Du sol i blåa rymden
 Med dina ljusa dagar,
 Du jord med gräs och blommor,
 O källor, floder, sjöar,
 Förtrogna, dyra vänner,
 Om jag er aldrig skådat!

O att i praktens salar
En fånge lik jag vuxit,
Blott skådat lampors skimmer
Och vandrat stel i glansen
Af guld och af juveler; —
Då ägde jag kanhända,
Som Woldmar stora anor,
Då vore jag furstinna,
Fick älska den jag älskar
Och älskas ock tillbaka.»

Hon talte, ljuden dogo
På hennes rosenläppar,
Och fursten teg. — I himlen
Af deras kärlek föddes
Ej ordens skyar mera,
Och tyst och klar var qvällen.

Femte Sängen.

I långa tider re'n
 Han från sitt trogna folk har varit borta,
 Nu, lik ett fruktbart år,
 Välsignelse till våra tjäll han bringar.

Re'n tvenne år förgått,
 Se'n i sin hydda ensam blef Miljutin.
 Det var en morgonstund,
 Den gamle gått att andas vårens vindar.
 En rönn i blomning stod
 På gården, under den han valt sin hvila.
 Allena satt han nu,
 Allena, ty Nadeschda var försvunnen;
 En sparf, en svärm af bin,
 I trädens topp, hans enda sällskap voro.

Då kom en gammal vän
 Och helsade den gamle under rönnen:

„Miljutin, fröjda dig;
Ett budskap fullt af glädje jag dig bringar.“

Den åldrige såg opp,
Och räckte handen åt sin gäst förtroligt:
„Hvad budskap bringar du?
Har landet vunnit fred med glans och ära,
Har segerns Gud i nåd
Beskrämat vår Zarinnas vapen åter?“

Den komne talte så:
„Långt närmare är fröjden oss, o broder;
Vår furste kommen är,
I natt vid slottet stannade hans vagnar.
I långa tider re'n
Han från sitt trogna folk har varit borta,
Nu, lik ett fruktbart år,
Välsignelse till våra tjäll han bringar.
Från slottet denna dag
Får ej behofvet vända hjälplöst åter,
Så har den ädle talt,
Och gåfvor regna der ur fulla händer.“

Miljutin drog en suck:
„Hvad vållar maktens mildhet“, så hän sade,
„Har furstens blick igen

På en af våra tärnors fägring fallit?
 I afton sluts kanske
 Ditt öga, broder, under gyllne drömmar,
 I morgon vaknar du
 Och ropar, utan svar, din enda dotter.»

Han sagt det, och en tår
 Låg qvar ännu i fårorna på kinden,
 När skyndande ett bud,
 Med rika skänker lastadt, hann den gamle:
 »Hel dig, Miljutin, hel!»
 Så talte tjenarn och sin börda lade
 För gubbens fötter ned,
 »Hel dig och dina glada framtidsdagar!
 Hör nu vår furstes ord:
 Miljutin är af folket här den äldste,
 Hans ålderdom skall bli
 Som sommarqvällen full af ljus och glädje.»

Från tufvan, der han satt,
 Uppstod den gamle, tog sin staf i handen,
 Han svarte ej, han gick,
 Han styrde tyst sin trötta gång till slottet.

Men i sin höga sal
 Satt Woldmar nu med oförmörkad panna,

Han talte milda ord,
 Sin gamle trogne tjenare han sporde:
 „Wladimir, se'n jag mins,
 Från mina första år ditt hufvud grånat,
 Nu säg, hur länge re'n,
 En skattad vän, din furstes hus du tjänat?”

Den gamle stod en stund
 Med handen på sitt rika skägg betänksam,
 Omsider skakande
 Sitt hvita hufvud såg han opp och talte:
 „Hur länge vet jag ej,
 O furste, blott bekymret mäter tiden.
 Hvad är att räkna år
 För den, hvars lif en vårdag likt förflutit!
 Jag var ett barn ännu,
 När af er höga fursteslägt jag upptogs,
 En yngling var jag, när
 Er ädle faders första steg jag stödde.”

Furst Woldmar såg med nåd
 Den äldre och talade och sade:
 „Wladimir, från mitt slott
 I morgon re'n af tunga värf jag kallas,
 Jag får ej dröja qvar,
 Att ej ett oblidt öga ser min lycka.

Men du skall lefva här,
 Din trohet här skall herrska i mitt ställe,
 Hvad du befäller skall
 I slottet ljuda som min egen vilja.
 En finns dock här, hvars bud,
 Hvars ord, hvars minsta vink din lag skall vara,
 Men doldt, men obemärkt,
 Att ingen dödlig anar hennes välde.
 Af dig blott sedd och känd,
 Beslöjad djupt för hvarje annan, kallas
 I byn din dotter hon
 Och är för dig allena herrskarinna.
 Wladimir trogne, säg,
 Har nu du fattat, hvad din furste menar,
 Och kan han resa trygg
 Och veta att hans vilja ej försummas?

Den trogne gubben log,
 En blick af kärlek på sin herre fäste
 Och förde gladt sin hand
 Mot borgen af sitt höjda bröst och talte:
 »O furste, gammal är
 Wladimir re'n för obekanta seder,
 Att lyda var han van,
 Af inga makter lär han mer ett annat.»

Han talte dessa ord
 Och gick på furstens milda vink ur rummet,
 Och ensam i sin sal
 Blef Woldmar åter med sin tysta lycka.

Han dröjt ett ögonblick,
 Då dörren uppläts dristigt af Miljutin,
 Den äldre steg in,
 Af tjenarskaror fåfängt återhållen.
 Först när af furstens blick
 Han möttes, stannade han stum i vördnad
 Och böjde djupt sitt knä,
 Mot golfvet sänkande sin höga panna.

Från Woldmars anlet flög
 Den skymt af vrede snart, som först der röjdes,
 Och vänligt sträckte han
 Emot den arbetyngde slafven handen:
 »Miljutin», var hans ord,
 »Hvad gör att så din furste du bestormar?
 Stå upp, hvad är din bön?
 I dag går ingen sorg från denna boning.»

Den gamle drog en suck:
 »O herre, ringa är den ringes klagan;

En lärka ägde jag,
Din hök har röfvat henne från min hydda.»

Furst Woldmar log med nåd:
»Ej svår i sanning är din sorg att hela;
Jag har en näktergal,
Den vill jag ge dig i din lärkas ställe.»

Den gamle drog en suck:
»O, herre, ringa är den ringes klagan,
Dock helas ej hans sorg
Af milda ljud och näktergalers sånger.
En bild, en helgonbild,
En svag förgänglig bild af alm jag ägde,
Den var min hyddas skatt;
En röfware, ifrån ditt slott, den stulit.»

Furst Woldmar log med nåd:
»Ej svår i sanning är din sorg att hela;
En bild af guld jag har,
Den vill jag ge dig i din almbilds ställe.»

Den gamle drog en suck:
»O herre, ringa är den ringes klagan,
Dock helas ej hans sorg
Af löftens glans och gyllne skatters skimmer.

En dotter ägde jag,
 Hon var min lärka, hon var helgonbilden,
 Hon en slafvinna var,
 Din makt har tagit henne från mitt hjerta.»

Då såg furst Woldmar opp,
 Hans panna strålade, hans kinder glödde:
 »Miljutin», sade han,
 »I dag går ingen sorg från denna boning.»

En suck, ett ljud, en ton,
 Ett ord, ett namn flög nu från furstens läppar,
 Och se den slutna dörr'n
 Till praktgemaken uppläts i detsamma,
 Och mera skön blott nu,
 I purpurdagern af ett ljusnadt öde,
 En rosig vårsky lik,
 Stod för den gamles häpna blick Nadeschda.

Furst Woldmar log med nåd,
 Han tog den komnas hand i sin förtroligt,
 Till gubben, der han stod,
 Han förde fram hans sköna fosterdotter:
 »Miljutin, trogne slaf,
 För lärkan bjöd åt dig jag näktergalen,
 En helgonbild af guld

För den af alm, som togs ifrån din hydda.
Min gåfva du försmått,
En dotter sörjer du, en späd slafvinna;
Jag en furstinna har,
Jag ger dig henne i slafvinnans ställe.»

En tår, som daggens perla klar,
I purpur glödde på Nadeschdas kinder,
Och tyst och utan ord
Hon kysste leende den gamles panna.

Sjette Sången.

O att du födt mig så, att de stjernors glans,
Du nyss beundrat, tjusat ock mig! Ett barn,
Af lekverk fägnadt, hade med svärdet jag
Dem plockat glad och tömt i en lek mitt lif.

Men i sitt slott, det höga, vid Wolgas flod,
I marmorsalen, ensam bland bilderna
Af hädangångna, lysande anor, satt
I glans Natalia Feodorowna sjelf.
Här, så furstinnans vilja bestämt det, här,
Bland dessa vittnen, skulle furst Dmitri nu,
Se'n långa år i fädernas hem ej sedd,
Inför sin moder träda. Som till en fest
Var salen ordnad, purpurgardinerna
Från alla bilder vecklade opp i prakt,
Och högst vid bordet, jemte furstinnans plats,
Stod, ställd för sonen färdig, en taburett.

Den stolta modren väntade, timmen slog,
 Och in kom Dmitri, festlig som rummet ej.
 Hans dräkt var vårdslöst ordnad, om ordnad ens,
 En hvardagsdräkt, hans vanliga hemdräkt förr,
 Hans blick var skygg, men spotsk på engång och mörk,
 Och stjernlöst nattlig steg han till modren fram.

Ett ögonblick såg dyster furstinnan opp,
 Som om mot sonens mörker hon mörknat sjelf,
 Dock snart i höghet sträckte hon, ljusnande,
 Sin hand mot fursten, tog från sin plats ett steg
 Och rörde moderligt med en kyss hans kind.
 „Min Dmitri“, så hon sade, „välkommen var!
 Med rättvis stolthet ser jag min ädle son
 I sina anors strålande krets igen,
 En oerfaren yngling ej mer, som förr,
 Men pröfvad, van att handla, beredd kanske
 Att sjelf sitt rum eröfra bland dem engång.
 Min son, från hemmet länge du varit skiljd.
 Hvar, hur, i hvilka nejder, i hvilket värf,
 Har du ej yppat, jag det ej frågat har;
 Min önskan varit sådan, jag velat så.
 Åt sig, sin egen adel, sitt eget val
 Af ärans banor, ville min ädle son
 Jag öfverlåta, ville behålla blott
 En rättighet, den bästa en moder har,

Den att få hoppas allt af ett älskadt barn.
 Och nu, min Dmitri, frågar jag — dock ej jag,
 Men dessa stumma bilder igenom mig —
 Till hvilket mål du sträfvat, på hvilken glans
 I ärans rymd din trånande blick du fäst?

Så var furstinnans helsning. Hon satte sig
 Och med ett tecken viste sin son hans plats.

En stund flög bort i tystnad, en vingsnabb stund
 Furst Dmitri teg, hans läppar ej än till svar,
 Men till ett skugglikt leende rördes blott,
 Och hög tog åter ordet hans moder då:
 „Min Dmitri ej vill svara, vill tyst kanske,
 Som dessa bilder fråga, besvara dem;
 Välan, min stolta, strålände fröjd det är,
 Att sjelf, för eget lugn, ej behöfva svar. —
 Se opp mot denna qvinna, min ädle son,
 Det svarta ögats glödande elddjup se
 Och pannans hvälfning, skymd af en otämd lock!
 Din moders ättemoder, af furstlig stam,
 Bland stjernor född på Grusiens fjäll, hon var.
 En son hon hade. Bort från sitt hem han for,
 Som du, for tidigt, dröjde i åratal,
 Som du, och ensam satt i sitt slott hans mor.
 Då kom engång af hennes bekanta en,

En vän, ej sedd se'n länge, grefvinna född,
 Fast med ett dunkelt vapen förenad då.
 Med godhet dock hon möttes, förtroligt språk
 Blef vexladt, mången fråga om förr, om nu,
 Och så omsider sporde den främmande:
 'En son du äger, gläder förhoppningsfull
 Hans ungdom dig, hvar är han, för hvilket värf,
 För fridens, eller krigets bestämdes han?'
 Hon log din ättemoder och gaf till svar:
 'Se'n tvenne år mitt öga ej honom såg,
 Hans blick blef varm, hans fäderneboning trång,
 Han tog sitt arf, han sökte en öppen verld,
 Och kämpar nu, hvar, huru, — jag vet det ej.'
 Men full af undran talte den andra än:
 'Hvad, vill du skämta blott, eller drömmar du?
 Du mor med känslor varma, som blickens glöd,
 Du lemnar åt sitt öde din ende son?
 Omöjligt.' — Så hon sade; i höghet då
 Uppstod furstinnan, räckte den främmande
 Sin hand och talte aldrig förgättna ord:
 'Var lugn, min vän, ett känner hans moder dock,
 Behöfver mer ej känna: hvarhelst han finns,
 Bor guldrent i hans hjerta hans fäders blod.' —
 Min Dmitri, så hon tänkte din ättemor,
 Af hennes ande äger ock jag ett arf.

Hon slöt, men upp såg Dmitri och talte djerf:
 »Här är jag, moder, döm mig, du ser mig här,
 Säg sjelf, om till din glädje, om till din sorg;
 Hvar ytlig, fal förgyllning föraktar jag,
 Och, hvad mitt yttre röjer, mitt inre är.»

En blick, en hjertlig, spanande, dunkel blick
 I sonens öga hade hans moder fäst,
 Och nu hon såg mot bilderna opp på nytt
 Och sträckte majestätlig sin hand mot en:
 »När denne stjernomstrålade», sade hon,
 »Kom från sin första ynglinga-utflygt hem,
 Förmäler sängen skönt, att han kom så arm,
 Så utan yttre, skimrande glans, som du.
 Hans fader fallit tidigt i Peters strid
 Mot Sveriges vilda lejon, hans ädla mor
 Sett nyss sin boning härjas af fiender
 Och satt, en värnlös enka, i plundradt slott.
 Pultavas fält var blodadt, och ryktet flög
 Med segerbudskap, jublande vidt, då såg
 Sin son hon återkomma; allena, tyst,
 Med vinst blott af en blekare kind han kom.
 På honom, fast se'n länge ej sedd, ej spord,
 Sitt hopp hon fäst, dock teg hon och sörjde stum,
 Att sköflad så han kom till ett sköfladt hem.
 En dag försvann, knappt grydde den andra, när

Af jubel nejden fylla, och från höjd och däl
 Hörs ropet: Zaren, Zaren i antåg är!
 Ej mer, som förr i sällare tider, kan
 Den ädla ägarinnan af slottet nu
 Vid Zarens fot begära en ynnest, be
 Att få ett ögonblick hans värdinna bli.
 Allena, osedd, gömd i ett sidorum,
 Hon öppnar blott ett fönster och skådar tyst
 Mot vägen, vill blott blicka välsignande
 På fosterlandets far, då han flyr förbi.
 Han kommer, segrarn, hjälten, med skumhöljdt spann
 Han skyndar fram, af dånande vagnar följd,
 Och skaran nalkas, glimmar, försvinner — nej!
 Den stannar, stannar, Dmitri, på slottets gård.
 En blix af häpnad, ljuf, men förkrossande,
 Den ädla slottsfruns hjerta igenomfar,
 Dock går hon glad att möta sin höge gäst
 Och hinner vestibulen med hastad gång.
 Hvad syn! Der står monarken i höghet re'n.
 Hvad syn för henne, henne som mor! Hon ser
 Sin son i Zarens armar, med kyss på kyss,
 På kind, på mund, på panna, af honom hölj. —
 Min Dmitri, denne yngling, som kom, som du,
 Så blek, så glanslös hem till sin mor, var mer
 Än hvad han ville synas, i mången strid
 Han kämpat djerf, hans arm var berömd, hans mod

Beredt Pultavas seger, ett ädelt sår
 Han bar, var Zarens gunstling, var general.»

Så talte hon; en leende ljusning flög
 Kring hennes anlets mildrade majestät,
 Men marmorstel satt Dmitri, tills marmorn nu
 I hemsk förvandling smälte och brast i ord:
 »Hör opp», han sade, »moder att se mig an,
 Med denna svärmiskt forskande, sälla blick,
 Som anar gömda strålar af Zarens nåd
 Hos mig, din bleke, stormige, dunkle son.
 Ej att dig bringa glädje jag kom; hvad du
 Som glädje skattar, Dmitri ej sökt, ej fått,
 Nej, för mig sjelf jag kom, för min egen fröjd,
 Fast med din smärta, moder, den köpas skall.»

Han teg och strök sin panna och talte än,
 »O att du födt mig så, att de stjernors glans,
 Du nyss beundrat, tjusat ock mig! Ett barn,
 Af lekverk fägnadt, hade med svärdet jag
 Dem plockat glad och tömt i en lek mitt lif.
 Men andra stjernor lyst för din Dmitris blick,
 Två stjernor, mordiskt tjusande, mäktiga,
 De bränt hans barm, de sugit hans hjertas blod,
 Och kärlek är den ena, den andra hämnd.»

Han dröjde, tycktes vänta ett svar, men stum
 Furstinnan satt, han såg det och vidtog än —
 Hans röst var vågens röst, då i storm den slår
 Mot klippans barm och brytes och suckar dof: —
 »Från barndomsåren var jag din mulne son,
 Den andra, ständigt, ständigt den andra blott,
 Jag såg min broder ljusna i ljus, jag sjelf
 Blef mörk, men bar mitt mörker för mig och teg.
 Vårt arf blef skiftadt, säll till sitt eget slott
 Min broder for, jag följde, en främling lik:
 Välan, en sällhet grydde för mig ändå, —
 Den stals, stals bort af honom, som vunnit allt.
 Då sprang min ena stjärna ur natten fram,
 Då såg jag hämnaden vinka, den lyst min ban
 I år af qval, och nu den mig lyste hit.
 Min moder, denne lycklige, ljuse son,
 Er fröjd, er ständigt gynnade gunstling, han —
 Med en slafvinna fostrar han ättens hopp,
 En låg lifegens dotter hans maka är.»

En blekhet, tänd och flydd i ett ögonblick,
 Furstinnans anlet darrande öfverfor,
 En ljungelds hemska, flyktiga återsken,
 Och nu med kufvad smärta begynte hon:
 »O Dmitri, du nattburne, om åt din hämnd
 En broders olycksöde kan svalka ge,

Var lugn, hans dom skall falla. — På Rysslands thron
 Finns den, som vet att vörda en moders sorg.
 Hon skall förstå min bön, då med krossadt bröst
 Jag ber den höga skydda vår ädla ätt
 Mot en vanbördings brott, som besläckar den.
 Var lugn, jag ägt två söner, jag äger nu
 Blott en, med dig ej täflar en annan mer,
 Var lugn, min son, olycklige, mörke son,
 Din ena stjerna lyst dig till önskad mål.»

Hon talte så och dröjde; en hämmad tår
 Bröt våldsamt fram och föll på den stoltas kind,
 Och nu hon tog den nattliga sonens hand
 Och höjde, lik en bedjande, än sin röst:
 »Du är, fast mörk, min Dmitri, min ende nu,
 På dig allena hvilar vår ädla ätt,
 Förtvifla får du icke, förloras ej,
 Så nämn din andra stjerna, din kärlek nämn!
 Så skön, så rik, så mäktig, så lysande,
 Har Ryssland ej en dotter, att hennes hand
 Din moders son skall vägras; Zarinnan sjelf
 Skall med sin allmakt skydda ditt djerfva val,
 Blott nämn det, säg hvem fängslat ditt hjerta blott.»

Hon slöt. Men ur den bedjande modrens hand
 Drog Dmitri sin och dölde sin kärlek ej:

„Min moder“, så han sade, „din Dmitri skall
Ej mer förtvifla, icke förloras mer,
Om till hans vilda, flammande, tärda barm
Din makt hans broders maka, slafvinnan, fört.“

Då stod furstinnan svigtande opp, hon teg,
Hon gick med långsam gång, majestätlig, stum,
Ur höga anors strålande festsal ut;
Men, af den stolta skickad, en tjenare
Kom in och sänkte, utan en vink, ett ord,
För alla bilder purpurgardinerna,
Och snart stod Dmitri ensam, och ingen blick
På honom fäste helgade fäder mer.

Sjunde Sången.

Och tystnad rädde länge mellan båda,
 På ottomanen satte sig Potemkin
 Och lät sitt hufvud sjunka i sin hand;
 Den unge fursten väntade och teg.

«Gen'ralmajor Kutusoff, då han kommer,
 Förs in till mig, hit in i kabinettet,
 De öfrige, Markoff, kosacken Platoff,
 Furst Woldmar Paulowitsch och andra vänta.»
 Så talte, vårdslöst kastande sig ned
 På ottomanens purpurbädd, Potemkin,
 Och adjutanten mottog med en bugning
 Den stolte Krimbetvingarns vink och gick.

På furstens panna sågs en skugga hvila,
 Och oro, ledsnad, trötthet talte ögat,
 Blott stundom till ett nyss serveradt glas,

Med roslikör, sin vackra hand han sträckte
Och förde mot sin läpp dess dofter blott.

Så flöto långsamt några få minuter,
Och dörren uppläts åter, och Kutusoff
Steg in. — Sin ställning bytte fursten ej,
Blott förde handen öfver ögat, såg
En stund med skärpta blickar mot den komne
Och, med en knappt förnimbar nick, begynte:
„Jag låtit kalla er, min general,
Hvarför, det vet ni sjelf. Med synbar ledsnad
Betraktade vår höga Kejsarinna
Paraden nyss; en brist på hållning, takt,
Långt lättare att märka än förklara,
En håglöshet, en — med ett ord — ett sjelfsväld
Förstörde ordningen i våra leder;
Hvad skall jag tänka om er disciplin?“

Han teg, den unge generalen teg,
Men i hans kinder steg den blod, hvars färg
Re'n purprat Largas, Kaguls, Sabors stränder,
Och fursten såg det och tog vid på nytt:
„Ni tycks ej gilla detta milda klander,
Ej sjelf ens funnit några fel kanhända?
Välän! hvad tecken gaf en grenadier,
På eder flygel, sin kamrat i ledet?“

Säg, gjordes svängningarna utan remnor,
 Befälets blickar lågo de på chefen,
 Hur slöts carréen, hvem såg sig om, och hvems
 Var benet, som det sjunde regementet
 Drog efter sig ännu, se'n det gjort halt?
 Otaligt kunde nämnas, utom detta.
 Nu svara, säg mig, general Kutusoff,
 Hvad tror ni vålla detta oskick? —

Stolt

Såg fursten opp, den unge krigarn böjde
 Sitt hufvud vörtnadsfullt och gaf sitt svar:
 „Ers durchlaucht“, så han sade, „största delen
 Af dessa truppar lemnat nyss Turkiet,
 Rekryter äro andra, tagna in
 I deras ställe, som af kriget skördats.
 De yngre äga än blott ringa vana,
 De äldre glömt, bland strider, mödor, marscher,
 Den stränga exercisens takt kanske.“

Han talat, men den ädle fursten stod
 Med ifver opp: „Nämn mig ej dessa skäl,
 Iwan Ilarianowitsch, ej dessa!
 Nej, djupare är grunden gömd; en anda
 Af egenmyndighet vill gripa folket,
 Hvar den är hemfödd, vet man ganska väl.

Fantastiskt vilda läror, från Genève,
 Förtrollat re'n Europas andra länder
 Och äfven hit de spridt sitt gift. Alltmer
 Förljummas känslan för en högre ordning,
 Den ringes lust att smälta i det stora.
 Man lär sig tala om ett menskovärde,
 Som är ett annat, än en menskelig lydnad
 För maktens bud. —

En hvar vill se sig som en medelpunkt,
 Kring hvilken nejders, staters välfärd hvälfves.
 Bekänn det, ni är ung och general —
 Här flög kring furstens läpp ett mildradt löje —
 Bekänn det, äfven ni har tyckt nångång
 Er stor, odödligt stor, har drömt kanske
 Om intet mindre, än att se en dag
 På edra skuldror Rysslands öde hvila.
 Hvad kan det ringa, en parad, som nu,
 Ett stycke lumpen exercis betyda
 För den, som drömmer så om stora segrar! —

Han slöt. Den unge hjelten, sårad djupt,
 Ej höll sin harm tillbaka mer, men talte:
 „Min furste, mer än storheten jag skattat
 Den lott, att för ett fosterland få strida,
 Den blifvit min, jag ingen bättre sökt.
 Bland mina drömmar — jag har drömt också —

Var skönast den, att få åt Ryssland offra
Hvad det mig skänkt, mitt trogna hjerta.» . . .

Mer

Fick han ej tala; med sitt höjda finger
Bjöd fursten tystnad och begynte sjelf:
„Ni manövrerar alla dagar nu,
Tills edra veteraner glömt Turkiet,
Och alla yngre lärt sin exercis.
Kutusoff, edra tjenester glömmas icke,
Men stränghet, regel, disciplin bör finnas;
Man älskar ej att se en soldatesk,
Som minnes annat, än sin pligt för stunden.
Farväl, min general, en pligt af vigt,
En obehaglig sak, i nära samband
Med tidens andra tecken, kallar mig.»

Han hade talat. Generalen gick,
Och i sitt förmak trädde nu Potemkin.
Församlade vid dörren stodo der,
I hopp och fruktan, Officerare
Af skilda vapen, grader, uniformer;
Och fursten såg dem, styrde stolt sin gång
Emot dem, stannade och öfverfor
En stund med blicken, under tystnad, skaran,
Och höjde snart sin röst till stränga ord:

„Man sett i dag er, herrar Öfverstar
 Af fjerde, femte, sjunde regementet,
 Er subalterner äfvenså af linien,
 Och Platoff, er, Markoff, er, kort, er alla
 Förverka edra värjor. — Inga svar,
 Alldeles inga ord till ursäkt, inga!
 Det är vår Kejsarinnas höga namnsdag
 Som nu gör nåd. —
 I hvilka tider lefva vi? Soldaten
 Betraktas som kamrat af ett befäl,
 Som gjort ett par kampanjer vid hans sida;
 Han smeks, han skonas, man förbiser allt,
 Blott ej hans ärr, och samma skonsamhet
 Begär man för sig sjelf. Markoff, se på er!
 Är det af reglementet ni befalls
 Att suspendera en af edra knappar?
 Och denna orden, Platoff, kring er hals —
 Säg, fruktar ni att skiljas alltförmycket
 Från hopen, om den blottas litet mer?
 Hvad skick! Soldatbulvaner vore bättre
 Än krigare, som ingen lydnad känna. —
 Ni ler? — Jag ber er, ingen mine! Och ni,
 Ni med den rusigt nöjda blicken, Kulneff,
 Hvad gör er fröjd? Att er pikett, kanske,
 Så väl höll folket nyss ifrån paraden? —
 O Ryssland, Ryssland, själen i din styrka

Var ordningen, var sjelfförsakelsen
 Hos dina söner; slockna får den ej. —
 Furst Woldmar Paulowitsch, ni dröjer qvar,
 Ni följer mig. Ännu engång, er andra
 Benådar Kejsarinnans namnsdag.»

Sagdt.

Till kabinettet gick Potemkin åter,
 Den unge fursten följde tyst hans steg.

Och tystnad rådde länge mellan båda,
 På ottomanen satte sig Potemkin.
 Och lät sitt hufvud sjunka i sin hand,
 Den unge fursten väntade och teg.
 När så en stund förflutit och en annan,
 Tog Krimbetvingarn ordet, höjde sig
 Och fäste skarpt sin örnblick på furst Woldmar:
 „Man talt om uppror», sade han, »om tröts
 Emot en ordning, på hvars fasta grundval
 Personers väl, familjers, staters, hvilas,
 Jag menar uppror mot föräldramakt,
 Och sådant i vårt fosterland, i Ryssland;
 Är denna händelse er obekant?»

Den unge fursten teg, den äldre fortfor:
 „En yngling, en af våra främsta släkter,

Förvillad troligtvis af tidens gift,
 Ett svärmeri om menskojemlikheten,
 Har, glömmande sig sjelf, sin pligt som son,
 Sin aktning för en följd af stora anor,
 Sig sänkt i en mesalliance, hvars blygd,
 Till lycka, här ännu ej ägt sin like;
 Ni vet, kanhända, denne ynglings namn?"

Han talte så; ej bidande ett svar,
 Begynte han med dämpad stämma åter:
 „En furste, lysande föräldrars hopp,
 Emottar, vid sin faders död, i arf
 Den ena af hans stora egendomar.
 Han kommer till sitt landtgods, fäster der
 Sitt unga öga på en ung slafvinna;
 En vacker kind, en fyllig barm — hvad skatt
 Att öfverväga alla andra värden!
 Allt nog, han väljer henne för sitt nöje,
 Fördöljer henne, hvar, — man vet det ej,
 Och offrar tvenne år åt sin förtjusning.
 Man väntat, att på detta rus af sällhet
 En mättnad skulle följa, och excessen
 Få lemnas åt förlåtelsen och glömskan;
 Men nej! En dag sitt höga slott igen
 Besöker fursten, som emellertid
 Förvärfvat grader här bland våra leder,

En maka för han med sig; en gemål,
 Men hvem? — o fräckhet utan gräns! — slafvinnan.
 Ännu får saken dock ej allmängöras,
 Familjbetänkligheter hindra detta,
 Blott några få förtrogna känna den.
 Så flykta åter år, och, medan fursten
 På ärans fält sig nya lagrar skär,
 Befolkas fursteborgen med bastarder.
 Till slut kan nesan icke döljas mer,
 Den röjs, och ryktet hinner furstens mor,
 Hvars hjerta nära brister af förtviflan. —
 Nu, Woldmar Paulowitsch, är taflan färdig,
 Compositionen väcker ens förvåning;
 Ni målat sjelf, är den natursann, säg?
 En vink han gaf, ett tecken, att han nu
 Besvaras ville, och i liknöjdt lugn
 Mot handen sänkte han sitt hufvud åter.

Att ge sin återhållna vrede ord,
 Behöfde ej den stolte Woldmar manas:
 „Jag känt en fursten“, sade han, „i arf
 Ett slott han fick, med slottet en slafvinna,
 Slafvinna, — ja hon var det tills hans öga
 I hennes såg, då var hon det ej mer.
 Ej rodnaden på hennes kinder dock,
 Ej hennes yppigt höjda barm — som ni,

Min furste, sagt — gaf friheten åt henne;
 Hon fick den af ett hjerta för ett hjerta,
 Och mer hon fick än frihet, fick beskydd
 Hos en af Rysslands ädlaste furstinnor.
 När, dyrkad i en krets af englar der,
 Hon vecklat ut sin rika blomnings skatter,
 Blef hon sin fordna herres maka: — han
 Står här och väntar, furste, nu sin dom.»

Han slöt. Den mäktige Potemkin tog,
 Med oförändradt lugn, till ordet åter:
 »Vår milda Kejsarinna, sjelf en moder,
 Har ömmat för er ädla moders smärta,
 Har velat skona henne för den blygd,
 Att som sin dotter helsa en slafvinna;
 Dess höga vishet insett, att ett rike,
 Af Rysslands vidd, behöfver sammanhållas
 Af fasta band, att hvar atom, som störs,
 Ger färt till rubbning i det stora hela;
 Hon tolkar nu sin vilja genom mig:
 Furst Woldmar Paulowitsch, er tjenst behöfs
 I Tomsk, behöfs der ögonblickligt nu;
 Er egendom förvaltas undertiden,
 Med Kejsarinnans bifall, af er mor.
 Er resa — derom har man dragit omsorg,
 Ett equipage är tillreds. I Tomsk

Har ni att vänta edra instructioner.

Farväll!»

Från Woldmars kinder bloden flytt,

Förisad stod han, en minut, och såg

Med ofrånvända blickar på Potemkin:

„Er tillhör makten», sade han till slut,

„Men jag är man och får ej fly till böner.

En finns, som kunde be för mig, för sig,

Men hon skall stötas bort, der hon ej höres,

Ja, utom henne, furste, finnas två,

Som kanske finge bedja; o, men de

Förmå ännu knappt nämna fadersnamnet.

En fråga dock, den sista: förs jag bort

Att lefvande begravas, eller får

På jorden än jag återse de mina?»

Då stod den ädle furst Potemkin opp

Och tog hans hand: „Furst Woldmar Paulowitsch,

Jag känt er far, han stod vid denna sida

I stridens larm; för hans skull ville jag

Den spotska sonens hårda öde mildra.

Jag vet en gammal regel: lyd och vänta!

Jag ger er den, jag kan ej mer; farväll!»

Attonde Sången.

Der han så, af egna känslor sliten,
Står i osäll tvekan, sjelf sitt offer,
Ser han dagen fly, och qvällen sakta
Öfver jorden höja purpurvingen.

Hvilket sorl af obekanta röster,
Hvilken otämd yras vilda jubel
Skallar nu, Moskwa, kring dina stränder,
Från furst Woldmars slott, det förr så tysta?
Är det så hans unga maka sörjer
Kärlekens och lifvets blomsterdagar?
Hjertats första lycka, flydd med honom?
Sky att fråga! Främlingar från Wolga
Äga slottet, tygelfria slafvar,
Af Natalia Feodorowna sända,
Af den ädle furstens stolta moder.

Men förjagad, skygdlös, har Nadeschda
 Sökt sin barndoms låga hydda åter
 Och af lyckans alla gåfvor bergat
 Tvenne späda söner blott. — I blommor
 Har naturens vår sig klädt, se'n vinter
 Öfver hennes hjertas vår sig lade;
 Och hon gömmer nu sin sorg i skuggan
 Af en löfrik häck, vid samma bölja,
 Der hon, femtonårig, fordom ofta
 Speglat sina morgonljusa löjen.

Stum på gräsets matta, nära stranden,
 Nu hon sitter, sänker, som i drömmar,
 Stundom ned sin marmorhvita panna,
 Tills på nytt ett gny af vilda fröjder
 Skallar genom nejdens lugn från slottet,
 Och hon väcks och ser mot skyn och lyssnar.

Dock ej sorg blott talar milda ögat,
 Äfven oro. Ofta skrämd hon skyggar
 För en fläkt i lundens löf, för trastens
 Skarpa drill från topparne i skogen.
 Fly hon ville, fly långt bort från nejden,
 Så det tyckes, näns dock icke störa
 Slumrarn i sin famn, den späde Igor,
 Som så långt ifrån och dock så nära

Till sin mors bekymmer somnat stilla.
 Medan yr på stranden än hans broder
 Jagar sländor, vilsnade från vattnet.

Så hon dröjer; hvadan hennes oro?
 Budskap kommit: »du som lärt att bära
 Utan klagan sorger, lärt för andras
 Tröst försaka egen, o furstinna,
 Som ett helgon kär för våra hyddor,
 Längre får du ej vår glädje vara,
 Vilda falkar jaga dufvan, skynda,
 Han är här, din makes broder Dmitri.»
 Än en gång har hon blott velat säga
 Sitt farväl åt ställen, dyra, fulla
 Af en snabbt försvunnen barndoms minnen. —

Solen sjunker, skuggorna förlängas;
 O, en skugga, mörkare än alla,
 Skymtar, rör sig mellan träden, nalkas,
 Det är Dmitri. — På det spåda rofvet
 Re'n hans eldblick fallit; segern vinkar,
 Är af strider, feberyra drömmar,
 Dystra dagar, nätter utan hvila
 Skola gäldas nu. En blink, och målet
 Har han nått. — Dock, under! se, hans anlet
 Byter färg; han döljer sig, han tvekar,

I den ädla qvinnans anlet fången.
 Denna bild, hur lik, och dock hur olik
 Den, som en gång skådad, outplånlig
 I hans halftförbrunna öga stannat;
 Sin slafvinna sökte han, den fordna
 Vårligt ljufva, rosenlika tärnan,
 Och en mor, en bleknad mor han finner,
 Tidigt re'n i lifvets allvar mognad,
 Med försakelsens och sorgens adel
 Kring sin panna. Sakta! se, han skyggar,
 Dunkla makter kämpa i hans inre,
 Skall han dröja, eller skall han framgå? —

Der han så, af egna känslor sliten,
 Står i osäll tvekan, sjelf sitt offer,
 Ser han dagen fly, och qvällen sakta
 Öfver jorden höja purpurvingen;
 Och, emellan sina pulsars svallning,
 Hör han som ur fjerran röster tala,
 Tysta, svaga, brutna anderöster:
 »Dmitri, se, naturens hvila stundar,
 Lugnets, sömnens, glömskans blida välde.
 Re'n med mattad sång i skogen kallar
 Fågeln hem sin maka, träden hviska
 Tysta afskedssuckar blott åt vinden,
 Och ur luftens rymder, trött att irra,

Sjunker sval på blomsterbäddar daggen.
 Dmitri, frid vill jord och himmel äga,
 Hvarför stormar utan ro ditt hjerta?»

Orden hör han, som, emellan vågens
 Bränning, seglarn från den strand han lemnat
 Hör ännu ett vallborns sista toner,
 Och han suckar, och hans blickar söka
 Som af blygsel marken, tills ånyo
 Stormens andar vakna, och hans läppar
 Ljudlöst tolka deras mörka maning:
 »Dmitri, svage, skräms du af en aftons
 Ljusa stillhet, af en värnlös qvinnas
 Bleka kind, har under år du kämpat,
 För att svigta i din segers timme?
 Upp, en lögn dig gäcker! Hvad är lugnet?
 Vreda stormars korta slummer endast.
 Vill du sköna, glömma och försonas?
 Dmitri, frid är himlens lott och grafvens,
 Men på jorden hatar broder broder.» —

När han sagt det, ser han opp, som skulle
 Nu beslutet mognat. Var det slumpens,
 Var det oskuldsskyddarns verk han varsnar?
 Med ett veck af modrens slöja fläktar
 Nu, just nu, den vakna brodern sakta

Från den söfdes kind en tår och varnar
 Tyst sin moder att ej gråta flera.
 Genomilad af en rysning, vänder
 Broderhatarn bort sitt anlet, stunden
 Är försvunnen åter, och bemanna
 Måste han på nytt sitt mod, som svigtar.
 Bort han smyger, som om här han kände
 Af försvurna makters spel sig omhvärfd,
 Vill i skogens djup i frihet andas,
 Några stunder, och med stadgad seger
 Öfver hjertats uppror återkomma.

Knappt så långt han hunnit, att af bäcken,
 Från hvars strand han nyss sin vandring börjat,
 Sorlet mer i qvällens lugn ej hördes,
 När i ödsligheten oförmodadt
 Af en syn på nytt han öfverraskas.

På en mossig håll, framför hans fötter
 Satt en gubbe, tungt mot stafven lutad,
 Lik en stod, ur gråa klippan huggen.
 Målet tycktes han ej blott för dagens
 Färder nått, men för sin lefnads långa
 Vandring äfven, blott med möda höjde
 Mot den kommande han än sitt öga.
 »Främling, granne», så han sade, »broder,

Du, hvars blick ej än, som min, af dödens
 Skuggor skymms, säg har i dessa nejder
 Du en qvinna sett, vår ädle furstes
 Helgonmilda, olycksfödda maka?
 Längre här jag henne sökt förgäfves,
 Och min kraft förgått, min dag är liden;
 Sågs hon, o ledsaga då till henne
 Mig, den brutne, döende, hvars hjerta
 Klappar fridlöst nu de sista slagen.»

Så den gamle, och furst Dmitri känner
 Vårdarn af hans bröders slott, Wladimir;
 Men med hatten djupt på pannan nedtryckt,
 Rädd att röjas, börjar han och talar:
 »Gubbe, säg mig, har ock du en börda
 På ditt sinne, som förbittrar lifvet
 Och gör döden tung? Din furstes maka
 Söker du; för hvilket brott mot henne
 Vill du tigga nåd vid hennes fötter?»

Än, med lifvets sista styrka samlad,
 Reste sig minutligt opp den gamle:
 »Främling», sade han, »i hvilket vilddjurs
 Är min hamn förbytt, då så du frågar?
 Dock, en främling är du, såg ej henne,
 Visste ej att blott en tigers like

Mot en sådan bryta kan. — Dock, brutit
 Har den gamle, fast mot henne icke.
 Se, det oerhörda, aldrig sedda,
 Såg jag, hörde jag; min furstes maka
 Såg jag från hans eget slott förjagas,
 På hans egen moders bud. O främling,
 Tigande, med tvenne späda söner,
 En vid högra, en vid venstra handen,
 Gick hon bort, från öfverflöd och lycka,
 Till sin fosterfaders öde koja.
 Ingen såg dock henne gråta, ingen
 Henne klaga hört; att trösta andra
 Lefver hon, en engel sjelf, som höjes
 Öfver jordens lust och nöd.
 Främling, stunden lider. Nalkas kunde
 Icke hon med bön sin makes moder,
 Der fanns Dmitri, han, förföljarn, hotfull
 Väntande sitt rof. — Dock, detta öga
 Gret för henne, dessa läppar bådo
 Böner, dem hon sjelf ej nu fick bedja.
 Tyngd af år och sorger, tog jag vägen
 Till min fordna herres slott vid Wolga,
 Till Natalia Feodorownas boning.
 Stängd var porten för den gamle, trogne
 Tjenarn nu; i dagar och i nätter
 Låg jag under himlens tak derute,

Väntande att få furstinnan skåda.
 Och hon syntes, som ett djur i stoftet
 Kröp jag till den stoltas fötter, tiggde
 Om förbarmning för min furstes maka,
 För hans barn. — Bönhörelsen af fega
 Slafvars gissel fick jag, tills jag hänfullt
 Stöttes bort att börja återfärden.
 När jag så, föraktad, slagen, krossad,
 Lemnade mitt fordna hemvist, tändes
 I mitt hjerta harmens vilda låga,
 Och i trakter, fordom fridens, höjde
 Jag förbannelsens och hämnens verop:
 Ve dig, ve, Natalia Feodorowna,
 Som mot egen blod af stolthet rasar!
 Utan kärlek, ensam, må du lefva,
 Aldrig glädjas af ett barnbarns joller,
 Och då döden nalkas, efterlängtd,
 Legda händer dina ögon sluta.
 Och jag mindes furstens broder Dmitri,
 Honom, på hvars hjessa skulden hvilar,
 Och jag ropte — främling, rys att höra
 Hatets ord:
 Dubbelt, dubbelt ve dig, vilde Dmitri,
 Du hvars svarta afund allt förvållat!
 Vattenblomma, utan frukter, vare
 Den välsignelse, jag ofta kallat

Öfver dina lockar ned, då fordom
 I min famn ett skuldlöst barn du lekte.
 Hemlös, fridlös, hopplös, af ditt eget
 Hjertas ormar sliten, må du irra
 Mot ett mål, som flyr dig och som, hunnet,
 Stöter dig med bruten kraft tillbaka!
 Så jag ropte. — Jag har hatat, broder;
 Att jag hatat är den skuld mig trycker,
 Jag vill dö med frid.»

I häpen stumhet

Stod furst Dmitri, men den gamle fortfor:
 »Du, som än kanske af lifvet pröfvat
 Blott dess sötma, byts din lott, och fräter
 Sorgens eller aggets gift ditt sinne,
 Sök då henne, som jag fåfängt sökte.
 Mången storm hon stillat, mången smärta
 Har hon läkt, på hennes lugn re'n mången
 Lagt ett skuldbelastadt hjertas börda;
 Äfven jag, om hennes fot jag hunnit,
 Skulle lärt att glömma och förlåta,
 Skulle somnat lugn.»

Han teg. En tystnad

Djup som grafvens, rädde några stunder.
 Då steg Dmitri fram och tog den gamles

Hand i sin: »kom, följ mig», så han sade,
 »Jag vill leda dig och visa vägen.
 När du hunnit den du söker, bringa
 Från ledsagarn då, till lön, en helsning;
 Säg: vid denna bäck, på dessa blommor,
 Föll för Dmitris hand hans falk, som äggad
 Ville rövva bort hans broders dufva.
 När hon ryser då för namnet Dmitri,
 Säg: o kvinna, Dmitris kraft är bruten,
 Blott med möda mina steg han stödde,
 Fridlös sjelf mig förande till friden.»

Sagdt; och till Nadeschdas sida hunnen
 Lemnade han tyst den gamle, flydde,
 Lik en skugga, dyster, bort i fjerran
 Och försvann i obekanta öden.

Nionde Sången.

Hvilken sällhet, att till alla kunna hinna,
Kunna ordna alla brister,
Och en liten blomstergård af frid och lycka,
Blott med hjertats vilja, skapa!

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
Hos Natalia Feodorowna,
I Furstinnans höga, hvita slott vid Wolga
Tagit hvila öfver natten.
Det var morgon, herrligt lyste sommarsolen
Öfver landet, öfver floden,
Och den höga Monarkinnan stod förklarad
I det öppna fönstrets svalka;
Vid dess sida, fast på afstånd, stod furstinnan,
Och, vid närmsta slutna fönster,
Krimbetvingarn, furst Potemkin, och den gamle
Amiralen, gref Bestuscheff.

Tystnad rådde tills den höga Kejsarinnan
 Lyfte rörd sin hand och talte:
 »Hvilken anblick, hvilken tafla, ljuf och verklig,
 Dessa sekelgamla lönnar,
 Mellan gula, skördbetyngda stränder floden,
 Och, på afstånd, kullar, lunder!
 Säkert bor ett lyckligt folk i dessa hyddor,
 Som emellan löfven skymta
 Glad i våra färger, röda, hvita, blåa,
 Nästan trängande hvarandra.
 Tack, Natalia Feodorowna, som en moder
 Är för mina barn vid Wolga!»
 Så hon sade, och med mildhet åt furstinnan
 Räckte hon den sänkta handen.

Slottets stolta ägarinna kysste ödmjukt
 Denna fina hand och sade:
 »O, min dyra Kejsarinna, lätt min omsorg
 Var för dessa bygders trefnad,
 Var den trogna odlarinnans blott, hvars möda
 Icke tynger, då i höjden
 Bor en sol, som, aldrig tröttad, öfver landen
 Sänder varma sommandagar.»
 Så hon sade. Kejsarinnan log med mildhet
 Och fann godt begynna åter:
 »Ofta, ofta, har jag skattat deras lycka,

Som ett mindre rike styra,
 Blott en ringa krets, som lätt ett vaksamt öga
 Mäta kan och öfverskåda.
 Hvilken sällhet, att till alla kunna hinna,
 Kunna ordna alla brister,
 Och en liten blomstergård af frid och lycka,
 Blott med hjertats vilja, skapa!
 Säg, Potemkin, ni, som finner råd för mycket,
 Säg mig, hur skall Katharina
 Få sitt Ryssland öfverallt, som här vid Wolgas
 Vackra stränder, ljust och bördigt?»

Så den höga; vid dess fråga furst Potemkin
 Böjde djupt sitt ädla hufvud,
 Och, med ögat åter höjdt mot Kejsarinnan,
 Svarte mellan lek och allvar:
 „Blott ett medel, blott ett enda har jag funnit,
 Måtte detta bli begagnadt:
 Att vår dyra Kejsarinna lefver länge.» —

Så Potemkin; och den höga log åt svaret,
 Log ett ögonblick allenast;
 Då till allvar byttes åter milda löjet,
 Och hon drog en suck och sadé:
 „Jag är qvinna, blott en qvinnas är min styrka;
 O, en manlig hand behöfdes

Att gestalta detta gränslost vida välde,
 Till sin glanspunkt lyfta Ryssland.
 Om med offret af mitt lif jag kunde köpa
 Dig ur grafven, store Peter!
 Gref Bestuscheff, ni hans trogne vapenbroder,
 Ädla minne från hans tider,
 Säkert ville ni mitt sällskap bli i döden
 För en vinning stor som denna?»

Så hon sade. I den gamle krigarns ögon
 Stego tårar och han svarte:
 »Kejsarinna, detta vinterhöljda hufvud
 Kan ej någon lösen vara
 För en återköpt minut af lif åt Peter;
 Om det kunde, stod han för er,
 Sade: dotter, höga dotter, din är spiran,
 Jag har verkat, jag vill hvila:
 Mer än du har icke Peter älskat Ryssland,
 Och hans kärlek var hans styrka.»

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
 Fick en glädjetår i ögat,
 Men hon sade: »jag är lycklig denna morgon,
 Jag vill skåda andras lycka.
 Furst Potemkin, lät befalla våra vagnar!
 Jag vill göra promenader

Till de ljusa, vackra hyddorna der borta
Och betrakta deras inre.»

Sagdt. Men häpnad slog furstinnans stolta sinne,
Och hon skyndade att svara:
»O, min dyra herrskarinna, öfver fälten
Leda endast smala stigar,
Utan våda kan med vagnar man ej komma
Till den lilla byn i fjerran.
Min är skulden, om jag anat denna önskan,
Hade vägen varit banad.»

Kejsarinnan log i mildhet blott och sade:
»Intet hinder, min Natalia!
När, som här, jag har naturen glad och herrlig
Öfver, under mig, omkring mig,
Går jag gerna, vandrar ofta vida längre,
Än till byn den korta färden.
Kommen, kommen!»

Då sitt knä furstinnan böjde
För den höga, bad och talte:
»Välj ett annat nöje, milda Kejsarinna;
Morgondimman knappt sig skingrat,
Svala vindar, då er värma öks af gången,
Skada lätt er dyra helsa.

Millioner blicka opp med mig och bedja,
Låt oss icke bedja fåfängt!.

„Stilla, stilla, ingen oro mer, Natalia“,
Bjöd och talte Kejsarinnan,
„Denna varma blomdoft, denna blåa himmel
Har i Petersburg jag sällan.
Upp, mitt sällskap, kavaljerer! min värdinna
Är väl god och visar vägen.“

Så hon sade, och i blinken var hon färdig,
Henne följde tyst furstinnan,
Furst Potemkin och den ädle gref Bestuseheff,
Och till byn de styrde färden.

Nära slutet af den långa, smala stigen,
Mellan skördbetyngda slätter,
Låg en kulle, som för vandrarns öga länge
Dolde hyddorna och träden.
När dess höjning Kejsarinnan nått omsider,
Såg den lilla byn hon nära,
Icke hyddor, endast målade tapeter,
Täcka byggnader på väfvar.
Och hon gick att dem beskåda, såg bakom dem,
Såg af torf blott låga kojor,

Lika iden, undanskymda, fönsterlösa,
Mörka, dystra, menskotomma.

Med en fin, förborgad skymt af harm på läppen
Och en ljungeld i sitt öga,
Till den bleknande furstinnan hon sig vände,
Talte hittra ord och sade:
»Hvem har målat dessa hyddor, magnifika,
Då på afstånd de betraktas?
För min hoftheater måste furst Potemkin
Söka få artisten anställd.
Men, furstinna, hvem bebor då dessa kojor,
Som af edra konstverk smyckas?
Med förundran har jag saknat glada landtmän
Så vid slottet, som kring bygden.
Är det seden här, att folket drar sig undan,
När en herrskarinna nalkas?»

Så hon sade, och furstinnan ville svara,
Men den höga Kejsarinnan
Gaf sin arm åt furst Potemkin i detsamma
Och begynte återfärden.

Så man framgick, några stunder rådde tystnad,
Några korta stunder endast,
Tills vid vägen ljuft en rosenhäck i blomning

Stod för Kejsarinnans öga.

„Gref Bestuscheff“, så hon sade, „ger min gamle
Riddare sin dam en blomma?“

Hastigt skyndade furstinnan fram till busken,
Bröt bland rosorna den skönsta,
Men den gamle krigarn följde henne långsamt,
Bröt förutan val en annan.

Kejsarinnan mottog bådas bjudna gåfva,
Tackade med mildhet båda,
Men furstinnans blomma gaf hon åt Potemkin
Och behöll blott gref Bestuscheffs.
„Min värdinna“, så hon sade, „ni förlåter
Att jag slöser edra skatter,
Men jag älskar blommor, ger åt vänner gerna,
Som jag äfven tar af vänner,
Allt, som äger af sig sjelft sitt hela värde,
Utan flärd och svek på ytan.“

Det blef tystnad, under tystnad hann man slottet;
Ur dess portar då med jubel
Trädde fram en menskoskara, festligt smyckad,
Så furstinnan det förordnat.
Vägens båda sidor fyllde folkets rader,
Bleka, tynande gestalter

Böjde knä och strödde rika blomsterskatter
För de kommande på stigen.

Kejsarinnan såg till höger, såg till venster,
Såg på gamla, såg på unga,
Och hon stannade omsider majestätlig
Mellan skarorna och talte:

„Min furstinna, jag vill lemna här ett minne
Af min vistelse på slottet;
Blif min tolk till edra bönder, fråga folket
Hvad det önskar och behöfver.»

Och furstinnan hörde budet, höjde rösten
Och förkunnade och sade:

„Mina barn, ifall min omsorg för ert bästa
Har förbisett några brister,
Är det unnadt den att yppa hvad han önskar,
Som vill träda fram och tala.»

Ingen yppade en önskan, ingen tycktes
Vilja träda fram och tala,
Tyst och knäböjd dröjde skaran; och den ena
Såg med tvekan på den andra.

Dock, omsider stod i hopen opp en gubbe,
Tankfull, dystert, hundraårig,
Kal i höjden sken hans hjessa, till hans gördel
Flöt det silfverhvita skägget;

Och han framsteg till furstinnan, och med dödens
Lugna allvar gaf han svaret:

„Herrskarinna, dessa blommor mätta icke,
Gif åt folket bröd, det hungrar!“

Stum af häpnad stod furstinnan, men den höga
Kejsarinnan tog då ordet:

„Denne vördnadsvärde man från Peters tider
Blir er skyddling, gref Bestuscheff,
Ni, Potemkin, skall förfoga att hans önskan
Blir, som jag bestämt det, uppfyllt.“

Sagdt; och åter inom slottets port hon trädde.

Der på afstånd från de andra

Stod en qvinna, skön fast sorgen lagt sin blekhet

På de ädla anletsdragen.

Tvenne barn hon höll vid handen, tvenne gossar,

Späda, blomsterlika båda,

Och i ögat, af ett inre ljus förklaradt,

Låg en stilla bön i tåren.

Rysslands moder såg med rörelse den arma,

Såg den bedjande med undran,

Och hon stannade, en blick på sin värdinna,

Liksom frågande, hon fäste.

Och furstinnan märkte blicken, och hon talte
Till den obekanta vänligt:

„Säg mig, främling, ty förut jag er ej skådat,
Om en bön ert hjerta gömmer?
Om behofvet edra vackra kinder bleker,
Är vår Kejsarinna nådig.»

Så hon sade. Med sin stämmas milda bafvan
Gaf till svar den obekanta:

„O furstinna, för att gifva, ej begära,
Står den arma qvinnan för er:
Genom er har lifvet unnat åt slafvinnan
Några ljusa år af sällhet,
Hvad hon äger, tvenne söner, nu hon bjuder
Som sin späda vedergällning.
O, min makes höga moder, af förbarmning
Tag er ädla blod tillbaka,
Jag är fattig, jag är värnlös, den förskjutna
Kan ej fostra furstesöner.»

Så Nadeschda; men med knappt förborgad vrede
Tog furstinnan åter ordet:

„Tro ej, höga Kejsarinna, hennes saga,
Låt vår ädla ätt ej skändas;
Djerf med panter af en fräck, förbjuden kärlek,
En bedragerska, hon kommer!»

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
 Hörde hennes ord med saktmod:
 „Min furstinna“, så hon sade, „med förundran
 Finner jag ert sätt att måla:
 Öde kojor, vilda, hungertärda hamnar
 Klär ni skönt i glans och färger,
 Och på denna ljusa, rena, ädla qvinna
 Skuggor, skuggor blott ni hopar.“

Sagdt; och stilla på den bedjande hon sänkte,
 Med en stjernas blick, sitt öga,
 Men hon talte: „denna gáfva af en moder
 Skulle alla ej förskjuta;
 Vill ni skänka Kejsarinnan Katharina
 Edra båda vackra söner?“

Högt i gråt vid denna fråga brast Nadeschda,
 Tårar qväfde hennes stämma,
 Men med händren, på de spädas skuldror sänkta,
 På den enas, på den andras,
 Sköt hon båda sakta fram mot Kejsarinnan,
 Så besvarande dess fråga.

Rörd af modren hennes gáfva, sjelf en moder,
 Tog den höga Monarkinnan,
 Men hon smekte mildt de spädas ljusa lockar

Och till gifvarinnan sade:

„Katharina tar ej skänker, utan genskänk,
Hon är van att återgälda,
Därför nämn en billig önskan, goda dotter,
Att sin skuld hon får betala.»

I Nadeschdas glada öga glödde tåren,
Hennes bleka kinder brunno,
Och, med sammanknäppta händer, för den höga
Sjönk hon ned på knä och talte:
„Om en bön är mig förunnad, om en önskan,
Gif då, dyra herrskarinna,
Åt den arma, snart förgråtna, ensam blefna
Hennes söners fader åter!»

Kejsarinnan log med sommarns ljusa dager;
„Alltförmycket», så hon sade,
„Har ni fordrat, en i ära mognad furste,
För två späda furstesöner.
Min furstinna, om er önskan skall beviljas,
Måste ni er lösen öka,
Måste ge också er sjelf åt Katharina,
Med ert hela varma hjerta.»
Sagdt; och, utan att ett svar förbida, räckte
Åt den bedjande hon handen.

Slottets stolta ägarinna stod förstummad,
 Furst Potemkin, gref Bestuscheff
 Tego båda, blott af folkets skara höjdes
 Gladt ett sakta sorl vid porten.

Rysslands moder, Kejsarinnan Katharina,
 Till sin adel då sig vände:
 »Kavaljerer, låten ordna om min resa;
 Se'n min stora svit sig ökat,
 Får jag längre ej besvara min värdinna,
 Och till mitt Moskwa jag längtar.»

JULQVÄLEEN.

Första Sången.

Leende säges hon gå, som en engel,
emellan de andra,
Skämta ibland och trösta ibland
och förlika och lugna.

Tyst från sitt ensliga torp långt borta i djupet af
skogen

Gick den gamle soldaten Pistol mot qvällen omsider,
Sedan han värmt sig i ro och tändt sin pipa vid
härden.

Ingen han lemnade kvar i den ödsliga hyddan, och
ingen

Följde hans spår. En son, den ende han ägde sig
närmast,

Fjerran i härnad dragit och stred i det Turkiska
kriget.

Sorgsen syntes dock ej den gamle begynna sin
vandring,

Utan som andra han väntade glad julaftonens glädje,
 Bjuden att fira den nu på den stora bemedlade
 herrgåln.

„Sitt ej“, hade den aktade herrn, den ädle Majoren,
 Sagt, då han träffade sist sin vapenbroder vid kyrkan,
 „Sitt ej, gamle Pistol, som en tjäderhane i skogen,
 Ruggig och gömd; hvi ser jag dig oftare ej i mitt
 grannskap?

Än är dagen ej all, än kan ju den bräckliga foten
 Stiga ett steg; blott kom, till jul åtminstone sednast;
 Helgen är lång, och ditt ord, då du talar om stri-
 der och marscher,
 Drifver en långsam stund från det sömniga folket i
 stugan.”

Så han tatlat och smällt den gamle soldaten på
 axeln.

Nu för den vänliga bjudningens skull och den ädle
 Majorens

Glömde den gamle färdens besvär, lätt tålande sko-
 gens

Tjocknande mörker och snön, som af vindarna ho-
 pad om dagen,

Låg på den ödsliga stigen ännu, ojemnad och spårlös.

Skyndande gick han och lyfte sitt djupt nedsjunkande trädben,
 Nöjd som en Kung, ur drifvan och bann, fast haltande, framåt.

Men med snabbare färd till den treffiga stugan
 på förhand
 Flydde hans tanke likväl, och han talade tyst i sitt sinne:

„Nu är glädjen ej dyr, nu börjar man helgen i stugan,
 Kastar bekymren i vrån och arbetsdrägten i kistan,
 Tänder de strålände ljusen och strör halmkärfvar på golfvet.

Vore det jul också i den präktiga salen deroppe
 Nu som förut, när lekar och sång der hördes beständigt!

Men nu säges, att saknaden blott och sorgen och oron
 Sitter i den, se'n i fält mot Turken den unge kaptenen

Tågade ut, qvarlemnande svärföräldrar och maka.
 Se'n rörs sällan en sträng i det gälla klaveret, och ingen

Manar till glädje och dans; af främmande hvimlar ej gården.

Ensam dväls i sitt rum Kapteuskan och sörjer den
korta

Bröllopsmånadens fröjd, och sjunger med klagan
en vaggsång

Öfver sitt hvilande barn, som af fadrens öga ej
skådats.

Mulen vandrar den åldriga frun, värdinnan i gården,
Än från salen till köket och än från köket till salen,
Harmas och ändrar och finner ej skick; men om stund
dom hon hvilar,

Sitter vid vaggan hon då och hjälper sin dotter att
gråta.

Så är trefnaden borta i allt. Den gamle Majoren
Ledsnar vid qvinnotårar till slut och brummar i
länstoln,

Dagen igenom, och tål ej höra den eviga jammerna.
En blott finnes där än; i sitt barnsliga sinne be-
ständigt

Färdig att glädjas och le, den vänliga fröken Augusta.
Leende säges hon gå, som en engel, emellan de
andra,

Skämta ibland och trösta ibland och förlika och lugna,
När af sorger ett moln sig skockat och hotar att
storma.

Vore ej hon, blef säkert i qväll välplägningen mindre
Äfven i stugan, ty lätt förgäta de öfriga sådant;

Hon, fast barnslig hon är och den yngsta af alla i
gården,
Glömmer dock ingen och lefver af andras glädje
allenast.»

Så han tänkte och hann byvägen och följde med
lättnad
Trampade spår i en gladare nejd, der fjerran en
hydda
Stundom mötte med ljus från den flammande här-
den hans öga.
Lång var milen dock än för vandraren. Aftonen
framskred
Kulen och mörk. Sin färd försökte den åldrige skynda,
När på en gång af bjellror en klang, kringljudande
nejden,
Nådde hans öra. Förskräckt åt sidan han stappla-
de undan,
Stannande djupt nedsjunken i snön. — Stormodigt
och högljudt
Skallade kuskens varnande rop. Re'n ilade trafvarn,
Äggad af tömmen, förbi; då ett mildt »god afton»
ur släden
Hördes, och fålen, spak i en blink, stod hejdad i
farten.

Strax af en vänlig röst den åldrige hörde sig
kallas:

„Kom blott, gamle Pistol, ty till oss visst ärnar ni
vandra,

Kom, här finner ni rum, om ni sitter på kanten af
släden;

Vägen är ödslig och lång för den bräcklige van-
drarn i mörkret.”

Sagdt, och den åldrige hörde med fröjd sig näm-
nas och kallas,

Kände på stämman igen den värderade fröken Augusta,
Lydde och satte sig glad att åka på kanten af slä-
den.

Men med förundran talte han så till den vänliga
flickan:

„Nu, hur firar ni här julqvällen i skogarna, fröken,
Reser på öfveryrade vägar allena i kölden,
Medan af värma och ljus till ert hem hvar menni-
ska lockas,

Medan ock jag med min bräckliga fot framstapplar
på drifvan,

Endast i längtan att nå omsider den trefliga stu-
gan?”

Skämtande svarade blott den sextonåriga flickan:

„Vet ni ej, gamle Pistol, att vid sjön der nere i
dalen

Finnes en koja, mera än er bofällig och ensam?

Der bland gränar och snö, i den trånga, föraktade
buren,

Har jag en gammal höna med fem små ungar om-
kring sig,

Hvilka behöfva sig korn och glädje, som andra till
julen.»

Sade och log: En tår, osynlig i skuggan af
qvällen,

Fyllde den åldriges blick, men han talade rörd i
sitt hjerta:

„Så må glädjen till er, till den stolta beprisade går-
den

Komma i afton, komma och bli qvarboende ständigt,
Som till den gömda hyddan i ödemarken ni kommit,
Bringande huggnad och tröst åt människohjertan i
nöden.»

Men med en suck genmälte den sextonåriga flickan:

„Aldrig, vänta ej ens, skall glädjen besöka oss mera;

Borta är den långt, långt, med Kaptenen i Turkiska
kriget.

Se, då han reddes ut till sin färd, och hans saker
i brådskan

Skulle från hundrade håll hopsamlas och föras i
släden,

Kommo min systers lycka, min moders fröjd och
min faders

Vänliga min att bli utburna med annat och glömmas.

Sist, då han sjelf tog afsked och for, kanhända för
alltid,

Ställde sig trefnaden tyst på meden och reste med
honom."

Men han tänkte, den gamle, på menniskoödet,
hur ojemnt

Deladt det är, hur stor i hans koja den lycka dock
vore,

Som i den rikes boning försmås, och han talade åter:

"Hur kan saknaden bo med öfverflödet tillsammans,

Menniskan glömma så lätt att fröjda sig öfver det
goda?

Se, i ert hem hvad brister väl der? Står icke er
fader

Än på sin ålderdom rask bland de sima och ordnar
och leder?

Rörs ej dagen igenom er mor som värdinna i gården,
Vördad af älskade barn och hulpen i lätta bekymmer?
Täfla ej tjenare gladt vid sysslorna? Yppas en önskan;

Utan att villiga människor skynda att fylla den genast?
Gården är präktig och stor, att äfven den resande ofta
Stanpar af undran en stund och betraktar den. Ymnighet råder,

Rik välsignelse tycks nedströmma på allt som ett
solsken.

Är det ej nog, då så litet behöfs till människolycka?
Kom en gång och besök den gamle Pistol i hans koja!
Ensam finner ni der soldaten. Allena vid muren
Sitter han, jemkar en brand på sin härd och tänker
och tiger.

Ingen äger han mer, som delar hans torftiga häfvor;
Ingen städar hans bädd, och ingen bereder hans
måltid;

Ödsligt är allt, ett ord af människotunga förspörjs ej.
Lyssnar han, hör han furornas sus i den vintriga
stormen;

Längtar han stundom att se en lefvande varelse, söker
Ensam, liksom han sjelf, den ströfvande vargen hans
boning.

Nalkas han fönstret och ser, hur världen synes der
ute,

Ser han, att himmelen går omsider till möte med
jorden,

Ser det och vet, att i hela den ändlöst skådade rymden
Ingen finnes, som bär i sitt hjerta en tanke på
honom,

Ingen, som minnes med fröjd, att den åldrige kri-
garen lefver.

Icke dess mindre röker han än sin pipa i kojan,
Börjar sakta sin dag och väntar på dagen en ända.

Vänligt svarade åter den sextonåriga flickan:

„Sörj ej, gamle; en dag kanhända, då minst ni det
anar,

Kommer från kriget er son till sin saknande fader
tillbaka.

Men då vidgar han ut och förnyar er lutande boning,
Odlar en teg, uppsöker en ung värdinna för gården,
Trifves och lefver med er och förköfrar sig ständigt
i välstånd.

Sjelf värderad och kär för älskade barn och för
barnbarn,

Sitter ni trygg bland egna och minns krigstiderna
fordom,

Medan en sonson, lärd att skyldra med käpp och
marschera,

Hvilar sig lätt på ert knä och hör er maning att
en gång

Blöda med ära som ni, om det gäller, för fädernes-
landet.”

Högre syntes den gamle i skymningen. Krigiska
minnen

Fyllde hans själ, och glömmande ensamheten och
bristen,

Nådde han herrgåln stolt, som en vapenbroder till
ägarn.

Men då vid trappan omsider den modige trafva-
ren stannat,

Gick han behagligt att fira sin qväll bland folket i
stugan,

Medan till salen glad den vänliga flickan begaf sig.

Glädje möttes dock nu i det älskade hemmet ej
mera,

Tystnad och oro blott, ovanliga gäster om julen,

Mötte hon der, förgäfvess i glans från glimmande
kronor

Strålade festliga ljus, förhöjande prakten i rummet,
Skarpare blott sig röjde den mulnande sorgen der-
inne.

Mörk i sin gungstol satt den ädle Majoren och förde
Ofta till trumpna läppar sitt glas, ohugnad af drycken;
Medan af ledsnad mätt och bekymmer hans åldriga
maka

Glömde sitt thé och försmådde den re'n halft sval-
nande koppen.

Men afsides och skynd för de goda föräldrarnas blickar
Dröjde med pannan sänkt mot handen den unga
kaptenskan,

Nu af den bittra saknadens tröst hugsvälad allena.
Mulen svällde en tår i den tystas öga, en annan
Tecknat i ljus sitt spår på den glödande kinden
och fallit.

Sådant såg, då hon kom i sin glädje, den vän-
liga flickan,

Anande snart att åter en storm de dyra i hemmet
Skakat och stört; för en stund den tycktes lugnad
allenast.

Tala tordes hon ej, knappt helsa. I bäfvande tystnad

Löste hon kappan, blottade ljust sitt lockiga hufvud,
 Ordnade dräkten och smög till systrens den älska-
 des sida.

Men med en suck omsider begynte den ädla
 Majorskan:

„Kom, Augusta, och se jultidningar, läs hvad oss
 posten

Hemtade nyss. O låg din arma moder i grafven!
 Slagen är furstens corps, der din sväger tjente, för-
 lorad,

Kringränd, fången till slut; blott få undkommit för-
 derfvet.»

„Qvinna», talade strax allvarligt den ädle Majoren,
 „Svärma ej, fångar nämnas ju ej, kringränning ej
 heller;

Tagen i flanken, står det, och hårdt anfäktad i fronten,
 Miste han folk, men slog sig igenom och räddade
 äran,

Minska ej julens trefnad och skräm ej glädjen i afton;
 Året äger ändå tillräckliga dagar för sorgen.»

Men med en bitter suck genmälte den äldriga
 makan:

„Ville du, kunde du skåda vår fröjd, om du såge
 oss glädjas,

Såge oss leka i qväll lättsinnigt och glömma att Adolf
 Kämpar i dödens armar kanske, förmultnar i stoftet,
 Eller ock firar, förblödd, i Turkarnes boja, sin jul-
 qväll?”

Högljudt klagande spratt från sin plats den unga
 kaptenskan,

Gömde i modrens öppnade famn sitt tårade anlet,
 Sökande tröst, men hårdt nedstötte den ädle Majoren
 Glaset och reste sig opp. Klart lyste hans öga,
 och högre.

Lyfte i vrède han nu sin silfverlockiga hjessa.

Stolt för sin maka han stod och ryckte den skym-
 mande drägtens

Skygd från sitt väldiga bröst och viste den ärriga
 barmen:

„Se», så sade han, »se, se'n trettio vintrar tillbaka
 Hvilar du här; säg sjelf, om de sår här blödt och
 igengrott

Stört din ro och förbittrat din fredade sömn vid
 mitt hjerta?

Blir af din dotter engång den saknade mindre vär-
derad,

Om en kula, ett svärd ojemnat hans hull, då han
kommer,

Har af hans ärriga famn hon ett svalare möte att
vänta?

Tystna då; fölle han äfven, välan, hvad batar er klagan?

Mer, ja mer, än strömmar af gråt från klagande
qvinnor,

Gäller en droppe ändå af det blod, bland dödar en
hjelte

Offrar i slagningens stund åt fäderneslandet och äran.

Så han talte och satte sig ned förgrymmad i
gungstoln,

Medan, hans mulnaré stund undvikande, sakta hans
maka

Vandrade ut till sitt kök, och den sörjande dottren
tillika

Tröstlös gick till sitt ensliga rum att gråta i stillhet.

Ensam blef med sin fader den sextonåriga flickan,

Mildt i sitt barnsliga sinne bevekt af den åldriges
sorger.

Bortskymd satt hon och fäste sin tårade blick på
den gamle,

Tänkande rörd, hur han förr i det lyckliga hemmet
beständigt

Trefnad mötte och fröjd, hur med kärlekens lugn
på sin panna

Sjelf förklarad han sågs, som af aftonsolen en ljus-
ning.

Nu hur förändradt syntes ej allt! Undviken och
fruktad,

Lemnad åt äldrens tyngd, åt ledsnaden, harmen och
oron,

Dvaldes han oförstådd i sitt hem den vänlige gubben:
Smeka hon velat hans hvitnade lock, bortkyssa
hans pannas.

Skuggande moln, om störa hon vågat den äldriges
vrede.

Nu blott stilla hon smög till klaveret och väckte
med lätta,

Dröjande fingrar en ton och en annan att sakta
förklinga.

Småningom dock höjde sig klangen, i rikare vexling
Fyllde sig takterna re'n, och en sång, af den äl-
drige älskad,

Ljöd till strängarna klart från den sextonårigas läp-
par.

När från hans ungdoms tid de i vänligt minne
behållna,

Krigiska orden nådde på nytt hans öra i sången,
Tömde han glaset och bragte i vaggning åter sin
gungstol.

Harmen lemnade rum i hans hjerta för tonernas välde,
Tankar på tider som flytt uppvaknade; gladare känslor
Fyllde hans barm, och man hörde omsider hans
våldiga stämman

Djupt med sin bas frambrumma en strof, ledsagan-
de döttern.

Men, då hon slutat visan och blott med lekande händer
Rörde tangenterna än till försvinnande, lätta accorder,
Reste den gamle sig opp från sin stol. Den vän-
liga flickan

Skötte sitt ljuftva, svärmande spel och märkte det icke,
Innan den åldrige stod vid dess sida och lätt på
dess hufvud

Sänkte sin smekande hand. Mildt öfverraskad af glädje
Kände hon handen, höjde sin blick och såg på sin
fader.

Leende lyste en tår i den ädle krigarens öga,
Kufvad i samma minut, som den föddes; men ömt
till sitt hjerta

Slöt han sitt älskade barn och han talte försonad
och sade:

„Gå, vår tröstande engel, och narra din moder att
glädjas

Så som du narrade mig, illistiga, gå till din syster,
Finn för den arma ett lugnande ord, jag söker det
fåfångt,

Talte jag än förnuft, i min knarrighet, qvällen ige-
nom.”

Så han sade och löste sin famn; försmulten i
kärlek,

Höjde sig flickan på tå och kysste hans panna och
flydde.

Andra Sången.

Tänk blott vänligt vid min saga:
*Att en systers sorg förjaga,
 Sjöng en flicka
 En oskyldig sång.*

Men i sitt hvardagsrum, i den ensliga kammarn på
 vinden,

Satt hos sitt skumrande barn den unga Kaptenskan
 och sörjde.

Tårögd satt hon och förde den gungande vaggan
 med foten,

Medan i stilla bestyr barnsköterskan ställde en rubbad
 Stol på sin plats, eller skötte den långsamt tynande
 brasan.

Ingen talte ett ord, matt flämtade lampan på bordet,
 Mörk, enformig och tung var nu julqvällen deroppe.

Tystnaden bröt med en suck dock omsider den
tjenande tärnan:

„O“, så sade hon, „säll må jag skatta mig arma,
som ingen

Gosse begärt, som känner ännu mitt fattiga hjerta

Klappa för egen nöd och för egen lycka allenast.

Sitter jag ensam, kan jag engång väl gråta af leds-
nad,

Tycka att dagen är lång och sakna en vän till mitt
sällskap;

Bättre dock ledsnadens tår, än den frätande sorgens
och orons.

O hur vore det nu i min håg, om jag hade en
fästman

Ute i kriget också, och drömt som jag drömde i afse.

Natten, tyckte jag, led till ända; men mörker och
skugga

Låg kring gården ännu, och sommar var det, och
träden

Buro väl löf, men sorgliga tårar lågo på löfven;

Gråta syntes här allt, och bedröfvelse rådde be-
ständigt.

Då steg hastigt i söder ett moln, blodfärgadt och
dunkelt

Steg det på himmelen opp och nalkades närmre
och närmre;

Men i detsamma såg jag Kaptenskan allena i parken.
 Häpen ropte jag: kom, sök skygd, ovädet är nära,
 Skynda er, kom! Dock utan ett svar förblef ni på
 stället.

Se, och en regnskur bräst ur molnet, men icke af
 vatten,

Rosor regnade ned, så tycktes det, rödnande rosor,
 Klara som blod, och jag såg er skälfvande höljas
 af blomstren.

Men så tänker jag nu i mitt sinne: blodiga budskap
 Stunda väl söderifrån med stingande törnen för
 mången.»

Sakta höjde den sörjande frun sitt lockiga hufvud,
 Fäste på tårnan sin blick och qväfde sin smärta
 och sadē:

»Gå att glädjas en stund med andra, som glädjas i
 afton;

Stugan är ljus, der leks, der väntas ej blodiga
 budskap.

Lyckliga, innan du vet, kanhända, du drömmer om
 stormmoln

Äfven för dig och flyktar till ensamheten och mör-
 kret.»

Så hon sade; och glad bortskyndade tärnan till
 qvällens
 Nöjen, och ensam blef med sitt barn den bedröfvade
 modren.

Tyst satt länge den ädla och lät sin irrande tanke
 Hopplös svärma omkring, än lockad af flyktade
 fröjder,
 Än af en framtids anade qval, blott stundom till
 stilla
 Klagan förledd, då hon sjöng att söfva den vak-
 nande späda.

„Slumra“, sjöng hon, »o barn, som den gryende blom-
 man i knoppen,
 Slumra och känn i din sömn, känn gladt att din mo-
 der dig vaggar!
 Snart, ack, hvilat hon sjelf, som du, ohunnen af
 sorgen,
 Men af en främmande vaggas du då och drömmer
 så ljuft ej.
 Sof, du din moders tröst, då hon lutar sig öfver
 ditt anlets
 Leende frid, då klarnar dess öga, och tåren förskingras;

Fölle den än på din kind, du stördes ej, loge kan-
hända

Sött som ibland, då din kind af mitt smekande fin-
ger beröres.

Hvila, du rodnande sky, i gryningens timma, då hvila
Unnas ännu; snart, snart irrfärderna börja med dagen.
O, då du jagas engång af ödets vindar i rymden,
Mulnar ditt ljus, och din glödande purpur bytes i
tårar.

Hvila mitt guldmoln, hvila i morgonlugnet af lifvet!

Så hon sjöng, dock stundom allenast. I vex-
lande afbrott

Följde på tonerna tystnad igen, och man hörde
blott vaggans

Suckande gång, och den flitiga pendelns knäppar i
uret.

Men då öppnades dörrn omsider. Den vänliga
system

Kom, i sitt ömma bekymmer, att se och trösta den
sorgsna.

Leende trädde hon in, men hon dröjde och låtsade
vredgas,

När af skymning blott och af dyster stumhet hon
möttes,
Och så talte hon, bannande mildt den bedröfvade
system:
„Älskade, sitter du här, som en skugglik vålnad i
grafven,
Enslig och gömd, o skrämd snart kunde jag fly
vid din anblick.
Tala ett ord, stig opp, kom låtom oss jaga till-
sammans
Ledsnaden bort, en gäckande dröm oroar dig endast.”

Så hon sade och tände i hast opp ljusen, och
kammarn
Klarnade gladt, och hon log och talade åter och sade:
„Så skall du sitta i ljus, då ljusnar ditt hjerta, och
sorgen
Flyktar sin kos, och din kind begynner att blomstra
ånyo.
Goda, man blygs, om du så, en gumma förvissnad
i förtid,
Möter din man, då han kommer med hufvudet fullt
af Turkinnor.
Ler du? Välan, le, le, men akta dig! vet Orienten
Är ej ett vildland; känslor af eld, svartblixtrande ögon,

Svärmande tjusning finner man der och himlar på
jorden.

Läs ett stycke i Moore, eller Irving, läs om Al-
hambra,

O, och ditt hjerta drömmer ej mer om blod och
om bojor,

Fruktar väl snarare blott, att den älskade, rusig af
fröjder,

Glömmer sitt hem och sin lilla bedröfvade blomma
i Norden.

Se, om du lofvar förgäta en stund ditt bekymmer
och lyssna,

Läser jag sakt en sång, som diktats med tankar
på Adolf;

Kalla den blott ej svärmande, så, om fången han
blefve,

Skulle det hända; i allt är Österland och är sanning.

Sade och vecklade opp ett fint bref papper, med
omsorg

Skyddadt och slutet ihop, och hon rodnade lätt
och begynte:

Bud på bud seraljen hinna,
Harems ljufva herrskarinna
Får ej slumra mer.

Bref har kommit från Sultanen:

„Skynda, Seidi, på altanen,

Sultaninna,

Jag en fest dig ger.”

Följd af tjusningen och våren,

Re'n ur famnen af Bosporen

Morgönsolen hann;

Mera skön dock, säger sången,

Mera strålfull, på balkongen,

I juveler,

Harems stjerna bränn.

Och dess milda öga skickar

Öfver nejden sina blickar;

Det är festens stund.

Menskoskaror hvimla, blandas,

Hvart hon skådar, seglas, landas,

Lefva, röras

Stränder, sjöar, sund.

Kan du jublets mening ana?

Segrat har Mahomas fanä,

Portens hjeltehär:

Osmans son kan ej betvingas,

I triumf till segrarn bringas

Ryska fångar;
Striden ändad är.

Se den bleka, sorgsna skaran!
Svärden, dödarne och faran
Gick den lugn emot;
Nu, en slaf i bojor vorden,
Ser hvar kämpe stum mot jorden.
En bland alla
Blickar opp med hot.

Vakter kring hans bana stoja,
Fruktad än i segrarns boja,
Går han stolt sin gång.
Mörkt är pannans hvalf, det höga,
Blixtar ljunga ur hans öga,
Hjeltevreden
Trotsar död och tvång.

Hotfull stormar folkets bölja,
Tusen vreda blickar följa
Den förmätnes färd;
Blott från tornet, säger sången,
Såg ett öga ned på fången,
Mildt som stjernans
Från en högre värld.

Seidis tjusta hjerta rördes,
 O, hon mins hur sjelf hon fördes
 Från sitt fosterland,
 Långt från Serviens gyllne dalar,
 Från dess resor, näktergalar,
 Från sin lycka
 Vid Moravas strand.

Barmen böjes, kinden lågar;
 „Ser du främlingen»? — hon frågar
 Sin förtrogne slaf —
 „Konungsfalken kan ej lära
 Band fördraga, bojor bära;
 Han vill flyga
 Öfver land och haf.

Frihet måste hjelten vinna,
 Lefva än för älskarinna,
 Ära, fosterjord!
 Sagdt, och i sin sköna ifver
 På ett rosenblad hon skrifver
 Till gemålen
 Några blyga ord:

„Dyre, låt med rosens anda
 Seidis tysta suck sig blanda

Och ditt hjerta nå:

Tjusad af din makt, din ära,

Ville hon en stund begära,

Då för festen

Hon kan tacka få.»

Så hon läste och blickade opp förstulet och talte:

»Syster, du undrar ej alls, du frågar ej! Ser du,
det första

Slutades så, den andra romansen är öfrig att höras.

Tala då, sitt då ej stum, säg, sötaste, är det ej
vackert?

Allt är sådant det finns i tusende böcker. Allenast

Sagan är ny om festen och sultaninnan och fången.

Nu må du lyssna igen och kyssa mig se'n, då jag
slutat:

Gömd bland Harems stolta lunder,

Utan glans af konstens under,

Utan prakt och flärd,

Smyckad blott af söderns sommar,

Står en rosenhäck och blommar,

Vigd åt hjertat,

Herrskarns lugna värld.

Krona ses han här ej bära,
 Ingen dyrkans kulna ära
 Här hans bröst begär;
 Blott af Hourikyssars nektar,
 Vestanvindar, balsamfläktar,
 Kärlek, kärlek,
 Får han mötas här.

Vill han spirans börda glömma,
 Om Mahomas himlar drömma,
 En förklarad qväll;
 Vill han se en känsla knoppas,
 Vill han minnas, vill han hoppas,
 Går han trogen
 Till sitt blomstertjell.

Der, i ljufva dofters sköte,
 Vill han vänta Seidis möte,
 Så till svar han skref:
 „När hans blomverld aftonsvalkas,
 Då skall Sultaninnan nalkas
 Den, som kysser
 Hennes rosenbref.”

Re'n är solen skymd af bergen,
 Dagen bleknar, purpurfärgen

Mister hvalfvet re'n;
 Månen klarnar öfver dalen,
 Sången börjar näktergalen,
 Herrskarn väntar. —
 Är blott Seidi sen?

Nej, hon kommer! Lätt som vinden,
 Tyst som skuggan, skygg som hinden,
 Sin gemål hon når;
 Blygsamt re'n sitt knä hon böjer,
 Och vid herrskarns solblick höjer
 Slöjans dimma
 Från sitt anlets vår.

Purpur hennes kinder målar,
 Men i ögats himmel strålar,
 Stjernlikt klar, en tår:
 Är det sällhet, är det smärta?
 Lyssna! vid gemålens hjerta
 Nu hans fråga
 Hon besvara får.

„Seidis himmel!“, så hon talar;
 „Från min hembygds sälla dalar
 Jag ett minne har

Af en flicka, min väninna.
 Född att dyrkas och försvinna,
Serviens tjusning
 Så hon kallad var.

Börjad nyss var blomstertiden,
 När för korsets tro till striden
 Serviens ungdom drog.
Serviens tjusning log ej sedan,
 Flydd var hennes blomning redan,
 Förrn i lunden
 Första rosen dog.

Nu vid Savas silfverflöde
 Gömmer hon sitt tysta öde
 I en ensam graf.
 En blott kände hennes smärta.
 Dyre, därför brast dess hjerta,
 Att en yngling
 Fördes hit som slaf.

När du jublets toner hörde,
 Väckta tankars sorg mig störde,
 Under festens dag.

Späda äro hjertats vårar,
 Derför ser du Seidis tårar,
 Dyre Hérre,
 Derför gråter jag.

O, der nordens bloss sig tända,
 Vissnar nu, som hon, kanhända,
 En förlåten brud,
 Blickar hit mot oss och gråter,
 Fordrar stum en älskling åter,
 Som försmäktar
 Här på segrarns bud.»

Så hon suckar tyst som vinden,
 Lutar sakta rosenkinden
 Mot hans barm och lyss.
 »Seidi», hörs han kufvad svara,
 »Din skall hvarje fånge vara,
 Lös dem, ljufva,
 En för hvarje kyss.»

Österns himmel purpurrandas,
 Friska morgonvindar andas
 Öfver Peras strand,
 Och på böljans brutna spegel

Skynda gladt, med svällda segel,
 Seidis fångar
 Till sitt fosterland.

* * *

Du, som lyssnat på min lyra,
 Sök ej skaldens höga yra
 I dess toners gång;
 Tänk blott vänligt vid min saga:
Att en systers sorg förjaga,
Sjöng en flicka
En oskyldig sång!"

Så hon läste sin dikt med häfvande stämma i
 början,
 Blyg och försagd, nu skyndande, nu lätt hemtande
 andan,
 Tills för sagan hon glömde sig sjelf, och rösten, en
 flöjtton
 Liknande, fyllig och vek den milda berättelsen frambar.
 Men då till slutet hon kom och nämnde sig sjelf
 och sin syster,
 Nämnde den älskades sorg och sitt blyga försök
 att den lugna,

Brast hon i gråt och sänkte i handen sitt tårade anlet.
Tröstbehöfvande sjelf var den tröstande. Men vid
sin vagga

Dröjde den mogna're system'n ej mer; upp stod hon
och tryckte

Ömt till sin klappande barm och kysste den gråtande flickan.

Ändtligt talade sakta den sextonåriga åter:

»Älskade, nu för en stund må du lemna den ensliga kammaren,

Gå att förströ dig, gå att besöka den trefliga stugans
Lekar och se hur af litet också ett hjerta kan glädjas.
O, der sitter visst nu den gamle Pistol vid sin pipa
Leende, medan vi här förgråta oss, nöjd med sitt
öde,

Rik, med en mund full rök och ett ungdomsminne
från kriget,

Mera än vi, vi rike, som dock blott äga vår saknad.
Gå att föröka den åldriges fröjd, låt ställa en stäfv
Öl för hans plats, och hans blick skall stråla dig
glädje i hjertat.

Gerna jag ginge, men dröjer du här, och jag lem-
nar dig ensam,

Mulnar ditt öga, som nu i sin klarhet lyser så
vackert,

Se, och din systers besvär med visan har varit för-
gäfvess.

Frukta ej, vaknar den lilla är jag här färdig på
stunden,

Vaggar ej länge som du, men kysser hans leende öga
Genast och värmer i hast mot min kiad hans klä-
der för qvällen.

Se'n omansad och fin, ej saknande dig i sin oskuld,
Hvilar han lugn i min famn, som en klar daggperla
i blommans.»

Så hon sade, och mildt genmälte den vänliga
systemen:

„Älskade, nu blott icke; i qväll skall du vara för alla,
Hinna med alla och tänka på allt. Mig skänkte du
redan

Mera än nog, hvad mer jag behöfver skänker mig
denne.»

Sade och visade lätt på det sofvande barnet
och fortfor:

„Här är din systers tröst och förströelse, fåfångt en
 annan,
 Skulle hon söka. En skymt af denne, och rik i
 sin saknad
 Känner hon sig, en blick, och det mulnande hjertat
 är dagadt.”

Öfver den spädes bädd, der han rodnade varm
 i sin slummer,
 Sänkte den sextonåriga nu sitt lockiga hufvud,
 Dröjde i skådning en stund och hviskade stilla och
 sade:
 „Sof då, din moders tröst, omhägnad af henne,
 tills tårar
 Fylla dess blickar igen; då vakna, och, efter din
 tunga
 Saknar ett språk, säg ömt med ditt omotståndliga
 öga:
 Moder, en lång, lång färd är för mig än öfrig att
 göra,
 Tårar finner jag nog, hvar finner jag glädjen och
 friden,
 Om ur ditt modersöga de ej mig följa på vägen.
 Le, med ditt leende skingrar ditt barn se'n sorgen
 i lifvet.”

Sagdt, och slumrarens rosiga kind med spetsen
af fingret

Rörde hon lätt och försvann, som en blomsterånga,
ur kammarn.

Tredje Sången.

Skogen kläder Han grön, Han låter
den irrande fågeln

Finna ett-korn, mig hjälper Han
hädanefter som hittills.

Men han satt och förtäljde, den gamle soldaten, i
stugan,

Rökte sin pipa och talte om krig för det undrande
folket,

Tills omsider han kom med berättelsen långt i Tur-
kiet.

„Turken“, sade han då och blåste mot taket ett
rökmoln,

„Känner jag bättre än er, fast aldrig med honom
jag kämpat.

Ofta i lägret förr, då vi slutade qvällen med samtal,
Hörde jag pröfvade män, som stridt utrikes i världen,

Tala om honom och än med häpnad minnas hans
framfart,

Ali och Mustafa Bey och Kapudan Pascha och Ach-
med,

Namn, som ej menniskotunga förmår öfsvad att nämna,
Hörde jag då, och förnam hur hedningen lefver och
strider.

Turken, vänner, är hård, som koppar, för kulor
och svärdshugg;

Faller han, springer han opp med den krokiga sa-
beln i handen,

Rister sitt yfviga skägg, som ett lejon, och rasar
å nyo.

Ingen skoning begärs i drabbningen, ingen förunnas;
Stupar man, lycklig är den, som stupar och slip-
per att brännas.

Men när stundom en fest för hedniska gudar be-
gynnes,

Tar han en skara fångar och klär beckskrudar på alla,
Tänder med glädje dem an och låter dem brinna
som lampor.

Ofta i drömmar jag sett den unge Kaptenen i lågor
Stå för sin front, och min son, den saknade, brinna
med honom;

Ofta som vaken jag trott, att bedröfvelse väntar oss
alla.

Så han sade. — Vid dörrn mellertid, nyss kom-
 men i stugan,
 Stod, af honom ej sedd, den vänliga fröken Augusta.
 Löje stridde med sorg i den sextonårigas hjerta;
 När till den gamle hon gick och med mild förtry-
 telse talte:
 »Tystna då, gamle Pistol, storpratare, ärnar ni fira
 Julen med skrämmande ord och bedröfliga sagor
 allenast?
 Vänta, en annan gång, då ni kommer och söker
 oss åter,
 Finner ni ingen, som helsar ett gladt välkommen
 på trappan.
 Nej långt heldre jag går till grinden och vinkar
 med handen,
 Ropar på afstånd re'n: bort, olycksbådare, hädan,
 Bort till Turken, att värma er der vid brinnande
 menskor!
 Ingen soppa i dag! här kokas ej; vandra förbi blott.»

Leende dock, genmälte den äldre krigaren detta:
 »Fröken, tala ej så och bekymra er icke, ty hjertan
 Finnas hos Turkarne ock, fast fula de vore som
 vilddjur.

Se, hur såg man ej här, i det sista förderfliga kriget,

Menniskor värre än nu, Baschkirer och vilda Kalmucker,
 Rysliga, svarta som sot, blodsugare, närda med
 hästkött:

Tog en sådan en sup och tömde den yttersta droppen,
 Højde han flaskan blott och behöfde ej höja sitt
 hufvud,

Ty för honom ej var, som för andra, hans näsa
 till hinder,

Utan den böjde sig opp mot pannan och mötte ej
 glaset.

Ögonen svarta som kol, med en tindrande gnista i
 sotet;

Brunno i hufvudet djupt, och den vidtuppspärrade
 munnen

Gapade röd som en ugn; förskräckeligt var att i
 striden

Möta en slik, då med skri från sin flämtande fåle
 han anföll.

Men en afton det var, vårtiden, vid början af
 kriget,

Allt var stilla och tyst och vi rastade, se'n vi om
 dagen

Slagit och drifvit en tropp närgångna Kossacker
 tillbaka.

Ensam smög jag mig då till det ödsliga fältet att
plundra,

Lysten att finna kanske en silfverkopek hos de slagna,
Eller ett silfvergehång, eller annat som duger att
taga.

Så till stället jag kom, der den blodiga slagningen
hållits,

Hittade lik vid lik och sprang otröttlig och sökte,
Fast utplundradt var allt af ströfvande bönder på
förhand:

Harmfull slöt jag dock sist att söka och nalkades
skogen,

Der vårt läger vi valt, då bland buskar, ett stycke
från vägen,

Åter en fallen jag såg och började hoppas ånyo.

Närmare kom jag och fann en Kossack ej, utan ett
odjur,

Fann en slagen Kalmuck. På en sjunken drifva,
bland tufvor,

Nära sin störtade häst, orörlig, en fasa att åse,

Låg han och vände mot skyn vidöppet sitt blodiga
anlet.

Häpnad fyllde min själ, och jag ärnade vända
tillbaka;

Men dock bar han sin dräkt och en skön, blå tröja
på kroppen,

Värd en flaska och mer, om man sålde den vän-
ner emellan.

Denna förmådde jag ej qvarlemnna till byte för andra,
Utan jag skyndade till och fattade mannen i nacken.
Död han synt mig och stel; dock nu, då jag rörde
hans hufvud,

Väcktes ur dvalan han upp af smärtor och öppnade
ögat,

Stirrande häpen, och qved och talte och ropte i
vexling.

Ej förstod jag hans ord, men hans jemmer och
plåga förstod jag,

Rörd i mitt sinne att se, hur han, öfvergifven af alla,
Låg i sin dödsstund der, då likväl han som men-
niska föddes.

Derför kunde jag ej och ville ej röra hans tröja,
Tog fastmera hans pels, som jag fann fastbunden
vid sadeln,

Löste den, klädde uppå och skylde hans skälfvande
lemmar.

Men då jag jemkat allt, ombundit hans sårade
hufvud,

Flyttat från drifvan hans kropp, och ett skäligt läge
den skaffat,

Satt han och såg mig i ögat likväl och klagade
högljudt,

Liksom om något han saknat ännu. Ej hade jag
stunder

Länge att bida och vaka min natt orolig i skogen,
Utan jag tog till slut ur min ficka en flaska med
brännvin,

Drack och manade se'n den fallne Kalmucken att
dricka:

Här tag värma kamrat! drick ut, var menska och
skrik ej;

Syårare kunde du dö, än med brännvinsflaskan för
munnen!

Så jag sade; och han utsträckte den darrande handen,
Fattade flaskan och drack och blängde med ögat
af glädje.

Men då han druckit allt, att en droppe ej mera var
öfrig,

Teg han och stödde sig lugn mot tufvan och slum-
rade genast.

Snart till lägret jag kom, och det trummades
åter till uppbrott,

Såsom vi plägade då, fast segrande, draga oss undan;
 Tropparna ordnades alla till tåg, och vi började
 vandra,

Se, då hade jag tid att natten igenom i kölden
 Minnas, att flaskan var tom; och jag harmades öf-
 ver min enfald,
 Att som en qvinna jag svigtat och lydt mitt blödiga
 hjerta.

Dock gick natten förbi och morgonen grydde, och
 strider
 Följde på strider igen; blod spilldes, och nya be-
 kymmer

Kommo med nya dagar, och lätt förglömdes de gamla.
 Så blef sommar till slut, och sommaren följdes af
 hösten.

Aldrig tänkte jag mer på det öfverståndna och
 gamla.

Våren och vårens mödor och krig försvunnit ur
 minnet,

Likaom snön, som smälte och rann till sjöarna
 spårlöst;

Ett blott tänkte jag på, att försvara det älskade lifvet,
 Kämpa som man för mig sjelf och dernäst för min
 granne i ledet,

Se'n att hinna till aftonens ro, uttröttad af dagen.
 Sådan kom jag en natt att af eftertroppen i nöden
 Glömmas och lemnas qvar på min post. Afsides
 och ensam

Stod jag och anade ej, att kamraterna tågade dädan.
 Men då det dagades, märkte jag allt, och med vrede
 i hjertat

Gick jag och tänkte på råd, om jag borde förfoga
 mig undan,

Eller förblifva på stället och dö. Svårt syntes att
 välja;

Bättre jag fann det ändå att falla för fiendens kulor,
 Än att från vakten rymma och dö kanhända för eignas;
 Derfor dröjde jag qvar, förbidande fiendens ankomst.

Talrik kom han ej först. Tre jägare syntes al-
 lenast

Smyga bland buskarne fram, och de sågo mig,
 höjde gevären,

Sköto och felade alla; men jag, då jag kände mig
 lefva,

Spände förtörnad min hane och sköt och nådde den
 ena.

Straxt var förbittringen tänd med skottet. De öfriga
 båda

Kommo med fälld bajonett att hämnas och rusade
mot mig;

Striden börjades då, och jag redde mig, bergande lifvet.
Re'n svårt sårad var en af de båda och famnade
marken,

Utan att resa sig mer, och den andra begynte att
tröttna.

Sjelf med geväret i handen, beredd att värja mig
ständigt,

Stod jag och hoppades än, då en ryttareskara i fjerran
Syntes och störtade fram i galopp till kamraternas
bistånd.

Då var ute med allt. Snart smälde pistolerna, kulor
Pepo som getingar tätt kring mitt hufvud, och in-
nan jag visste,

Fick jag ett skott i mitt knä, som jag haltar af
lifvet igenom.

Svigtande stod jag och ville dock hinna förgöra
min ovän,

Innan jag stupade sjelf, när af ryttaresflocken den förste
Hann på sin flämtande häst till min sida och höjde
sin sabel.

Hugget jag väntade strax, drog hufvudet neder och
lyfte

Kolfven förfärad till skygd, men, förunderligt! rytta-
ren högg ej,

Sprang fastmer från sin häst och befallte de öfrige
stanna,

Föll mig om halsen och tjöt, högt gråtande; tårar
på tårar

Rullade strömmande ned på hans svarta, förskräck-
liga anlet.

Men med förvåning kände jag då den slagne Kalmucken,
Hvilken i nödens stund jag skänkte förfriskning och
bistånd.

Lätt det varit för honom att slå, då han kom i
sin ifver,

Vild som han var, hvi högg han ej till, hvad hej-
dade armen?

Se, hos honom också låg tacksamheten i djupet,
Mensklig och minnesgod, och mera än vreden för-
mädde,

Äfven hos honom, kärlekens bud i det klappande
hjärtat.

Knappt för sitt barn så sörjer en far, som den vilde
Kalmucken

Sörjde för mig, och han spred kring hela fiendtliga
hären

Snart ett rykte om mig, och ehvart som fänge jag
lände,

Hade jag vänner och firades. Sjelf den stolte Ge-
neralen
Log, då jag nalkades, mildt och kunde väl klappa
min axel
Stundom och fråga ett ord, hur jag trufdes och mädde
och sköttes.
Men med den ringare delte jag allt. Det bästa be-
ständigt
Kunde jag taga, och tvängs att äta och dricka och
frodas,
Så att af dagar de bästa, jag haft, jag hade som
fänge.
Derför fatta blott mod; en menniska är ju ock Turken..”

Sådant talade der den gamle soldaten, och alla
Hörde med undran hans ord, men den lätt försö-
nade flickan
Gaf om aftonens fest anordning och lemnade stugan.
Skyndande kom hon på gården och följde den ba-
nade stigen,
Mödosamt letande väg bland hopade drifvor i mörkret;
Först då hon herrskapsbyggningen nalkades, höjan-
de blicken,
Såg hon — och kunde ej tro sitt öga — en främ-
mande anländ;

Än, med flämtande spann, stod hög kurslädan vid
trappan.

Full af förundran vek hon åt sidan och ville ej ge-
nast

Träda i salen, men gå köksvägen och först i de inre
Rummen ordna sin dräkt, då hon såg salsdörren i
skimmer

Öppnas och märkte en skymt af sin fader och hörde
hans stämma:

„Hit! hvad, tändas ej ljus, finns folk ej mera i
gården,

Kommer då ingen och bär Kaptenens saker ur släden?”

Så han ropte och gladt i den sextonårigas hjerta
Tändes en aning. Skyndande, utan att söka en
omväg,

Sprang hon i snön tvärsöfver och kom till sin fa-
der på trappan.

„Hvem är den komne?” frågte med bäfvande stämma
hon. „Fader,

Skynda då, säg mig det, plåga mig längre ej; o,
om min gissning

Sviker, förgås jag af sorg. Är det möjligt att Adolf
är hemma?”

Utan att svara, tog den gamle sin dotter vid
 handen,
 Gaf framskyndande tjenare än en befallning och förde
 Flickan i salen. Ett rop af öfverraskning och glädje
 Flög från den sextonårigas läpp; men hon hämma-
 de gången,
 Dröjde och såg, blott såg, med en tår i det leende
 ögat.

Kommen var han, den saknade; aningen såg
 hon besannad,
 Hög med en krigares skick, fast bärande sårad den
 venstra
 Armen i band, satt der vid sin makas sida Kaptenen.
 Återseendets skakande fröjd var mildrad, och tystnad
 Rådde i salen, tystnaden lik i templet, då orgeln
 Brusat till slut, och stilla till bön hvart sinne sig
 samlat.

Knappast bläf hon bemärkt af någon, den vän-
 liga flickan,
 Der en minut vid dörrn i det stora rummet hon
 dröjde,
 Nu dock skyndade fram kaptenen och böjde sin friska

Arm kring systren och tryckte en kyss på dess
glödande läppar.

Men då man helsat och gladt framkastat ett ord
och ett annat,
Gick till sin maka på nytt kaptenen och fäste en
strålfull,
Frågande blick i den älskades blick och hviskade
sakta:
„Kom, här finns ju ännu en öfrig-att träffa. Han
sofver,
Sade du nyss; evinnerligt får hans sömn dock ej
räcka.”

Sagdt, och ur salen snart försvunno de båda,
och häpen
Följde Majorskan, färdig med hjälp, om de väckte
sitt arma
Barn, och det skrämdes ihjäl af den stormande fa-
drens mustascher.
Ensam blef med sin dotter i rummet den ädle Ma-
joren,
Trumpen ej nu. Förklarad han satt som fordöm i
gungstoln,

Sög sin pipa i ro och fläktade stundom mot taket
 Hvirflar af rök och vaggade fram och åter behagligt.
 Men till hans sida sig smög den sextonåriga flickan,
 Följde i tysthet en stund med foten den gungande
 meden,

Tills att med hjertat fullt af bekymmer hon talade
 stilla:

„Fader, i glädjen minnas vi blott oss sjelfva. En
 annan

Finnes här än; blir julen för honom glad eller sorglig?
 Får den gamle Pistol sin fröjd tillbaka? I stugan
 Hör kanhända han nu vår lycka förkunnas och blickar
 Bäfvande opp och söker sin son och väntar förgäfves.”

Knappt hon talat till slut, då man hörde den
 gamle soldatens
 Trädben klappa i farstun, och snart i den öppnade
 dörren
 Märkte en skymt af den äldre sjelf. Saktmodig
 och tveksam
 Trädde han in och förblef i tyst förbıdan vid tröskeln.

Men på sin plats qvardröjde ej mer den ädle
 Majoren;

Fram till sin vapenbroder han gick och sänkte,
 med sorgfullt
 Hjerta, en trofast hand på den grånade krigarens
 skuldra.

„Gamle Pistol, tag mod“, så sade han, „hoppet är
 sviksammt,

Långt, långt borta är den, som du söker; bedröf-
 liga budskap

Bringar kaptenen till dig och oss alla, men tåla är
 lefva.”

Sagdt. Hans mening förstod soldaten och förde
 till ögat

Handen och strök på engång från den skäggiga läp-
 pen en darrning,

Se'n vid sin staf, orubblig och lugn, uppblickande åter,

Teg han en stund och tog omsider ordet och sade:

„Ärade herre, oss behöfver ej menniskolifvet

Lära hur vanskligt det är och hur ringa att bygga
 sitt hopp på.

Ofta vi sett långt förr, än ett qvällsmoln mister sitt
 skimmer,

Äfven den rödaste kind omskifta i färgen och hvitna;

Skulle förgängelsen då oss drabba med skräck, som
 ett under.

Satt jag dock mången qväll i den ensliga stugan
vid härden,

Såg tallbrasan till glöd förvandlas, och hörde hur
stormen

Växte med dån derute och dref snöskurar mot väggen.
Hoppet glädde mig då; han kommer, tänkte jag, åter,
Hugger mig ved och väcker till låga den slocknan-
de glöden,

Lättare blir det väl då, långt glädare slutar jag dagen.
Ärade herre, nu han kommer ej; skulle jag klaga?
Kom han, satt han engång, kanhända, som jag i
ett skogstjäll

Krumpen och tyst, med kryckan och ålderdomen
till sällskap,

Ägde ej någon älskande själ att vexla ett ord med,
Ingen att hvila sitt öga uppå tillgifvet och vänligt,
Ingen att trygga sig vid i sin bräcklighet. Vore ett
sådant

Lif väl önskeligt mer, än den fredade hvilan i jorden.
Lycklig är han, som sluppit; för mig byts sakta till
afton

Dagen ändå, som tillförne, och jag är öfvad att tåla.

Så han sade. Sin hand åt den åldrige räckte
Majoren:

„Gamle Pistol“, så talte han, »se, för honom, som åter
Trefnaden fört till mitt hus, för min dotters lif, för
kaptenen

Föll han, er son, så hör jag, och föll, som det egnar
en krigsman.

Derför får ni ej mer i er enalighet dväljas i skogen,
Hit skall ni flytta och bo; rum finns det i stugan,
och menskor

Mera än nog till er tjänst, då er krafterna svika
med åren.

Kom kamrat, kom, låtom oss gråna i friden tillsammans,
Såsom i mången strid vid min sida ni kämpade fordom.
Lifvet är kort, hän vandrar den ena och andra, och
sällsynt

Blir alltmer för den gamle en vän från krafternas
dagar.»

Tigande dröjde en stund soldaten och tycktes
betänksam

Väga ett svar, omsider till ordet tog han och sade:
„Ärade herre, ännu i mitt träsk slår gäddan i vassen,
Än har orren sin stig, och tjädern, nära min koja,
Krafter äger jag, sköta en krok, utgilla en snara
Kan till min bergning jag än, och litet är nog för
den nöjde.

Bodde jag här och toge min dagliga kost af er godhet,
Kunde en tjänare lätt eller tjänarinna, i stugan,
Kasta på nådebjonet ett ord, som mera än nöden
Tyngde hans själ. Nej, der i mitt ensliga torp,
som min egen,

Lefver jag bäst och gästar den evige Gifvarens häfvor.
Skogen kläder Han grön, Han låter den irrande fågeln
Finna ett korn; mig hjälper Han hädanefter, som
hittills.

Tar jag af honom mitt bröd, finns ingen, som vågar förnäta

Se på den åldrige ned, som ej lärt sig ännu att föraktas.»

Sagdt; men i högre gestalt sig reste den ädle
Majoren,

Fullare svällde hans barm, och hans blick, förklarad och manlig, Mätte soldaten; han teg; han kände sitt hjerta förstoras.

Finland stod för hans själ, det kulna, hans törstiga,
gömnda,

Heliga fädernesland; och den gråa kohorten från
Saimens

Stränder, hans lefnads fröjd, hans femtioåriga stolthet,

Trädde på nytt för hans syn, med hans vapenbro-
 der, som fordom
 Flärdlös, trumpen och lugn, med en jernfast ära i
 djupet.

Tyst omsider till bordet han gick och bryggde,
 med hjertlig
 Fröjd, ett rykande glas åt den stolte, men sakta
 till dörren
 Smög mellertid hans dotter och kom till den gamle
 soldaten.

Ljuf i sin barnslighet kom hon, den sextonåriga flickan,
 Rodnande blygt, med dallrande, klara tårar på kinden,
 Tog i de fina händernas par den åldriges ena,
 Våldiga hand och talte med förebrående mildhet:

„Elake, hårde Pistol, högmodige, vägrar ni komma,
 Menar ni ingen finns, som behöfver er här i den
 stora,

Lyckliga gården? Blicka dock opp, der ser ni min
 fader,

Märk det, mera än jag är nu för honom hans pipå,
 Blott för sitt barnbarn lefver min mor, min svåger
 och syster

Äga hvarandra; på mig ej tänker en enda af alla.
 Ensam blir jag här snart, af den öfverflödiga minskas

Fröjden ej mer, då hon går, och ökes ej mer, då
 hon kommer,
 Lyckligt är allt af annat, och jag gör glädje åt ingen.
 Äfven för er är kojan och ödemarken och skogen
 Mer än min vänliga vård, om jag skötte er än som
 en dotter.»

Så hon sade, men rörd i sin själ genmälte den
 gamle:

»Fröken, fresta ej ni den äldrige ufven att lemna
 Mörkret och flytta i ljus; hans ro är skuggan och
 natten.

Synes han oftare dock, än han borde det, här i er
 boning,

Hjelp den gamle att då stugfåglarne hålla på afstånd,
 Medan han sitter en stund och betraktar ert strå-
 lande öga;

Se'n till sitt bo förfogar han glad sig åter och hvilar.»

Sagdt, ur Majorens hand mottog han det ångan-
 de glaset,

Förde det tyst till sin mun och tömde det stilla i
 botten.

K U N G P J A L A R .

Första Sången.

Han, skaparr af lycka och sed,
Skall se en dag, när fläckad af brott hans ätt
Slocknar i blygd, hans son, den ende,
Sluter som brud sin syster i eldad famn.

Satt hög å sin konungastol
Hugstore Fjalar, Gauthiods kung. Hans blick,
Kiarnad i vunna segrars fröjder,
Skimrade ung än under hans silfverhår,

Jul kommit; det dräcks i hans borg,
Midvinterns fästmjöd gäste i skumböljdt horn,
Hundrade facklor brunno, flere
Jublade kämpar nu i sin konungs sal.

Alf, Wesete, Kare och Rafn,
I sommarns strider pröfvade, Ingul djerf,
Agnar och berserks-mördarn Hadding,
Ynglingar än, dock nämnde i skaldens sång,

Styr, ärrig, och Sote, med sköld
 Af tvenne tolfter pilar igenomträngd,
 Drucko i drottens rund. Hvem täljer
 Alla hans kämpars namn och de bragders tal?

En glömme dock sångaren ej,
 Ärtynge Sjolf, härskarornas bane, dig,
 Ende af fordna tiders hjeltar,
 Sparad åt Fjalar kung i hans ålder än.

Du stod vid hans sida, då ung
 I bådas ådror brusade lifvets ström;
 Trotsande årens makt och dödens,
 Blödde en svalkad blod du med honom än. —

Lyss, Konungen reser sig opp,
 Hans hand har fattat skummande hornet kring.
 Hugad är drotten nu att tala,
 Svärja han vill sin ed, det är löftets stund.

„Upp“, talar han, „lyssnen I män,
 Den gamle ekeus svällande semmarlöf,
 Vuxna på nytt kring gråa stammen,
 Härjad af stridens stormar så mången gång.

Hvem finnes bland eder, som re'n
 På blomsterängar kufvade fjärlar, när
 Fjerran på Morvens strand Dunkomar
 Bleknande bet min glafven med blodig tand?

Skepp hade jag nio; med män,
 Till hundra från hvarje, i land jag giok,
 Mötte med dubbel makt mig Morven,
 Glimmande stolt mot gryende dagens rand.

Två stodo på stranden vi qvar,
 Jag en och Sjolf den andra, när qvällens sky
 Bleknad i vester samm, och månen
 Sänkte på svärdets skördar sin blick af frid.

Så föll sig vårt ynglingadåd.
 På kinden växte skägget, vi blefvo män,
 Härjade land, dem ingen vinter
 Härjat, och foro längre än sommarn far.

Mö tog jag, då grånade re'n
 Min lock, men drottningssnamn jag den väna bjöd.
 Son hon mig gaf och dotter. Båda
 Leka med blommor än på sin moders graf.

Mätt är jag på bragder och strid.
 Fräjdstore drottar gälda mig skatt, mitt namn
 Tröttade skalders läpp, och harpan
 Äger för nya segrar ej toner fler.

Nu lyster mig hvila engång,
 Min lofnads dag, den stormiga, nått sin qväll,
 Stillare vindar susa; spörje
 Kufvade haf och länder mitt aftonlugn."

Så talte han. Lyssnande stod
 Fejdvan Sjölf. Den grånade kämpens bröst
 Svällde af otämd harm, och mörker
 Breddes i fåror öfver hans ögonbryn.

"Hvad, svek mig mitt öra", han sad,
 "Var det kung Fjalars stämma, som hvila ljöd?
 Tröttnade örnen re'n att jaga,
 Älskar han ärans strålande rymd ej mer?"

Djerft höjer sig Erin ännu,
 Två gånger kufvadt, trotsar det än ditt svärd.
 Smygande Bjarmer bloda hafven,
 Vill du dem bida här på din egen strand?

Ro skänker oss högen allen;
 Derofvan hvilar ingen, den svage minst.
 Hårda de äro lifvets lekar.
 Ve, att din kraft är bruten i förtid, Kung!

Stolt drogs, vid den äldriges ord,
 Kring Fjalars läpp ett leende. Hornet gaf
 Svennen han åter, och från vapen-
 smyckade pelarn tog han sin båge lugn.

Nu hvinade strängen. En blix
 Flög salen genom. Skälfvande klang en sköld,
 Träffad å motsatt vägg, men pilen
 Darrade djupt bakom den i furans märke.

Ej syntes för kämparne då.
 Ett skott, likt detta, skjutet i Nord. Men lugnt
 Fattade Kungen hornet åter,
 Väldig i salen spordes hans röst på nytt:

„Frid“, sade han, „skydda jag vill.
 Förnimmen, Gauthiods söner, er Konungs ed!
 Vidgade hydder, sparda lunder,
 Tegar af guldax vare mig segrar nu.

Gro skall i mitt hägnade land
 Hvad ljuft, hvad mildt i människobrust blef sådt,
 Svagheten blomma trygg, och kraften,
 Sparande svärdet, glädas att skona blott.

Trott har på min vilja jag förr,
 På samma vilja tror jag ännu; i strid
 Styrde den dödens gång, i friden
 Styra den skall, okufvelig, lifvets gång.

Yfs våldet med hotande arm,
 Står ondskan trygg, bryts lag i mitt rike, kränks
 Täckelig sed och fridlyst ordning;
 Sjunke i glömska Fjalar och Fjalars odl.

Sagdt. Dallrande spordes ännu
 Hans stämmas ljud i kämparnes barm. Han sjelf
 Förde med långsam hand till läppen
 Hornet och drack det ut i ett andetag.

Nu satte sig kungen i frid.
 Då steg från dörren fram till hans thron en gäst;
 Ingen hans ankomst varsnat, undran
 Följde den mörktomskyggades stilla gång.

Böjd syntes han först till sitt skick,
 En okänd främling, kufvad af nöd och år;
 Högre dock hvarje steg hans skepnad
 Gjorde, och jättelik han för Fjalar stod.

Opp slog han sin kappa, man såg
 Med häpnad Dargar; siaren, ödets tolk,
 Mäktig att genomtränga dunkla,
 Kommande tiders djup med sin andes blick.

Sedd var han se'n hundra år
 Bland Nordens fjäll, af lyckliga sällan dock.
 Hotande, dystra åskor fjerran
 Anade den, som hörde hans lugna röst.

Nu talte han: »Konung, din ed
 Var stor, en större hörde dock Dargar nyss,
 Der han på klippans spets i lugnet
 Lyssnade tyst till ljud från ett nattnolns rand.

Ord hörde han: Fjalar har glömt
 Att Gudar skipa människors lott, han tror
 Stolt på sin viljas lag, och ordna
 Vill han en framtids skick med sin kraft af stoft.

Se skall dock hans öga ännu,
 Förn högens natt hans flyktiga storhet gömt,
 Eviga makters lek med spotska,
 Trotsande jordbarns löften, af hubblans tyngd.

Han, skaparn af lycka och sed,
 Skall se en dag, när fläckad af brott hans ätt
 Slocknar i blygd, hans son, den ende,
 Sluter som brud sin syster i eldad famn.»

Tyst blef det i salen, det blef
 För skådarns blick en syn, som då haglets skur
 Stormat förbi, och lugnet åter
 Lägger sig kyligt öfver en hvitnad bygd.

Blek satt på sin herrskarethron
 Kung Fjalar, färglös rördes hans läpp, och hårdt
 Kämpades inom hjeltebarmen,
 Innan med kufvad smärta han tog till ord:

»Gån», sade han, »bringen mig hit.
 Min Hjalmar, bringen Gerda, den spåda, hit;
 Skåda jag vill dem båda, välja
 Vill jag emellan båda, ty en skall dö.

Känn, siare, Fjalar och känn
 Hans trots, till molnets Gudar hans helsning bär,
 Spörj, om de lärt att allt försaka,
 Innan, som han, de vant sig att allt förmå.

Nu, trampa din nattliga ban.
 När en gång Fjalar rister sig geirsodd, kom,
 Innan hans hand vid svärdet domnar,
 Gälda han vill dig lön för din svarta lögn.»

„Kung», talade Dargar, »ditt ord
 Har ej förgäfvets manat; jag komma skall.
 Räknade äro lifvets stunder,
 Äfven för oss de fyllas engång. Farväll!»

Bort vandrade siaren lugn.
 Men in med kungabarnen en tärna kom,
 Nalkades drottens thron och lyfte
 Båda i tystnad sakta på fadrens knän.

Ej jublade kämparne mer,
 Ej gick kring laget skummande hornets fröjd;
 Tyst som en grift var salen, tysta
 Bäfvande blickar lefde kring Fjalar blott.

Val skulle han göra. Han såg
 På Hjalmar först, såg länge, hans anlets natt
 Klarnade, blott till afsked tycktes
 Stilla hans öga sjunka på dottren nu.

Hon mötte hans öga och log,
 Mot fadersbarmen lutande kinden trygg;
 Darrande satt Kung Fjalar åter,
 Gudabekämparn skalf för ett värnlöst barn.

Bort flydde från henne hans blick,
 På Hjalmar föll den, flydde från honom, flög
 Snabb som en ljungeld mellan båda,
 Tills att, mot höjden rigtad, den kvarblef stel.

Då reste sig Sjolf. På hans kind,
 Den bleka, gråa, rullade klar en tår.
 Fram till sin gamle vapenbroder
 Steg han och hof till darrande ord sin röst:

„Kung, Hjalmar skall föra ditt svärd
 En gång, när sjelf du hvilar med maktlös arm,
 Skydda ditt land och fjerran väcka
 Minnet af Fjalar än, der det slumra vill.

Dröj längre då ej i ditt vall!
 Brant står vid stranden klippan, och nedanför
 Väntar i tystnad svala vågen;
 Lätt som en gnista slocknar din dotter der.»

Så hördes han tala, han tog
 Från fadrens knä det leende offret. Snart
 Öppnades salens dörr, och natten
 Slöt i sitt stumma mörker den gamles väg.

Qvar satt der han sutit ännu
 Orörlig Fjalar; endast hans hand, som nyss
 Slöt sig till stöd kring dottren, syntes
 Ligga, som vissnad, nu på hans tomma knä.

Sent höjde han blicken. Han såg
 Kring vida salen forskande, bister, mörk;
 Kämpar, som lett mot dödar, syntes
 Bäfva för blixten, född i hans ögas natt.

Nu tystnaden bröt han. Hans röst
 Var djup som fjerranrullande åskors dån.
 »Vittnen af Fjalars sorg», han sade,
 »Börjad är striden, hören er Konungs ord:

Ve deh, som i tystnadens graf.
 Hvad nu han sett ej gömmer. Hans lif skall blygd
 Hölja, hans spår min hämnd skall finna,
 Fördes han än af stormen till världens gräns.

Ej nämne en tunga det namn
 Hon bar, min dotter. Här, i sin faders barm,
 Har hon sin korta lefnads saga;
 Vare den blott för mig. Det är minne nog.

Då först, när jag hunnit mitt mål,
 När kring min hvila kumlen sig hvälfver hög,
 Menniskoord ej når mitt öra,
 Yppe en läpp hur dyr mig min seger var."

Så talte han, reste sig opp
 Från thronen, tog vid handen sin son och gick
 Våldig som förr ur kämparunden,
 Lemnande grafvars tystnad i salen qvar.

År kommo och flydde igen,
 Kung Fjalars ära spordes från land till land;
 Men om hans dotters öde hörde
 Ingen på vida jorden ett ord, ett ljud.

Andra Sången.

Hvems skall flickan af Shelma blifva,
Hvem skall plocka dig, lundarnes ros,
Fläkt kring strömmarnas stränder,
Hvem skall andas din svalkas doft?

Herrligt speglar i Cronas bölja
Hjeltars Shelma de glimmande torn,
Solen tömmer från östern
Öfver Morven en flod af sken.

Ljus är salen, der Finjal thronat;
Dunkla vandra derinne likväl
Söner tre af Morannal,
Gamle kungen i sångens land.

Gall med bågen är mörk att skåda,
Harpans Rurmar fördystras af sorg;
Nyss från striderna kommen,
Tiger trotsige Clesamor.

På hvarandra de se förstulet,
 Hot sig tänder i drottarnes blick;
 Åskor, gömda i hjertat,
 Vänta stunden att blixtra fram.

Hvarför trivves ej fröjd i salen,
 Frid i glimmande morgonens lugn?
 Hvarför mulnar en bröder,
 När mot bröder hans öga ser?

Så i Ossians dar och Finjals
 Lefdes icke i kungarnes borg;
 Harpan klingade glädje,
 Sången tjuste med bragders lof.

Starke voro de män af fordom.
 Flammor like i skälfvande skog,
 Genom fienders hopar
 Fram de flögo, i stridens stund.

Men när främlingars trots var brutet,
 När i Shelmå de syntes igen,
 Milde voro de åter,
 Mer än strålar af sommarns dag.

Hvi förgäta de stores söner
 Fädrens seder och nära sin harm,
 Om fullvuxen i yra
 Morvens lugn den engång förstör?

Se, i borgen en flicka blommar,
 Gall för henne sin båge har glömt,
 Rurmar sjungit om henne,
 Clesamor har för henne stridt.

Hvems skall flickan af Shelma blifva,
 Hvem skall plocka dig, lundarnes ros,
 Fläkt kring strömmarnas stränder,
 Hvem skall andas din svalkas doft?

Ändtligt brytes i salen tystnan.
 Gall af bågen, den äldste till år,
 Tar bland furstarne ordet;
 Så han talar med kufvad harm:

„Söner äro vi af Morannal,
 Samma moder åt honom oss födt;
 Högt från skyarnas banor
 Store fäder på oss se ned.

Hotfull spanar från molnet Finjal,
 Om en fiende bäfvar ännu
 Att sig närma de kullar,
 Der han stred i sin ungdoms fröjd.

Hvad skall blifva af minnets Morven,
 Af högttonande strängarnas land,
 Om dess drottar hvarandra
 Bryta neder med giftfylldt agg?

En må vinna till brud Oihonna,
 Äga system af morgonens sky.
 Jorden blommar af tärnor,
 Gränslöst vid för de andras val.

Upp, vi söke i frid den gamle,
 Som i törnet förnöter sin dag.
 Blinde kungen, vår fader,
 Han må slita vår tvist engång."

Hän de gingo till gamle kungen.
 „Fader, länge fördoldt i din borg
 Splitet grott och förbittring
 Andats lömskt i vårt hjerta in.

Broder skydde att nalkas broder,
 Följde smygande fjerran hans steg.
 Nu vi vilje försonas,
 Förn ditt rike vi sänkt i sorg.

För Oihonna vi flamma alla,
 Genom henne blott tändes vår fejd;
 Den skall slockna med hoppet,
 Om hon skänkes åt *en* till brud.

Älskat har du oss alla lika;
 Hur du väljer, vi vörde ditt val.
 Säg, hvem unnar du tärnan
 Från ett blånande fjerrans haf?„

Gamle kungen i tystnad dröjde,
 Vägde sönerns ord i sin själ.
 Tveksam tycktes han vara,
 Dock omsider han gaf sitt svar:

„Fri af hafvet mig gafs Oihonna,
 Frihet såg hon på böljornas fält.
 Tvånglös har hon sin barndom
 Här fått spegla i floders lugn.

Som en fläkt hon på böljor sväfvat,
 Som en doft på vår leende strand,
 Mig hon varit en stråle
 I min slocknande lefnads natt.

Fri må fläkten sin vinge lyfta,
 Doften sväfva i rymdernas famn,
 Strålen välje sin bana;
 Tvinga skall jag Oihonna ej.

Kanske älskar hon, Gall, din båge,
 Eller, Rurmär af tonerna, dig,
 Kanske ville hon följa
 Dig bland svärden, o Clesamor.

Pröfven, så jag bestämmer. Äldern
 Ger den första, den sista sitt rum.
 Gynnad eller förskjuten,
 Gömme ingen ett agg blott mer.

Satt vid Crona i grottans svalka
 Lockomfladdrade flickan af sjön,
 Då stod Gall i sin stolthet
 För den skyggande tärnans blick.

„Kom Oihonna, mig följ i lifvet,
 Jägarn älskar dig, rosiga sky!
 Höga fjällarnas furste
 Ber dig dela hans banörs lust.

Såg du rymderns glada syner
 Högt från bergen i morgonens stund,
 Såg du vaknade strålar
 Dricka skälfvande dimmors dagg?

Mins du skogarnas ljud, då vinden
 Rör med vingen de darrande löf,
 Fågeln jublar, och rusig
 Mellan hållarne bäcken flyr?

Eller vet du hur hjertat klappar,
 När vid hornens och hundarnas skall
 Busken prasslar, och hjorten
 Står för ögat med hejdadt språng?

Flicka, älskar du dunkla qvällen,
 Bleka stjernornas bäfvande ljus?
 Kom, från toppen af Mallmor
 Låt oss skåda hur natten föds.

O, jag sutit på fjället ofta,
 När i vester sin skimrande port
 Solen slutit, och rodnan
 Stilla vissnat på molnets hy:

Druckit svalkan af qvällens anda,
 Skuggans vandring i däl derna sett,
 Låtit tankarna irra
 Kring den nattliga tystnans haf.

Skönt är lifvet på skyars höjder,
 Lätt man andas i doftande skog;
 Blif min brud, och jag öppnar
 För ditt hjerta en verd af fröjd!

Take vågornas svala tärna:
 „Gall, jag älskar din lockande rymd.
 Frisk är vinden på bergen,
 Ljuft är lugnet i lundars djup;

Mer dock tjusa mig skaldens sånger,
 Hjeltars minnen från flyktade dar.
 Hör jag Ossians toner,
 Darrar locken på kindens glöd.

Ofta kullarnas gräs har druckit
 Hjortens blod, som min vingade pil
 Hann i flyende loppet.
 Gall, min båge har klang som din.

Gå, min vandring på Morvens hedar
 Gladast var, då jag styrde den sjelf.
 Pilen, bågen och kopplet,
 Jagtens flicka begär ej mer.»

Bort gick ynglingen, mörk kring pannan.
 Rurmar, fursten af sångerna, kom;
 Längo tego hans läppar,
 På Oihonna hans öga såg.

„Flicka», hördes hans ord omsider,
 »När jag ser dig, försvinner min själ
 Utan mål i din anblick,
 Som i dagen en dimma sprids.

Ej jag äger ett namn, som minnet
 Stolt skall spara åt kommande år,
 Blek är kinden, min ungdom
 Vissnar tidigt i sorgens luft.

Dock förstod jag att älska kraften,
 Fick för bragdernas ära en röst,
 Slog jag harpan, i undran
 Hörde Morven dess toners storm.

Nu jag kallat för hjeltars strider,
 Ryktet strålar ej mer för min syn,
 Damm omtöcknar de strängar,
 Dem jag rörde i tjusning förr.

Blott vid ensliga Cronas bölja,
 Öfverröstad af strömmarnas brus,
 Yppar sakta i toner
 Jag för natten mitt hjertas kval.

Men blif min, och min sång skall ljuda
 Hög ännu, som i fröjdernas dar,
 Än få vingar och bära
 Genom tiderna Rurmars namn.

Flicka, tjusar dig minnets stämma?
 Låt det säga åt kommande år:
 Så sjöng fursten af Shelma,
 När han såg i Oihonnas blick."

„Rurmar“, tärnan af hafvet talte,
 „Späd står blomman vid flodernas strand,
 Böjs af aftonens vindfläkt,
 När i sömn han dess stängel rör;

Sjung för henne ditt hjertas strider,
 Du de smäktande drömmarnas skald,
 Tills i qvällen dess öga
 Stilla fuktas af tårars dagg.

För Oihonna blott ljuf är sången,
 När med klangen af drabbande svärd
 Harpan ljuder, och segrar
 Stormlikt brusa på bardens läpp.

Blott för hjeltar hon flamma kunde;
 Älska blickar af trotsande mod.
 Gå, du suckarnas yngling,
 Ingen tröst för din sorg hon har.”

Harm sig tände i Rurmars öga,
 Rodnad spreds på hans bleknade kind,
 Bort han vände sitt anlet,
 Och ur grottan försvann han tyst.

Då kom stridernas stolka furste,
 Stormig trädde till flickan han fram,
 »Gall försköt du och Rurmar,
 Väl, den tredje är Clesamor.

Ej han lärde med ord att segra.
 Mellan sköldar på blodiga fält
 Teg hans tunga, och svärdet
 Ensamt talade dödens språk.

Men du älskar dock mod, o flicka,
 Strider tjuste din flammande själ;
 Strider vänta mig, skynda!
 Jag vill fampa dig först som brud.»

Upp från mossiga hällens säte
 Stod Oihonna vid ynglingens ord,
 Tog hans hand och i glansen
 Af hans frågande öga såg.

Så hon talade: »främst bland bröder
 Var mig tidigt, o Clesamor, du,
 Du, som ensam i Morven
 Älskar strålen af svärdets brand.

När från Shelma du for att söka
 Bragdars ära i främlingars land,
 Följde ofta min tanke
 Öfver hafvet den väg, du tog.

Fläkt af mäktiga fäders anda,
 Far dit striderna kalla dig hän,
 Låt en fiende darra
 För en ättling af Finjal än!

Kommer sedan en bard från fjerran,
 Vill jag sitta, i sköldarnas sal,
 Vjd hans knä då han sjunger,
 Lyssna tyst om ditt namn jag hör.

Blir ditt öde att tidigt hinna
 Dunkla skyarnas irrande fält,
 Se då ned, och i Morven
 Skall du finna en tårad kind.

Ofta ensam, från hedens stigar,
 Skall jag blicka mot aftonens moln,
 Ofta minnas din pannas
 Ljusa hvalf, och din svarta lock.

Men min kärlek är dock ej brudens,
 Är en systers, o Clesamor, blott;
 Samma fader oss föstrat,
 Gamle kungen i Shelmas törn.»

„Vågors flicka», till svar gaf drottin,
 „Ej ditt lif af Morannal du fick,
 Ej min syster dig kalla!
 Fjerranburna, hvem såg din börd?»

Långt från Morven ditt blåa öga
 Slog mot dagen du, vaknande, opp.
 Ej en qvinna, men hafvet
 Åt Morannal hans dotter gaf.

Kanske höjdes af vårens vindar
 Säll en bölja mot morgonens sol,
 Sjönk tillbaka och födde
 Dig ur skimrande skummets ljus.»

Lätt mot ynglingens panna förde
 Havvets flicka sin leende läpp:
 „Mig dock är du en broder;
 Kan jag blifva en broders brud?»

Fjerran från skall en älskling sändas,
Som från randen af himlen en sky,
Som från fjällen en stormil,
Förr knappt anad, han komma skall.»

Tredje Sången.

O, ej till fläkt jag föddes och ej till våg,
 Fast ej min tjuening tändes, som andras.
 En flickas varma, bäfvande hjerta slår
 Här, under min snö, af längtan också.

Hvem är, som jagar hjortar i Loras dal?
 Från tusen echos darrande dörrar
 Kom hornets ljud tillbaka i qvällen nyss;
 Nu slumrar det trött på skymningens bädd.

Der Cronas dunkeltspeglande bölja kröks,
 Kring ekomhvärfda, mossiga hällen,
 Der syns hon, jägarinnan med svanhvit arm,
 Oihonna, de svala vågornas mö.

På ljungens bädd hon satt sig och smeker gladt
 Den fina, bruna, spensliga stöfvarn,
 Der trött han står och slickar kring pilen än
 Den kallnande hjortens blodiga barm.

Ej ensam tärnan jagat på Cronas strand,
 Af sångens Gylnandyne hon följdes.
 Den bleka flickan nalkas med långsam gång,
 Och leende ser Oihonna sin vän.

„Hidjallans dotter“, säger hon, „kom! Sin flykt
 Har kullens gäst, den bäfvande, slutat.
 Kom, ljuf är qvällen, svalare rör dess fläkt
 Kring skuldrorna re'n min fladdrande lock.“

En sång mig sjung, tills månen i österns port
 Står mild och lyser hedarnas stigar.
 Du sjöng Oibonnas köld och dess offer sist.
 Jag älskar ej sorg, sjung gladare nu!”

Och Gylnandyne satte sig blek och sjöng,
 Mot höjden lyftes tårade ögat;
 Der samm, i luftens blånande, dunkla haf
 Allena en sky, hon följde dess ban.

„Hvar är du“, klang dess stämma, „Cruallins fröjd,
 Den gråa kämpens, dväljs du i skyn deroppe?
 Gå fram till silfverranden och blicka ned,
 Här andas din fröjd, Oihonna är här.“

I flydda dar, o Le, i din faders borg,
 Mot Gylnandyne lyste ditt öga,
 I hennes spår du följde till Morven, blef
 En gäst i de klara harpornas land.

På dessa kullar syntes du ofta då,
 När vidt kring qvällens soliga riken
 Din flickas muntra, kallande jagthorn ljöd,
 Här mötte din blick Oihonna också.

Hvem ser väl henne, hvem, som ej glömmet allt,
 Hvad sällast förr i lifvet han anat?
 Jag såg på dig, du såg på Oihonna blott;
 Jag vissnade, du, säg blommade du?

Din läpp blef stum, ditt löje försvann, din kind
 Blef molnet lik, en dimma af tårar,
 En blodlös skugga gick du i dagens glans,
 En irrande fläkt på nattliga mon.

Så kom en morgon ensam du åter, stal,
 I ovan lek, ur skimrande kogret,
 Oihonnas lösta koger, en uddhvass pil;
 Den gömde du blodig djupt i din barm.

Ej äger segréns harpa för dig en ton,
 Ej lyfter minnets vinge din ära,
 I förtid dog från bragden din arm, o Le,
 En flicka det är, som sjunger ditt fall.

O, hennes toner äro ej bardens, ej
 Vid dem du ljusnar, skugga på molnen!
 O, hennes sorg fördystrar dig ej, den är
 Oihonnas ju ej, din älskades ej.

Flyg sång, den matta fläkten på heden lik,
 Af ingen spord, besvarad af ingen,
 För luft min suck att somna i nattens famn;
 Som sucken engång jag somnar, ock jag.»

Hon slöt. Från höjd, från dæld och från våg en ton
 Till afsked sände flyende sången,
 Och ensam nu bland klippor i fjerran stred
 Mot tystnaden doft blott, Crona, din ström.

Då slog, i tysta, vänliga stjernors ljus,
 Oihonna opp sitt strålande öga,
 Åt Gylnandyne räckte hon mild sin hand.
 Så talte de svala vågornas mö:

„Från bergens topp, så sjungs det, en kylig fläkt,
Med dalens blommor leker Oihonna,
En våg hon är, som skimrar möt vårens sol,
Eld talar dess blick, is gömmer dess barm.

O, ej till fläkt jag föddes och ej till våg,
Fast ej min tjusning tändes, som andras.
En flickas varma, bäfvande hjerta slår
Här, under min snö, af längtan också.

Men hvarför finns i Morven ej mer ett folk
Af hjeltar, like flyktade tiders?
För Finjals ätt för tung är hans sköld, och svagt
Rör Ossians sträng en trånande skald.

Re'n nog jag hört af suckar, och tårar nog
Jag kostat Morvens smäktande söner;
För deras kärlek ägde jag kärlek ej,
Jag gaf dem min sorg, jag kunde ej mer.

När skall mitt åskmoln komma i storm engång,
När skall jag se dig, drömmarnas yngling,
I stridens dån, med glimmande svärdets blix, t,
Förklara den eld, jag tändt i ditt bröst?

Lyss, bleka Gylnandyne, och känn engång
 Hvad ljud Oihonna älskar i sången.
 Begär ej klagan, frisk är min sägn, en vind
 Från nordliga fjällar brusar i den.

Så talar sagan: fjerran i Lochlin satt
 I fridsäligt rike herrskande Fjalar,
 Nämd var hans Lodins storm i sin ungdoms dar,
 Kring länder och haf han glömmes ej än.

Nu var han gammal vorden och trött vid strid,
 Drack mjöd, tog skatt och skipade lagar,
 Ur slidan ficks knappt mera hans glömda svärd,
 Och nakna på stranden lågo hans skepp.

En dag för honom trädde en yngling fram,
 Hans son det var, han ägde ej flere,
 Med lifvets ljusa vår i sin blick han såg
 Den åldrige an, han talade så:

'Bygg mig en drake, fader, och red mig ut;
 Din ungdoms banor locka mitt sinne.
 Min arm är stark, het sjuder min blod. Bort, bort
 Jag längtar ur hemmets qualmiga dal.'

Tyst satt den gamle. Varmare blef hans son:
 'Fyll mig min bön, o fader', han sade,
 'Jag kan ej längre dväljas här oberömd,
 Ej höra blott dig i skaldernas sång.

Lätt är mig re'n din sköld, och en telning lik
 Af dessa händer böjes din båge.
 Den verld, der du har segrat, är öppen än,
 Rum har den för Hjalmar's segrar också.'

Men sträng tog Fjalar konung till ordet då:
 'Frid', så han sade, 'svor jag att hägna.
 Min dag var stormig; glad i en lugnad verld
 Skall stråla min lefnads sjunkande sol.

Från brända hyddor, härjade fält, i blod
 Ser kriget opp med mörket om pannan.
 Jag älskar frid, gå yngling, betrakta den!
 Dess anlete bär mitt leende land.'

Men qvar han stod, den unge; han teg, en tår
 I glöd föll ned på lågande kinden,
 En stund han teg, då klarnade blickens glans,
 Och brusande göts hans smärta i ord:

'Hvem ger dig rätt att offra din son, o kung,
 Åt glömskans natt, åt tystnadens öde?
 Mitt lif du gaf mig, tag det! Ett bragdlöst lif
 Jag gäldar dig, mer var gåfvan ej värd.

Tungt är att dö förgäten och utan namn,
 Dock tyngre, fader, är det att lefva.
 Blif ej så mörk! Att lefva förmår jag ej,
 Men lyda jag kan, jag lyder och dör.'

Den gamle kungen teg med förborgad harmi.
 En isköld låg i lugnet af orden:
 'Ett skepp begär du, ett jag dig ger, på strand
 Det stått se'n min första vikingafärd.

Dess köl är bräckt, gräs gror i dess botten opp,
 Och dagen strålar genom dess sidor.
 Upp, tag det, flyg kring hafven och sök ditt namn
 Bland främmande ljud, förgäten af mig.'

Och Hjalmar gick. Han kom på sin faders gård,
 Der sköttes tomma, barnsliga lekar;
 Af mannahänder, knutna kring svärdens förr,
 Nu slungades klot, nu fångades boll.

'Hvem finns, som älskar minnet af strider än',
 Så ljud till kämpaskaran hans maning,
 'Hvem följer mig på banan af ändlöst haf,
 Att leka en lek med sköldar och stål?

Ett skepp jag fått; gräs gror i dess botten opp,
 Och dagen strålar genom dess sidor;
 Men seger vinns af folk, och af kölar ej,
 Och tryggaste väg är segrarens väg.

Hans röst förnams, lik dånet af åskans vagn,
 När öfver dofva, qvalmiga dagen,
 I nattsvart moln, den blixtrande åker fram
 Och väcker ur blytung dvala en värld.

En storm var kommen öfver en lättsöfd sjö,
 I glada böljor höjdes den åter,
 En damm var bräckt, och yr, med fördubblad kraft,
 Ur fängelset bröt en jublande flod.

'Till hafs, till strid, till seger, till andra land!'
 Från man till man så skallade ropen,
 Och snart, från halfsänkt skepp, på en trotsad våg,
 Såg skaran sitt hems försvinnande kust.

Det kom ett bud för kungen: 'din son far bort,
 Långt ut på hafvet skymtar hans drake.
 Ditt land är utan värn, af dess kämpar för
 De bästa han med på vikingafärd.'

Då blef kung Fjalar vred, och hans hy böt färg,
 Han slog sin sköld i ljudande salen:
 'Till sjös', han ropte, 'ynglingar! Fjalars lag
 Är kränkt, och förbrytarn andas ännu.'

Men Sjolf hans vapenbroder från fordna dagar,
 Gråhårig, böjd, tog ordet och sade:
 'Dröj Kung, begär ej fåfängt en nekad hämnd,
 Och jaga med svalor örnarna ej!

Hvad mer? Du finner Hjalmar kanske, och vill
 Med visnad hand den väldige böja;
 Skall han, i öfvermodet af styrkans fröjd,
 Ej löpa din vanmakts dåd med förakt.'

Ett ord gaf Fjalar icke till svar. Han gick
 Till stranden följd af väpnade skaran.
 Hans gång var långsam; harm i hans anlet låg,
 Nyss kämpande, nu den stelnat till lugn.

Tre dar på spårlös bana han irrat re'n,
 På fjerde dagen såg han ett segel;
 Rakt fram mot Fjalars drake dess kosa hölls,
 Och snart vid sitt mål det fladdrade slakt.

'Till strid dig red, kung Fjalar', på Bjärners språk
 Med åsklik stämman ropte dess höfding,
 'Din son slog fräckt vår konung och tog hans skepp,
 Gif bot för hans dåd, dö, lemna oss ditt!'

I samma stund, bland stormande kämpar främst,
 På kungaskeppet svängde han svärdet,
 Och hård blef striden, like mot like stred,
 Dock glesnade Fjalars svigtande tropp.

Omsider stod kring kungen en sköldborg blott
 Af trogna vapenbröder från fordom,
 Och Fjalar stred för seger ej mer, han stred
 Orubblig för glansen blott af sitt fall.

Mén se, i stridens hetta ej varsnadt förr,
 Sköt fram ett skepp på küfvade vågen,
 Förgylld var stäfvén, seglen af purpurduk,
 Och Gauthiods vimpel sken i dess topp.

Det klöf sin ban, det nalkades lugnt, men snabbt,
 Och snart kring Fjalar lifvades åter,
 Af nya, sälla, eldade gästers tropp,
 De blodiga svärdens lyktande fest.

Den slöts ej förr, än solen i vester sjönk,
 Då föll af Bjarmerskaran den siste,
 Och seger ägde Fjalar, men mörk han stod
 Med blottade stålet än i sin hand,

'Än får mitt svärd ej hvila', så hördes nu
 Den gamles djupa, darrande stämma,
 'Häft är mitt verk, af fiender ser jag här
 Den djerfvaste stå okufvad ännu.

Ej Bjarmen var min ovän, för hans skull ej
 Mitt lugn mot hafvets stormar jag bytte;
 Jag drog mot den, som gäckade fräckt mitt bud,
 Och gjorde min svurna ed till en lek.

Träd fram med slutna hjelmen du man, hvars dåd
 Blott svagt med tungans gissel jag agar,
 Ett annat språk jag önskar att tala nu,
 Med skarpare ägg det biter kanske.

Träd fram, din fader kallar dig nu till strid,
 Det svärd, han gaf dig, blotta mot honom;
 Om ej, så kom förkrossad och böj ditt knä,
 Och dö med försonad skuld vid hans fot.'

Han slöt. Ett sorl, som suckande vågens, doft,
 Dog långsamt bort bland kämparnes skara,
 Och tyst, förfärlig, hotande, ensam stod.
 Än kvar i sin väntan Gauthiods kung.

Då lade Hjalmar, segraren, svärd och sköld
 På blodadt skeppsdäck tigande neder,
 Och trädde vapenlös för sin fader fram,
 Och böjde i vördnad knä vid hans fot.

Och Fjalars klinga glänste mot qvällens sol,
 Mot sonens hjessa styrde han hugget;
 Det föll med kraft, gällt klang det i stålblank hjälm;
 Men ynglingen stod orörlig ännu.

'Min tid är liden', började Fjalar kung,
 'Ej så jag högg i flyktade dagar.
 Lös af dig värnet, blotta ditt hufvud, son,
 För svag är min arm att klyfva en hjälm.'

Då löste Hjalmar stilla sin hjälm och bjöd
 Åt fadrens hämnd sitt blottade hufvud,
 Och skyddlös stod han, ägde ej annat värn,
 Än anletets öppna, leende lugn.

Dock se, den gamle svigtade nu. Hans svärd,
 Till dödshugg lyftadt; drabbade offret
 Så matt, som om till hvila det lagt sig ned
 På lockarnas gula, svällande bädd.

Från denna stund far ynglingen, djerf och fri,
 Från strand till strand på främmande vågor,
 Och Fjalar sitter hemma i fridsäligt land,
 Och gömmer i blidkadt hjerta sin fröjd.

När qvällen kommer stundom, och kungens borg
 Af gäster fylls, och fradgande hornet
 Går laget kring, och grånade skalden rör
 Den väldiga harpans darrande sträng,

Och sjunger, glömsk af åldrade minnens pris,
 Den unges nya segrar allenast,
 Och Hjalmar, Hjalmar klingar i salen högt,
 Och Fjalar, den stolte Fjalar förgäts,

Då smakar mjödet kungen, då höjer han
 Föryngrad åter lutade pannan,
 Då sänder han, vid tonernas lek, ibland
 Med strålande blickar sångaren tack.»

Hon slöt. På marken glimmade daggen re'n,
 Och månen såg från blånande höjder
 Med klarnadt öga ned i en rymd af lugn,
 Der tyst i sin gång skred sommarens natt.

Då sågs på heden nalkas en man, han kom.
 »Jag sökt ditt spår, Oibonna», han sade,
 »Från Morvens kung jag bringar ett bud: var snar!
 Förrn morgonen gryr han väntar dig re'n.»

»Du man af ord, som ila», var flickans svar,
 »Hvad gör, att så den gamle mig kallar,
 Har dödens fläkt hans vissnade lemmar rört,
 Säg ärnar han gå till andarnas hem?»

Den komne talte: »Klang jag af vapen hört
 Från borgens salar. Drotten i tornet
 Tre gånger slagit skölden, från läpp till läpp
 Hörs ropet om strid; jag känner ej mer.»

Då stod Oihonna ljusnande opp. »Du man,
Ditt värf har här du slutat», hon sade,
»Gå, för hans dotters helsning till Morvens kung,
Hur morgonen gryr hon ser i hans torn.»

Fjerde Sången.

Hvi dröjer han, Fjalars son,
 Har Innishonna i lundars natt
 Hans stridshåg lockat till hvila,
 Förgäter Hjalmar sitt ord?

Det dagas på Morvens strand,
 I dunklet grånar på klippans höjd.
 Morannals torn, och derunder
 I dimmor suckar ett haf.

Oihonna, du syns ej än,
 Hafburna flicka, hvar drömmar du?
 Stå upp, dig väntar Morannal,
 Den gamle saknar sitt ljus.

Ej ser han att natten flytt,
 En ändlös natt i hans öga bor,
 Ej jordens brudliga anlet
 Han ser vid morgonens kyss.

Dock vaknade fläktars lek
 Från tornets fönster förnimmer han,
 Och lyss till börjande ljuden
 Af vattenfåglarnes flygt.

Och växande vågors brus
 Han hör och kallar, Oihonna, dig.
 »Upp dotter, skynda dig; dagen
 Är här, hans stämma jag hör.»

Då kommer hon, vågens mö,
 Den svala strålen på Morvens fjäll;
 Hon nalkas lyssnande kungen:
 »Morannal, fader, o hell!

På heden vid Cronas ström
 Jag stod, när solen sig sänkte sist;
 Der såg med lockande ögon
 Den tysta natten mig än.

Sent kommer Oihonna nu,
 Djupt sof din dotter af jagten trött.
 I drömmars riken, o fader,
 Förgat för länge hon dig.

Dock glimmar Dunhormods topp
 Ej än; matt rodnar blott höjdens fur.
 Hvi bjöd din vilja mig våra
 Långt förr, än morgonen, här?»

Fram räckte den gamle mildt
 Till dottrens möte en vissnad hand:
 »Kom», så han sade, »du strimma
 I Shelmas dimmiga natt.

Kom låna en dag blott än
 Den blinde gubben ditt ögas ljus;
 Hans blick skall klarna mot qvällen;
 Hans mörker fly som en dröm.

När aftonens moln du ser
 Förbleknadt segla i stjernklar rymd,
 Då vandrar Drotten af Shelma
 Med dagad blick på dess rand,

Och skådar på nytt sitt land,
 Som långt, långt borta han mins det än,
 När månen göt på dess kullar
 Sin ström af darrande ljus.

O dotter, det stundar strid,
Från Innishonna ett budskap spörjs,
Dit kom han, sagornas Hjalmar,
Med Lochlins kämpar i går.

Dän sände sin helsning han,
Den unge örnen från dimmors land:
Upp, drott af frejdade Morven,
Till vapen kalla ditt folk!

Frisk blåser en vind från nord,
När vattnen dagas i morgon, kung,
Ett åskmoln för den af segel
Emot din bäfvande strand.»

Den åldrige slöt. Ett sken
Af rodnad syntes på flickans kind.
„Hvi hotar», sporde hon sakta,
„Oihonnas hjelte ditt land?»

Då talte Morannal än:
„En skatt jag äger, han fordrar den;
I bardens toner den klingat
Och lockat ynglingens håg.

O dotter, förnim hans ord!
 Så bjöd han säga: jag för på våg
 Till solens leende länder,
 Till vinterns isiga hem;

Men hvart jag ock kom, der ljud
 I sång, i saga din dotters namn,
 Der hördes älskares klagan,
 Försmådda veklingars qual.

Då svor jag i harm att sjelf
 Den spotska flickan till brud mig ta.
 Gif akt att skydda din dotter,
 Ty Hjalmar friar med svärd.

Så hotar han, grydde nu
 Den dag, som såg mig på Cronas hed,
 När Trenmors skara der blödde,
 Och Erin höljdes af sorg!

Då funne på sandens bädd
 Snart Lochlins kämpe sin graf också,
 Lik hafvets bölja, som störtar
 På stranden opp och förgås.

Men flydd är Morannals tid,
 Hans arm är vissnad, hans blick är släckt,
 Hans strider blekna i fjerran,
 Som vinterns nattliga sken.

Skall Morven i glans stå fram,
 Dess kämpar blöda med fröjd i dag?
 Finns blix, o Gall, på din bage,
 Bor död i Clesamors spjut?

Och Rurmar, min tredje son,
 Som slår din harpa i Finjals sal,
 Förstår du tvinga med svärdet
 En ton ur hjälmars också?

Mig tyckes att ljud jag hör,
 Kring Loras stränder en klang af stål.
 Se ut, hvad ser du, o dotter,
 Gå Shelmas härar till strid?

Hon blickade ut, hon såg
 Med tjusfull bäfvan i klarnad rymd,
 Och mot dess speglände anlet
 Bröts dagens rosiga sken.

„O fader, en här jag ser,
Från bergen tågar den långsamt ned,
Som molnet tågar mot dalen,
Och gömmer åskor och storm.

Men lugnt är det vida haf,
I glans slår solen sitt öga opp,
Och djupen skälfva af lågor,
Och fästet spränges af ljus.”

Det sågs i den gamles drag
En skymt af leende sorg, dock snart
Stod hög han upp, och hans ande
Bröt fram i glödande ord:

„Höll”, talte han, „himlars drott,
Du stjernekonung, jag helsar dig,
Du sol, som vandrar i ungdom
Högt öfver vissningens jord!

Min glädje i fordomtid,
Mitt ljus som hägrar i minnet än,
Fast natt betäcker mitt öga,
Fast mörker bor i min barm!

Behöf, i din stolthet, ej
 Ditt anlet gömma i dag, af harm
 Att se en son af Morannal,
 Som skyr en fiendes spjut!

Och barn af er faders kraft,
 Gall, jagtens furste, och Clesamor,
 Du yngling pröfvad af svärden,
 Och Rurmar, sångernas vän,

Gån glade på hjeltars ban,
 I spår, som trampats af Finjals ätt!
 Allt här försvinner, evärdlig
 Är bragdens ära allen.

Säll den, som af år ej bryts,
 Som ung får falla i hjeltars rund,
 Som blixten ler i sin tjusning
 Och ljungar, krossar och dör.

Ack, tynande flamman lik
 Är ålderdomen. På hemmets härd
 Den flämtar matt och förbrinner
 Och höljs af aska och glöms.

Hvi dröjer han, Fjalars son?
 Har Innishonna i lunders natt
 Hans stridshåg lockat till hvila,
 Förgäter Hjalmar sitt ord?

Mig tycks dock, att vågors svall
 Jag hör och nördliga fläktars sus,
 Som fly med starkare vingar,
 Hvar stund, mitt öra förbi.»

„O fader, vid nordens rand
 Går natt ånyo på fästet opp.
 Rädd bäfvar strålen af dagen
 Och flyr på böljornas topp.

Det mulnar, i mörker sveps
 Allt längre hafvet, och stålgrå höjs
 Garmallas klippa och skakar
 Från hjessan bränningens skum.

Och hvitare vågor slå
 Mot stranden redan, och halfbränd står
 På branten furan och svigtar
 För stormens växande il.

Dock syns ej ett segel än;
 Mot svarta molnet i fjerran blott
 Bryts stundom flyktigt en ljusning,
 Af måsens vinge en blixtn.

Hon tystnade, stormen röt
 Med fullväxt stämman i rymden re'n,
 Och tungt ur djupet i gensvar
 Ljöd böljans flämtande suck.

Och molnet af eldar klöfs,
 Och genom ödsliga höjders vidd,
 Doft öfverröstande stormen,
 För himlens mäktiga dån.

Då talade Morvens kung:
 „En dag lik denna jag såg en gång,
 Det var den dagen på hafvet,
 När dig, o flicka, jag fann.

Darg hette en man. Hans namn
 Må sång ej nämna. I biltog färd
 Förskjuten, hatad och hemlös
 Kring vattnen sökte han ref.

Jag följde med harm hans skepp,
 Som vågat närma sig Morvens strand;
 Och rövvarn skydde att bida,
 Vid mörkrets bragder blott van.

Re'n nalkades qväll, och långt
 På hafvet syntes hans segel än,
 Och fåfång glödde min vrede;
 Då bröt ur molnen en storm.

Af dånande åskor följd,
 Som nu, fördubblad i kraft hvar stund,
 Min drakes vingar den lyfte,
 Men slet Dargs segel från topp.

Dock skulle en nidings blod
 Mitt svärd ej fläcka. En ljungeld sköt
 Ur svartnad sky, och en flamma
 Steg klar ur rövarens skepp.

Jag nalkades branden. Eld
 Var allt, qvar syntes blott Darg; han stod
 I dyster tystnad vid rodret,
 Mot flamman täckt af sin sköld.

Ett barn på sin arm han höll,
 Han tycktes vänta mitt segel nu,
 Han såg tillbaka beständigt
 Med längtans dröjande blick.

Mig rörde hans nöd. Jag höll
 Allt närmre, tills på ett pilskotts håll
 Mitt skepp jag svängde mot vinden,
 Att undgå flammorna sjelf.

Då kastade rövvarn vildt
 Sin sköld i lågan. Ett språng han tog,
 Och sjönk med famnade barnet
 I böljans gapande graf.

Bort flög med orkanens il
 Hans skepp. Sjelf kämpande sågs han än
 Sin börda lyfta ur vågen,
 Och räddning kräfva af mig.

Jag märkte hans vink. Jag tog
 Ombord den brutne. Då såg min blick
 För första gången Oibonna,
 Då fick af hafvet jag dig.

Späd var du, men oskadd dock
 Af våg och flamma. I gråt du låg
 Vid rövvarns bröst, och i bäfvan
 Ditt anlet gömde vid hana.

Men dyster, i trotsigt lugn,
 Med svedda lockar, med halfbränd dräkt,
 Satt blek, som skyarnes vålnad,
 På däckets döende Darg.

Kung, talte han, nöjd jag går
 Till önskad hvila i glömskans famn,
 En bön dock ber jag för henne,
 Som ensam sörjer mitt fall.

Ej är det min blod du ser
 I hennes kinder. Sin lefnads skuld
 Den fågelfrie förstörarn
 Åt ingen lemnat i arf.

Hon gafs mig af natthöljd sjö,
 En stormig jul, då i vådligt skygd
 Af Vidars klippa jag ankrat,
 Vid Fjalars konungaborg.

Blif henne ej oblid du,
 Hvars mildhet aldrig af ryktet glöms;
 Hon var den enda på jorden,
 Som fått en glädje af mig!

Ljuf föll på Oihonnas kind
 En tår, vid äldre kungens ord,
 Men snart till ändrade syner
 Flög klarnad åter dess blick.

Vid stranden ett härskei ljud,
 Med stormens brusning, med åskans dån
 Förmäldes klängen af sköldar,
 Och kämpars jublande rop.

Han syntes på svartnad våg,
 Han kom re'n örnen från dimmors land,
 Sjökung, Hjalmar af hafven
 Flög Morvens härar emot.

Och stolt på sitt hemlands strand
 Stod Shelmars skara i slutna tropp,
 En klippvall, trotsande böljan,
 Som skyrest måttar sitt slag.

Den drabbade. Stridens stund
 Var kommen, vågen mot klippan bröts,
 Här föll mot här, och på stranden
 En bränning stänktes af blod.

Men stum i sin tjusning stod
 Oihonna. Flickan från hafvet såg
 Sin hjelte, mötte i dagen
 Sitt ljus från drömmarnas värld.

Hon följde med eldad blick
 Hans ban, hon såg, hur med svärdets blix
 Han bröt sig vägar i molnet
 Af Morvens skockade här.

Re'n segrade Lochlins folk,
 Re'n Shelmas skara i svigtning stod;
 Då såg hon striderna stanna,
 I lugn böts slagtingens storm.

„Oihonna, din läpp är stum,
 Gif svar“, så talte Morannal nu,
 „Hvi glesnar klangen af svärden?
 Finns Morvens ära ej mer?“

Han sade. I bäfvan gaf
 Sitt svar Oihonna: »o fader, gläds!
 Snart, snart är sagornas Hjalmar
 En blodlös skugga på skyn.

Han svigtar, hans hjälm är bräckt,
 Han mött tre söner af dig, o kung,
 Han kämpar ensam. I häpnad
 Står allt vid drottarnes strid.

Djerf drabbar med spjutet Gall,
 Skarp blixtrar klingan i Rurmars hand,
 Och blodigt synes mig svärdet,
 Som höjs af Clesamors arm.»

Då mörknade Morvens kung,
 Han slog i vrede sin ungdoms sköld,
 Han hof sin stämman, och stillhet
 Han bjöd kring drabbningens rymd.

»Hvad», ropte han, »höljs med blygd
 Morannals hvitnade hjessa? Kränks
 Af er, o söner, hans ära,
 Som trotsat skiften och år?

Skall sången om Finjals ätt
 Med fruktan flyga min qväll förbi,
 Att ej er nesa må röra
 Dess vingars strålande glans?

Och sagan i Lochlins land
 Förtälja Hjalmars, den ädles, fall
 Och hånfullt nämna, att ensam
 För er, för trenne han föll?

Upp Gall, du är kungason
 Som han, förstfödde bland bröder, du,
 Gå, strid allena och stupa,
 Om segern sviker ditt svärd!.

Allena, med framsträckt sköld,
 Mot Lochlins hjelte till strid gick Gall.
 Ej svag var fursten af Shelma,
 Dock snart drack stoftet hans blod.

Han stred i sin ungdoms glans,
 Han föll med ära från styrkans höjd,
 Som vågen sväller i dagen
 Och strålhöljs än i sitt fall.

Fram trädde på blodad sand
 Nu Rurmar, buren för strider ej,
 Blott van vid drömmen och harpan
 Och hjertats tidiga sorg.

Hans kamp som en facklas var
 Mot nattens stormar. För Hjalmars slag
 Han sjönk, och evigt för sången
 Var kallnad ynglingens barm.

Den tredje var Clesamor,
 Till år den yngste, men tidigt sedd
 Bland män af Morven på dödars
 Af jern omblixtrade fält.

Han kämpade vredens kamp,
 Hans blickar sprutade flammors hot,
 På blod af bleknade bröder
 Sitt svärd han förde till hämnd.

Och drabbande stålet klang,
 Och Morven hörde med tjusning än
 Ett sent, halft döende echo
 Af ljud från Ossians dar.

Då hejdade Hjalmar rörd
 Sin hand, som måttade dödens hugg:
 »Håll yngling», talte han, »spara
 Jag vill åt sagan ditt lif.

Mig gläder din morgons glans,
 Din dag skall stråla af sol engång,
 Kom, räck mig handen försonad,
 Och lef för bragdernas fröjd.»

Föraktligt till svar ett slag
 Gaf Shelmás kämpe med afvigt svärd;
 Och ny blef striden, och slocknad
 I blod slöts Clesamors blick.

Du flicka från vågors haf,
 Ditt blåa öga af tårar skymms.
 Ej föll din hjelte, Oihonna,
 Hvi gråter vågornas mö?

Hon fattat den gamles hand:
 »Sörj, fader», talte hon, »ensam, böjd,
 Med mig och mörkret du lemnats,
 Att vänta segrarens bud.

Ej andas en son af dig
 På Morvens klippiga stränder mer;
 De följt hvarandra i döden,
 De sofva grafvarnas sömn.»

Hon slöt. Men i klarhet sken
 Morannals panna på nytt. Hvert moln
 Af oro lemnade stilla
 Hans anlets bleknade dag.

„Nu», talade Morvens kung,
 „Kan utan fruktan Morannal gå
 Att möta fädernas andar
 I stjernors blånande sal.

Ej följs han af minnens blygd,
 Ej skall han gömma i molnets natt,
 För söners nesa, sin vålnad,
 Då Finjal nalkas på skyn.

Du dotter, en graf mig red,
 Der Shelmas furstar på sandens bädd
 Nu hvila. Skänk oss gemensam
 En vård i harpornas land.

Se'n följ på hans bragders ban
Den ädle främlingen säll, och göm,
Morannals minne och lyssna,
Då sången höjer hans lof."

Hans hvitnade hjessa sjönk
Mot skuldran sakta, hans öga slöts,
Och drottens ljusnande ande
Flög glad till skyarnes hem.

Femte Sängen.

Hvad är menskan att mot er hon stormar?
 Stjernor like, i onådd rymd,
 Len J genom molnen af jordens öden,
 Dem i lek en fläkt af er vilja styr.

Nu var Fjalar konung gammal vorden,
 Satt mest stilla i högbyggd sal,
 Hade ej se'n länge sitt land beskådat,
 Ej fått andas svalkande sjöars luft.

Och det blef en dag, och solen stigit
 Nyss ur böljornas bad i glans,
 Och dess aldrig åldrade glädje lyste,
 Som i fordna dagar, i salen än.

Kungens håg var lätt i morgonstunden;
 I förklaring hans anlet sågs.
 Om förflutna, stormiga tidens minnen
 Talte han i grånade kämpars krets.

Plötsligt höll han midt i sagan inne,
 Stod från thronen i höghet opp.
 „Vingsnabbt flykta“, sade han, „styrkans stunder,
 Och för minnet äger man dagar nog.

Jag vill föras opp på Tellmars fjällbrant,
 Och betrakta mitt land ännu.
 Jag vill se den sällhet min ande skapat,
 Förn mitt öga skymmes af kumlets natt.

Bringen mig mitt svärd! En bragd är öfrig
 För min domnande arm ännu.
 Segra var min vana, och blott med seger
 Höfs att sagan slutas om Fjalar kung.”

Svärdomgjordad leddes gamle kungen
 Upp till toppen af Tellmars fjäll,
 Och han satt och såg på sitt land i tystnad,
 Der, af sommarn famnadt, i frid det låg.

Solen lyste öfver värmda dalar,
 Öfver speglande sjöars rymd;
 Mellan kullar skimrade blåa floder,
 Och på fälten böljade skörd vid skörd.

Ljust och gladt låg Fjalars vida rike,
 Högtidssmyckadt, för kungens fot;
 Med ett anlet mildt, som en tacksam dotters,
 Såg det mot sin grånade fader opp.

Men den gamles blick blef skum af tårar,
 Och han talade stolta ord:
 »Jag har sett mitt verk, det är nog, fullkomnad
 Lefver här för minnet den ed, jag svor.

Ödebygder ärfde jag af fäder,
 Jag har skapat ett fruktbart land.
 Dessa tegar plöjde ej fordna männer,
 Dessa hyddor sågo min ungdom ej.

Jag har lefvat.» Drotten teg i höghet,
 Men till honom ur kämpars rund
 Framsteg Sjolf, den gamle, med mulnad panna,
 Och han hof sin stämma till kraftens ord:

»Kung, du åldras, armens senor svika,
 Tung du lutar mot jorden hän:
 Blott en skugga, smältande bort i natten,
 Ser ännu mitt öga af hvad du var.

Var du sjelf dig nog, hvi lät du vissna
 Dina lemmar i ålderns höst?
 Var det du, som skapat det verk du skådar,
 Upp då, skapa åter din ungdom sjelf!

Bøj ditt sinne, kung; för höge Gudar!
 Deras gåfva din storhet var.
 Det var Frey, som klädde i grönska tegen,
 Blott Allfader hägnade landets frid.

Thors var kraften, som du kände fordom,
 När i striden du väldig stod;
 Hvad du sjelf förmådde, det var att falla
 Glömd, som trädet faller i stiglös skog."

Så den gamle. Tankfull satt kung Fjalar,
 Talte sedan med trotsigt lugn:
 "Ord jag hört om makter, dem ingen skådat,
 Och på drömmars väsen jag bjuds att tro.

Ovan är jag att på andra lita,
 Stöd jag fann i min egen barm.
 Så jag menskor kufvat och ödets roder
 Ryckt ur fåfängt hotande Gudars hand.

Sanning må det vara: Fjalar åldras,
 Locken vitnar, och skuldran tyngs.
 Mycket är försvunnet, som fordom varit;
 Lifvet lefver så, det är tingens gång.

Ett är qvar. Den arm, som år försvagat,
 Kan jag höja till seger än,
 Kan min lefnads bleknande fröjd och storhet
 Kasta kungligt leende bort och dö.

Jag vill dö. Mitt kall är fylldt.» Vid ordet
 Hof den gamle sin hjessa hög,
 Lät sin kungamantel på klippan falla,
 Och för dagen blottade barmens ärr.

Sist han drog sitt svärd; som förr i striden,
 Rostfri skimrade klingans glans.
 Blixt fanns qvar ännu i den gamles öga,
 När en blick till helsning han stålet gaf.

»Hvar är Dargar nu», så talte kungen,
 »Han, som lyssnar till Gudars råd,
 Ser i rymder in, dem hans blick ej hinner,
 Och i tider lefver, som än ej grytt?

Vore han så vis, han yfs att vara,
 Kände stunden han nu, och kom.
 Lofvat har han stå för mitt svärd, förrn maktlös
 Hämnarns ljungeld hvilar i domnad hand.»

Som han sagt det, sågs en vålnad skrida
 Genom dalen i långsam gång,
 Upp mot fjällets höjder han styrde stegen,
 Och på toppen trädde, der Fjalar satt.

Kungen syntes häpna, när han kände
 Gråa vandrarens drag igen.
 Utan ord han satt, och hans hand med svärdet
 Sjönk invid hans sida i stillhet ned.

Dargar stod för drotten. »Du har bjudit
 Mig att komma. Du ser mig här.
 Länge har du låtit mig vänta, konung,
 Du är bräcklig vorden, se'n fordna år.

Har du hunnit nu ditt verk fullborda,
 Är han hållen den ed du svor?
 Har du lagt för lifvet den väg, det tagit,
 Och till moln gjort Gudar och Gudars råd?»

Fjalar log. »Det träffar stundom sällsamt»,
 Så han talte, »af hvilken fläkt
 Fördes till ditt öra, min maning, gubbe,
 Samma stund, när öfver min läpp den hann?

Dock du kommit, det är nog. Besvara
 Vill till lön jag din fråga nu:
 Jag har visat lifvet den väg, det tagit,
 Och mitt råd har seger, och Gudars ej.

Se dig om, det är mitt land du skådar.
 Var det sådant, då jag ej var?
 I min makt det stått att i strider offra
 Allt hvad nu här menskligt af lifvet gläds.

Detta rike har jag kunnat härja,
 Ödelägga från gräns till gräns,
 Att ej vinden funnit ett löf att röra,
 Fjäriln ej en planta att hvila på.

Nu hvad ser du? Vidt, som ögat hinner,
 Lyser dagen på bruten bygd,
 Lundar stå, der ödsliga skogar stodo,
 Och, der rofdjur nästade, tjäll vid tjäll.

Tegar bära årets hopp, som fordom
 Drefts af stormar kring okänt haf,
 Sommarskuren, daggen af natten fostra
 Nu vår rikdom, växande förr ur blod.

Tämd är jorden, tämdt är menskosinnet,
 Berserksmodet ej dyrkas mer,
 Andra makter råda i svärdets ställe,
 Och der våldet segrade, segrar lag.

Tukt och seder skattas, mildhet trifves,
 Fredligt yrke sin ära har.
 Så har Fjalar mäktat sitt rike ordna;
 Säg mig, skuggors tolk, om han fyllt sin ed?

Men det hot, du bar från dina Gudar,
 Som en rök det försvunnit har.
 Ingen syster sluter min son i famnen,
 Och min hjessa tryckes af ingen blygd.

Blåa djupet gömt min enda dotter.
 Öfver kufvade vågors rymd,
 Fläcklös, mångbesjungen, sin faders ära,
 Hjalmar säll från seger till seger far.

Blott ett löfte än jag ej fullbordat,
 Det skall fyllas; min tid är kort.
 Nalkas, Dargar, kom att din skuld försona,
 För din lögn jag kräfver i bot ditt blod!»

Gamle siarn såg på kungen neder:
 »Lifvets börda», så talte han,
 »Skall från mig ock lyftas engång, o Fjalar,
 Och för tidig kommer mig döden ej.

Skådat har jag nog af menskoöden,
 Pröfvat sorger och fröjder nog.
 Dock en stund fördrar jag väl än att lefva;
 Jag begär den stunden för din skull, kung!

Dröj med hämnaden, tills ett vittne kommer,
 Som förhöjer din segers glans.
 Dröj, tills Hjalmar kommer, sin faders ära;
 Ej blir väntan lång, han är fjerran ej.»

Så han talte, och han teg och sträckte
 Handen stilla mot hafvets rymd,
 Och i jubel stormade Fjalars skara:
 »Gauthiods drakar närma sig, Hjalmar syns.»

Hjalmar syntes. Lätt på blåa banan
 Flög hans flotta mot hemmets strand.
 Närmre, närmre glänste, hvar stund, hans segel,
 Och kring kölar skimrade vågors skum.

Glädje sken ur gråa kämpars blickar,
 Der de samlats på skyhögt fjäll.
 Gamle kungen syntes allena mulen,
 Tankfull, mörk mot skeppen han såg, och teg.

Först, när hamn de nått, och klippors branter
 Skymde bergade segel re'n,
 Föll kung Fjalars öga på Dargar åter,
 Och han bröt sin tystnad och ordet tog:

„Ej jag trodde mig min son få skåda,
 Ryktet sjöng, att han fjerran var.
 Dock den dag af lifvet jag afsked tager,
 Kan väl, utan undran, ett under ske.

Hjalmar nämnde du. Välan, han kommit,
 Höja skall han min segers glans.
 Här, med sol, med haf och med jord till vittnen,
 Skall han stå och dömma emellan oss.”

